

NASLOV

Leto XXXIV
Št. 41

Murska Sobota
21. oktober 1982

CENA 10 DIN

VESTNIK

ZOTVORITVE NOVEGA HOTELA V MORAVCIH

„PRIPRAVLJENI NA VSAKRSNI NAPOR, DELO IN ODPOVEDOVANJE“

Priznanje pomena za celotno Pomurje in turistično ponudbo Pomurja in Radenske je prav gotovo otvoritev novega hotela B kategorije Termal v Moravskih toplicah z 252 posteljami in 76 pomožnimi ležišči. Posteljne zmogljivosti so se tako povečale kar za dvakrat, znatno pa je kvaliteto izboljšana možnost za izrazito izvozno usmerjenost te investicije. Z sedaj je namreč hotel polno zaseden, večinoma s tujimi gosti. Skupna vrednost naložbe, k čemu je veliko prispevalo združevanje sredstev Radenske in Iskra-Elektromehanike, kamor je treba šteti tudi vso infrastrukturo, vezne hodnike, gospodarske objekte in ureditev okolice, kakor tudi novo termalno vrtino, sofinanciranje izgradnje vodovoda in izgradnjo vrtine, znaša 280 milijonov dinarjev. Novi hotel Termal je bil zgrajen v rekordnem času, kar je zaslug in mojstrstvo SGP Konstruktor TOZD Gradbeništvo Pomurje, projektantske organizacije Interexport iz Ljubljane, med katero je kompletni inženiring vodil Projektni biro iz Murske Sobotice. Velikost hotela je blizu 5 urešit kvadratnih metrov in ima urejen sodoben diagnostični trakt, kar bo v mnogočem prispevalo k razširitvi turistiške dejavnosti v Moravskih toplicah.

REZULTAT SKUPNEGA GOSPODARJENJA IN ZDRUŽEVANJA SREDSTEV — To je ob otvoritvi novega hotela Termal v Moravskih toplicah poudaril slavnostni govornik član predsedstva CK ZKJ Milan Kučan. Foto: A. Abraham.

Uspešnost omenjene naložbe v Moravskih toplicah, ki je dokaz, kako je tudi v zaostrenih gospodarskih razmerah možno dobro gospodariti, ustvarjati dohodek in stalno povečevati vrednost družbenih sredstev, je v slavnostnem govoru poudaril tudi član predsedstva CK ZKJ Milan Kučan. V nadaljevanju svojega govora pa se je dotaknil zlasti aktualnih družbenopolitičnih in gospodarskih razmer pri nas in med drugim dejal: „Mislim, da je potrebno, da se sedaj čimprej odredimo preciznejši razsvetlavi, da kar tekmuje, kdo bo bolj črno in dramatično opisal naše razmere in kritično ocenil položaj, v katerem smo se znašli. Razmere so brez dvoma

zahtevne in pritiskajo s svojimi gospodarskimi, socialnimi in političnimi posledicami na vsakogar od nas. Zato je predvsem potrebno trezno in ustvarjalno razmišljanje in delo, ki bo vodilo do pravih rešitev in izhodov. Potrebno je več zaupanja, poguma in vere, da smo se sposobni samopravno, v odnosih medsebojnih pravic in obveznosti, na osnovi skupnih, demokratično opredeljenih ciljev in hotenj, povežani v skupno organizirano in zavestno akcijo delavskih in ljudskih množic, uspešno spoprijeti s protislovnimi razmerji. O vsem tem imamo dovolj dobrih in avtoritativnih stališč, ki so jih sprejemali kongresni zveze komunistov in zveze sindi-

katov, ki smo jih sprejemali v skupščinah in drugod, imamo pa tudi dovolj sredstev in poti, po katerih jih moramo in moremo uresničiti. To od nas upravičeno zahtevajo in pričakujejo ljudje, pri tem imamo podporo in zato so tudi sami pripravljani na vsakršni napor, delo in odpovedovanje.“

Nato je dolgoletni delavec soboške Zvezde Ivan Karas predal ključke predsedniku delavskega sveta TOZD Moravske toplice Francu Gombocu. Pester kulturni program pa so izvedli mešani pevski zbor soboškega srednješolskega centra, godba na pihalu KUD Štefan Kovač, Prekmurski oktet in recitatorji.

Milan Jerše

DELOVNI LJUDJE IN OBČANI GORNJE RADGONE SO PROSLAVILI 29. PRAZNIK

Spodbuda kreativnemu in vestnemu delu

Občina je ena manjših v Sloveniji, toda uspehi v preteklosti in tudi danes, kakor tudi problemi, s katerimi smo se srečevali in se še srečujemo, niso manjši. Zavedamo se nalog, ki smo jih dolžni izpolnjevati, če hočemo slediti poti, ki jo je začrtala naša partija s Titom na čelu. Prav tako se zavedamo, da smo za naš danes in jutri odgovorni sami in da problemov, s katerimi se srečujemo, ne bo reševal nihče namesto nas! Je med drugim dejala slavnostna govornica ob 29. občinskem prazniku občine Gornja Radgona Marija Gosavi, predsednica OK ZK.

silici partizanske spomenice in drugi, pa je tudi vodilo vsem de-

lovnim ljudem in občanom te občine, ki sicer trenutno ne do-

sega resolucijskih smernic in tako tudi ciljev stabilizacijske politike in izboljšanja plačilno-devizne bilance s tujino.

V imenu Radenske je plaketo, ki jo je izročil predsednik SO Jože Kolbi, prejela Tea Korošec, predsednica centralnega DS te DO.

Sicer pa je bil uvodni del na slavnostni seji skupščine namenjen kulturi. S scenskim prikazom pod naslovom: V spomin tovarišu Titu sta se predstavila gosta iz Maribora Brane Rončel in Petra Plečko. Po slavnostnem govoru se delegacije položile vence pred sporniška obeležja v občini, nato pa so še podelili letošnja občinska družbena priznanja in diplome inovatorjem. S tem so ob prazniku občine Gornja Radgona tudi obeležili minuli 10. kongres ZSS, pa tudi spodbudili vse delavce za še množičnejšo inventivno dejavnost.

V. Paveo
Foto: A. Coklin

Mladi pred XI. kongresom

V petek, 22. oktobra, se bo v športni dvorani Marof v Novem mestu začel XI. kongres ZSM Slovenije. Na njem se bo zbralo 445 delegatov iz cele Slovenije. Pomurje bo zastopalo 24 delegatov.

Mladi Pomurci smo se na kongres začeli pripravljati zelo zgodaj, zato lahko trdimo, da smo se dobro pripravili, ravno v teh dneh pa potekajo zadnje aktivnosti. Razprave o kongresnih dokumentih, katere smo imeli v OO ZSMS, so pokazale, da imamo tudi pri nas določene probleme, oziroma so ti problemi še bolj izraziti kot drugje v Sloveniji. In kaj je naš največji problem? Prav gotovo zaposlovanje. Zaostreni pogoji gospodarjenja so vplivali na počasnejšo rast zaposlovanja, ki v prvih dveh letih tekočega srednjeročnega obdobja ne dosega dinamike iz preteklih let. Podatki o gibanju zaposlovanja kažejo, da se organizacije združenega dela prilagajajo obstoječim gospodarskim razmeram predvsem z omejevanjem fizičnega obsega zaposlovanja in ne prihaja do izboljšanja izobrazbene strukture zaposlenih. Še bolj pa je zaskrbljujoč podatek, da je v Pomurju veliko organizacij združenega dela, ki beležijo ob polletju letošnjega leta padec zaposlenosti v primerjavi s stanjem koncem leta 1981. vse več delavcev pa je sprejetih v delovno razmerje samo za določen čas, za dela, ki so sezonskega značaja, nadaljuje se z nadurnim in pogodbenim delom, zaposlenih pa je tudi nekaj delavcev, ki imajo vse pogoje za upokojitve.

ŌZD pa še naprej trmasto vztrajajo s potrebami po nekvalificiranih delavcih. S takšnimi potrebami seveda ni usklajeno usmerjeno izobraževanje, ki bi nam naj dalo čim več strokovno usposobljenih ljudi.

Mladi smo proti stališčem in trditvam, da je današnja brezposelnost normalna in da brezposelnosti tako ali tako uživajo socialno varnost, ki jim omogoča najosnovnejše življenjske potrebe na osnovi ustavne pravice do dela. Takšne trditve so postale vedno bolj pogoste, z njimi pa se pristaja na neenakopraven položaj nezaposlenih, katerim je samoupravni položaj, ki ga ima delavec v združenem delu, odtujen, s tem pa seveda tudi vse pravice, ki jih imajo zaposleni na podlagi pravice dela z družbenimi sredstvi.

In kje so rešitve? Mladi jih vidimo z obveznim zaposlovanjem študentov in pripravnikov, z odpravo nadurnega, pogodbenega in honorarnega dela, s preusmerjanjem mladih delavcev v druge poklice, z uvedbo večizmenskega dela tam, kjer obstajajo za to pogoji z doslednejšim uveljavljanjem usmerjenega izobraževanja in z sprejemanjem srednjeročnih in dolgoročnih kadrovskih planov v organizacijah združenega dela in pa seveda z izkoriščanjem naravnih možnosti, to je zaposlovanja v družbenem in zasebnem sektorju kmetijstva. O možnostih zaposlitve v kmetijstvu in problematiki kmetijstva bodo naši delegati na XI. kongresu ZSM Slovenije posebej spregovorili.

Eno pomembnih vprašanj aktivnosti mladine v sedanji etapi družbenoekonomskega razvoja kmetijstva je samopravno združevanje dela in sredstev. Mladi kmetovalci kažejo za proces združevanja in njegovo uresničevanje vedno večje zanimanje. S tem najbolj spreminjajo svoj družbenoekonomski položaj, si pridobivajo večjo socialno varnost in ustvarjajo pogoje za trajno opredelitev za poklic kmetovalca. Mladini se s tem odpirajo možnosti in perspektive za večanje dohodka in na tej podlagi izboljšanje življenjskih razmer na vasi, obenem pa se položaj mladega kmeta izenačuje s položajem delavca v združenem delu. Da imamo v Pomurju še veliko neizkoriščenih možnosti za takšno uveljavljanje mladega kmetovalca, ni potrebno posebej poudarjati. Potrebna je samo učinkovita akcija ob podpori celotne družbene skupnosti, seveda pa ne smemo čakati na tisti trenutek, ko ne bomo imeli več drugega izhoda. To naj bo vsakodnevna akcija, ki bo na vrhuncu konec tega srednjeročnega obdobja.

V zadnjih letih se je v Pomurju močno razvilo mladinsko prostovoljno delo. To je prav gotovo področje, na katerega smo lahko vsi skupaj ponosni.

Žal pa nas tudi na tem področju nekaj moti, to je neudeležba študentov na mladinskih delovnih akcijah. Študenti so tisti del mlade generacije, katerega družba finančno podpira vse leto. In ravno ti bi se morali družbi vsaj delno za to tudi oddolžiti. Žal pa ni tako in ti mladinci lahko preživijo dolge brezbrizne počitnice...

Temu pojavu bomo prihodnje leto odločno stopili na prste, pa četudi bo potrebno spremeniti oziroma dopolniti samoupravne sporazume o študentiranju.

V zadnjem času smo lahko večkrat slišali mnenje, da je mladina potisnjena ob stran družbenih dogajanj, da se njihov glas ne upošteva v zadostni meri, da je mladina večkrat neenakopravna družbenopolitična organizacija itd. To je po splošni oceni zapisano tudi v kongresnih dokumentih. Z zadovoljstvom lahko trdimo, da so v Pomurju takšna stališča neutemeljena. Med mladimi je namreč vedno bolj opaziti spoznanje, da je mogoče vse probleme, ki zadevajo celotni družbeni, ekonomski in politični položaj mlade generacije najuspešneje reševati v okviru SZDL in prek različnih samoupravnih organov z enotno organizirano akcijo.

Mlada generacija Pomurja je povezala svojo bodočnost s perspektivo socializma in samoupravljanja in se zavestno opredelila za politiko Zveze komunistov Jugoslavije s krepljenjem temeljnih vrednot naše socialistične revolucije — za bratstvo in enotnost ter enakopravno skupnost naših narodov in narodnosti.

Da bomo lahko te vrednote še dosledneje uresničevali v praksi, bo potrebno v naši samoupravni socialistični skupnosti prizadevanje slehernega posameznika.

Predsednik MS ZSMS za Pomurje
Miran BLAGOVIČ

V Gdansk, Gdinji, Sopotu in še v nekaterih drugih poljskih mestih so prejšnji teden spet izbruhnili nemiri. Trinajstega tega meseca je namreč poteklo devet mesecev od uvedbe vojnega stanja, razmere v državi pa ne kažejo, da bi prišlo do pomiritve. Na sliki: spopad demonstrantov s policijo v neki stari četrti v Gdanku.

Poljska kvadratura kroga

Ni mogoče zanikati globine krize, v katero je zabredla sodobna Poljska. Niti nekaterih ekstremističnih stališč in zmot syndikata Solidarnost, ki naj bi bila več kot sindikat in več od partnerja oblasti. Težko pa je tudi zanikati, da je Solidarnost uspelo tisto, kar ni uspelo oblasti: razgibati vse strukture poljske družbe pri obnovi te in socialistične demokracije, pri čemer ima KP nezamenljivo vlogo, seveda pod pogojem, da se tudi sama pripravi za novo pluralistično in socialistično družbo.

Če je resnična krilatica, ki je povezana s sprejetjem zakona o prepovedi sindikatov: »Ko je država slaba, se demokracija spreminja v anarhijo.« je najbrž nekaj resnice tudi v drugi plati te krilatice, ki pravi: »Če je demokracija slaba, se država spremeni v silo anarhije.«

Evropa je sedaj priča pritiskom tistih sil v svetu, ki želijo spopad z Vzhodom in socializmom na sploh in ki so izkoristile poljske dogodke za gospodarske sankcije, za zaviranje procesa evropskega sodelovanja in varnosti.

Celo tisti del Evrope, ki je v NATO, je pokazal veliko razumevanje za Poljsko, za poskuse sedanega vojaškega režima, da ustvari pogoje za ponoven dialog. Tega razumevanja Poljska ne bi smela zapraviti, saj gre pri tem za kaj več kot samo za sindikat, tudi za mir v Evropi.

Težko je razumeti popolnoma dogmatičen pristop poljskih oblasti k razreševanju notranjih sporov. Kaže, da so takšni poskusi enaki dolgotrajnim poskusom, ki so se končno izkazali, da so jalovi — izračunati kvadratura kroga.

Nagrade za mir

Nobelovo nagrado za mir za leto 1982 sta prejela Švedinja Alva Myrdal in Mehilčan Alfonso Garcia Robles. Kot je rečeno v poročilu Nobelovega odbora norveškega parlamenta sta nagrajenca prejela to visoko priznanje za njuno prizadevanje za mir. Kot je zapisano v oporoki ustanovitelja nagrade Alfreda Nobela, nagrado lahko dobi posameznik ali organizacija, ki „največ ali zelo veliko stori za prijateljstvo med narodi.“ Prvo Nobelovo nagrado so podelili leta 1901. Letos znaša milijon in 150 tisoč švedskih kron.

PARIZ — Mednarodna agencija za energijo opozarja, da se svet znova približuje energetske krizi, ki naj bi jo čutili že leta 1985.

NEW YORK — Ameriška vlada je Poljski ukinila status države z največjimi ugodnostmi. Ukrep Poljski menda ne bo veliko škodoval, ker zelo malo izvažajo v ZDA.

NEW YORK — Zaradi izredne letine je cena koruze na svetovnem tržišču značilno padla. Tona koruze, ki je vključajo v ameriških likov, stane 95 dolarjev, kar je najmanj v zadnjih desetih letih.

BEJRUT — Za obnovo libanonskega gospodarstva uničenega med zadnjo vojno, bodo potrebovali več kot 13 milijard dolarjev in pet osem let za obnovo.

NAIROBI — Egipt in Sudan sta podpisala sporazum, po katerem naj bi se obe sosedni državi ob Nilu v prihodnjih desetih letih postopoma združili v eno državo.

NEW YORK — ZDA si prizadevajo, da bi prek Turčije in Grčije iz Irana sprijateljeno najftovod. S tem naj bi preprečili gradnjo sibirskih naftovodov od Urongoja v zahodno Evropo.

MOSKVA — Sedem mesecev pred rokom je gradnja sibirskih plinovoda dosegla reko Volgo. Sovjetska vlada je zavrnila zahodne obtožbe, da bi pri gradnji plinovoda delalo 500 tisoč Vietnamcev.

PRAGA — Še to jesen bo Avstrijo obiskal češkoslovaški predsednik Gustav Husak. To bo prvi obisk na tako visokem nivoju.

BERLIN — V Nemški demokratski republiki gubirjo nekatere dele programa nove vlade v ZRN. Partijski državni voditelj Honeker je v nekem intervjuju dejal, da je predsednik vlade ZRN Kohl sprožil »nemško vprašanje« in vprašanje »nemške enotnosti«, kar pa da v nobenem primeru ni zadeva ZRN Nemčije.

VELIKO NEJASNEGA O FEDERACIJI

V ospredje razreševanja palestinskega vprašanja se zadnje čase postavljajo jordanско-palestinski odnosi, ki so bili do kraja skrhani leta 1970 oziroma po »črnem septembru« — Palestinci so ga tako poimenovali zaradi velikih žrtev v svojih vrstah — po katerem so Palestinci s svojo PLO bili prisiljeni iskati zatočišče v Libanonu.

Palestinska osvobodilna organizacija (PLO) je po letu 1948 preživela celo vrsto obračunov z Jordanijo, iz katere je pravzaprav začela svoje vojaške akcije proti Izraelu. V sedanjem jordanско kraljevini je skoraj polovica Palestincev (1.250.000) in številni palestinski voditelji iz vrst PLO so preizkusili metode, ki so jih v zaporih izvajali legendarni ostri jordanско kralji beduinske gardisti. Jordanско kralj Husein se je zbal, da bo gverilska aktivnost PLO uperjena tudi proti njemu, zato je prišlo do obračuna med njim in PLO.

Septembra 1970 je prišlo v Amanu, glavnem mestu Jordanije, do ostrih spopadov med jordanско vojsko in

Palestinci. Slednji so pri tem utrpeli velike izgube, zato »črni september«. Kazalo je, da se bo v razplet dogodkov vključila tudi Sirija in le s posredovanjem Washingtona in Moskve je napetost popustila.

Vodja PLO Arafat in jordanско kralj Husein sta podpisala sporazum, po katerem so bili Palestinci prisiljeni zmanjševati svojo aktivnost v Jordanu. Vendar pravega miru ni bilo tudi v letu 1971 in kralju Huseinu je uspelo PLO evakuirati iz Amana.

Spremembe v arabskem svetu, arabsko — izraelska vojna 1973, nove mirovne pobude, formalno priznanje, da PLO predstavlja palestinsko ljudstvo so privedle sredi sedemdesetih let do nekoliko popustljivejšega odnosa Jordanije do PLO. Obe strani sta se sporazumeli, da sta se Arafat in kralj Husein sestala v Malfraku v severni Jordaniji. To je bilo leta 1978. Leto kasneje sta oba zavrnila predlog sporazuma Camp Davidu. Osnovno so skupni komite za vprašanja zahodne obale Jordana. PLO pa je v

Amanu ponovno odprla svoje predstavništvo.

Ves ta razvoj je treba imeti pred očmi ob sedanjih pogajanjih med PLO in Jordanijo. Predstavnik Palestinske osvobodilne organizacije Mahmud Lagadi je novinarjem izjavil, da je sedaj poglaviti cilj Palestincev umik Izraelcev z zasedenega ozemlja in izraelsko priznanje palestinskih pravic do samoopredelitve ter neodvisne države. Šele nato naj bi govorili o federaciji.

V ZDA trdijo, da je Arafat sedaj v Amanu deležen od jordaniskega kralja enake interpretacije za mir na Bližnjem vzhodu, kot jo je že obrazložil Reagan. Če Arafat odkloni Huseinovo posredovanje, potem so poti do rešitve zaprte. Izrael pa si bo še naprej s podvojeno močjo prizadeval naseliti zahodni breg Jordana, izgnati Palestince in pripraviti aneksijo.

Po ameriški oceni ima Ronald Reagan morda še največ let dni možnost izvajati pritisk na Izrael, opirajoč se pri tem na ameriško javnost,

ki je ogorčena nad izraelskim razdejanjem v Libanonu in pokolom v izraelskih taboriščih. Leta 1984 se bo namreč začela kampanja za predsedniške volitve in ameriška politika ne bo imela več časa za Bližnji vzhod.

Sirija pozorno spremlja potek dogovorov med Arafatom in kraljem Huseinom v Amanu in sirski minister za informacije je že dejal, da Arafat nima nobene pravice sam sklepati pogodbe z Jordanijo. Tako se drama okrog Palestincev ponovno zapleta.

Jordanisco kralj Husein bo prihodnji mesec odpotoval v Washington, kjer bo ameriškem predsedniku obrazložil to, kar so se v Amanu dogovorili Jordanci in Palestinci. Federacija med Palestinci in Jordanijo je ta trenutek res samo še ideja brez prave podlage. Verjetno Arafat ne bo privolil, da bi se Husein z Reaganom pogajal v imenu PLO. »Prvo pri vsem tem pa je«, kot je novinarjem povedal predstavnik PLO Labadi, »da dobimo lastno državo«. Do te pa je ob vseh zapletih najbrž še daleč.

V žarišču dogodkov

Falklandska kriza je svet opozorila na celo vrsto več ali manj spornih območij, ostankov nekdanjega britanskega kolonialnega imperija. Med takšna območja spada tudi Hong Kong, ki ga pri nas poznamo vsaj po otroških igračkah. Britanci in Kitajci so se ob nedavnem obisku britanske ministrke predsednice v Pekingu pričeli pogovarjati o prihodnosti tega teritorija. Kitajci so previdni, pred očmi pa morajo imeti primer iz zgodovine, ki bi se lahko ponovil: leta 1867 so Rusi Združenim državam Amerike za nekaj milijonov prodali Aljasko, teritorij, velik nekako za pet in pol Jugoslavij.

Aljaska je kljub neprijazni severni klimi bogata, ima zlato, baker, nafto in les. Bogat pa je tudi Hong Kong.

Britanija je Hong Kong Kitajski pravzaprav vzela. To je bilo leta 1841, ko so britanski vojaki osvojili osrednji otok in ga razglasili za svobodno pristanišče. Že leta kasneje, ko so Britanci Kitajce premagali v tako imenovani prvi »opijski vojni«, so bili Kitajci prisiljeni pristati na to, da je Hong Kong za »vse večne čase« Britanski. Po drugi »opijski vojni« leta 1860 si je Velika Britanija prisvojila del polotoka Kowloon, ki leži nasproti Hong Konga, poimenovali pa so ga Novi teritorij. Predostali del potoka Kowloon in še 235 malih otokov, v skupni izmeri 365 kvadratnih kilometrov so Britanci vzeli leta 1898 v najem za 99 let.

Današnja Kitajska meni, da je Hong Kong kitajski teritorij, začasno pod britansko upravo.

Prej omenjenih sporazumov ne priznavajo, ker trdijo, da so bili Kitajski vsiljeni. Kitajci so že leta 1972 svetovno javnost opozorili na svoje pretenzije do Hong Konga. Tedanji kitajski zunanji minister Huang Hua je v specialnem komiteju OZN za dekolonizacijo trdil, da Hong Kong ni kolonija, da pravno pripada Kitajski, Velika Britanija pa ima nad njim nekakšno »tehnično suvereniteto«. Zaradi zapletenosti položaja v OZN nikoli niso vztrajali na tem, da postane Hong Kong suverena država, kot je bil to primer v mnogih drugih podobnih situacijah. Po letu 1956 so se Britanci umaknili iz vseh svojih nekdanjih daljnjevzhodnih oporišč, le v Hong Kongu so ostali, zaveda-

joč se dejstva, da bo prišel nekoč čas tudi za ta teritorij. Pa ne samo za Novi teritorij, temveč tudi za Hong Kong sam.

Največ je odvisno pri tem od Kitajcev. V Londonu to dobro vedo. Dovolj je, da na kitajski strani zaprejo pipe na vodovodnih ceveh in v trenutku je več kot petmilijonsko mravljišče v kaotičnem stanju. Na to so Kitajci leta 1979 tudi opozorili, hkrati pa dodali, da Hong Konga nimajo namena osvojiti s silo.

Nikjer na svetu ni tolikšnega pomanjkanja prostora kot prav tukaj. Veliko mednarodno letališče je speljano skoraj dobesedno med nebotičniki, pista pa je zgrajena po nasipih, ki segajo globoko v morje. Nikjer na svetu se tako hitro ne gradi kot v Hong Kongu in nikjer ni tudi tolikšnih razlik med nepojmljivim luksuzom in revščino. Za svetovni kapital so tukaj plodovita tla, vznemirja pa ta kapital dejstvo, da bo kmalu poteklo 99 let. In prav zaradi tega so Kitajci v zvezi s Hong

Kongom izredno popustljivi. Preračunljivi kot so, čakajo na dokončni razplet. Za Kitajsko je Hong Kong, takšen kot je, izrednega trgovskega pomena.

Prek šest milijard dolarjev znaša letna trgovska menjava Kitajske s Hong Kongom in le Japonska ji je večji trgovinski partner.

Sedanji kitajsko-britanski dialog pa vendarle ni tako enostaven. Če Kitajci pristajajo na devetindesetletno zakupnino za Novi teritorij, s tem avtomatično priznavajo tudi sporazum, ki pravi, da je Hong Kong z delom polotoka Kowloon »za večne čase« britanski. Ta sporazum pa Kitajci oporekajo tudi zato, ker imajo podobne sporazume še iz časov carske Rusije, po teh pa je še danes v Sovjetski zvezi milijon in pol kvadratnih kilometrov kitajskega ozemlja. Če Peking prizna veljavnost britanskih sporazumov, mora priznati tudi tiste, ki se nanašajo na mejo z ZSSR. Najbrž utegne imeti obisk britanske

ministrke predsednice v Pekingu nekakšno zvezo s sovjetskimi pobudami za obnovo obmejnih pogajanj s Kitajsko.

Že leta 1969 so v Londonu ustanovili poseben komitej za britanski umik iz Hong Konga. To pomeni, da britanska vlada resno razmišlja o usodi svoje poslednje kolonije v Aziji. Tudi to — če Britanci mislijo resno — vzmernirja hongkonški poslovni svet. Pa vendar tako Velika Britanija kot Kitajska z dejanji želita prepričati, da ima Hong Kong bodočnost. Britanci so dali dve milijardi dolarjev posojila za gradnjo nove elektrarne na Novem teritoriju, razširjajo kontejnersko pristanišče in obnavljajo železniške proge. V kitajski provinci Guangdong bodo za potrebe Hong Konga zgradili veliko jedrsko elektrarno, Kitajska sama pa namerava na Novem teritoriju zgraditi novo polmilijonsko mesto.

Zanimivo je, da se hongkonška vlada vse bolj

ogreva za takšen status, kot je leta 1981 Kitajska predlagala Tajvanu: avtonomna administrativna cona s svojo vojsko in policijo. Kitajci na svoji strani meje ponujajo hongkonškemu podjetnikom zemljo, in to za majhen denar. Tako se nehote stari in prenaseljeni teritorij sklaplja z zaledjem.

Priključitev Hong Konga Kitajski verjetno temu mestu ne bi prinesel slabših časov, kajti v Pekingu so verjetno že zdavnaj ugotovili, da si ne bi smeli za praviti takšnega edinstvenega izhoda v svet, izvira denarja, tehnologije ter nekakšnega laboratorija, v katerem bi preučevali dobre in slabe strani razvitega sveta. Pod kitajsko upravo pa bi se Hong Kong prav gotovo rešil kriminala, trgovanja z drogami, prosti-tucije in siromaštva na eni strani razkošja na drugi strani.

Za Kitajce je ta trenutek v Hong Kongu in okoli njega še toliko neznan, da je na mestu edina modrost: čakanje.

Kitajci čakajo na Hong Kong.

Delavska večina

Cankarjev dom v Ljubljani je tri dni, od 11. do 13. oktobra gostoljubno ponudil zavetje 761 delegatom, deležencem 10. kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Vabljenih je bilo sicer 786, vendar jih 25 iz opravičenih razlogov ni prišlo. Med delegati, predstavniki kakih 800 tisoč zaposlenih iz naše republike, je bilo okrog 40 odstotkov žensk in 12 odstotkov mladih do 27 let starosti, 64 odstotkov pa iz neposredne proizvodnje. Zastopali so vseh 18 sindikatov Slovenije, vsa območja Slovenije in samo iz Pomurja jih je bilo 32. Kongresa se je udeležilo tudi 212 gostov, njegovo delo pa spremljalo 166 novinarjev iz 56 jugoslovanskih uredništev. Na našega uredništva je kongresno dogajanje spremljal Branko Lunec, iz madžarskega pa Jolanda Novak.

Prvi dan kongresa se je začel ob 17. uri s plenarnim zasedanjem, na katerem so izvolili organe kongresa, pregledali minulo štiriletno delo — o tem je obširno spregovoril predsednik republiškega sveta ZSS Marjan Orožen — nakar sta plenarnim spregovorila predsednik CK slovenskih komunistov Andrej Marinc in član predsedstva ZSJ Dušan Bogadnovič. V nadaljevanju so imenovali 5 kongresnih komisij, ki bodo ločeno zasedale ves naslednji dan.

V vseh petih komisijah — za stabilizacijo, odločilno vlogo delavcev, združevanje dela in sredstev, dohodek, delitev in nagrajevanje in za krepitev sindikatov ter statut — se je vrstilo kar 265 ustnih razprav, 98 delegatov pa je razprave oddalo v pisni obliki. V prvi komisiji je Igor Korelec iz Ljubeč predstavil inovacijsko problematiko, Deja Korošec iz Radenske pa je razpravo o zdravilskem zdravljenju oddala pismeno. V drugi komisiji so prišli do besede poleg drugih tudi Jože Vaupotič iz Mlekoprometa Ljutomer — govoril je o učinkovitosti dela sindikata — Slavica Horvat iz Mure Murska Sobotna in Danica Flisar iz Pomurskega tiska, ki se je kritično dotaknila (ne)delovanja samoupravne delavske kontrole. V tretji komisiji je Jože Bokan iz Mesne industrije predstavil samoupravno organiziranost v okviru sozda ABC Pomurka, v četrti pa Stefan Feher iz lendavskega Primata problematiko zaposlovanja in brezposelnosti v Pomurju (govoril je v madžarščini). V isti komisiji se je oglasil še Mihael Dominko iz lendavske Ina-Nafte in prikazal, v kakšnem položaju se ta čas nahaja ta zgubarski kolektiv. Ivan Ivanič iz Pomurskega zdravstvenega centra Murska Sobotna je razpravo o težavah v zdravstvu v pisni obliki oddal v četrti komisiji. V peti razpravljalec iz Pomurja ni bilo.

Tretji in obenem zadnji dan je kongres začel s sklepnim plenarnim zasedanjem ob 9. uri. Vsi navzoči so poslušali in sprejeli poročila o zajetem delu petih kongresnih komisij, dokumente — resolucijo in statut — razrešili organe ZSS in izvolili novo vodstvo. Za predsednika je bil vnovič izvoljen Marjan Orožen, v predsedstvu RS ZSS pa je iz Pomurja tudi Stefan Sobočan, diplomiran inženir strojništva in tehnični vodji v Primatovem tozdu Skladiščna oprema Lendava.

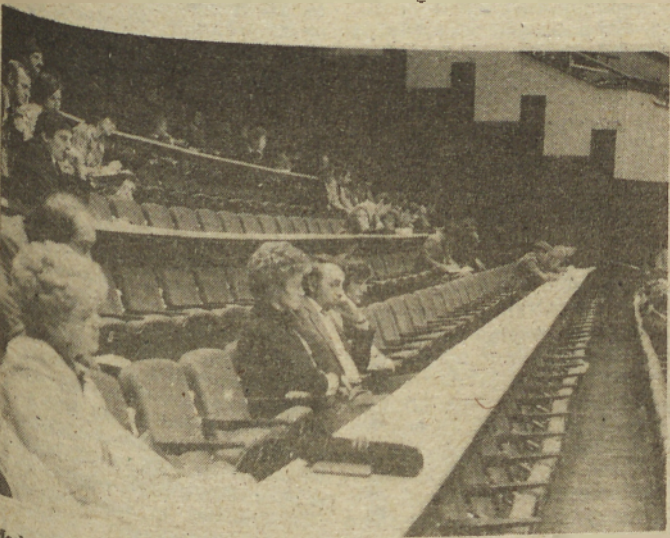
Andrej Marinc: „NAROD HLAPECEV NIKDAR!“

Pravilno delovanje, sedenje po pisarnah in telefonsko razdeljevanje nalog na vse strani nas ne bo pripeljalo nikamor. Zato si moramo prizadevati, da bodo vodstva sindikatov res odražala politično voljo delovnih ljudi na eni in drugi strani. V vodstvu moramo izbirati predvsem takšne ljudi, ki bodo znali — skupaj s članstvom svoje organizacije — ne le našo politiko sestavljati, razumljivo, ampak jo tudi aktivno uveljavljati. Vsi po svojih močeh in zmožnostih. Le takšna vodstva bodo lahko mobilizirala celotno

ustvarjalno energijo vašega članstva ter ga usmerjala na delo v sindikatu in politično razmere v slovenskem in širšem prostoru. Le takšna vodstva lahko ustvarijo takšne ugodne razmere v organizaciji, da se bo članstvo počutilo v njej kot doma. Tudi v sedanjem težavnem obdobju našega razvoja se moramo zavedati, da smo Slovenci lahko združeni v revolucionarnem delavskem gibanju, v herojski epopeji osvobodilnega boja, zmogli postati in ostati gospodarji na svoji zemlji in gospodarji svoje usode. Narod združenih proizvajalcev in samoupravljavcev — kar vse bolj postajamo — pa si nedvomno ne bo nikdar dovolil, da bi ga kdorkoli in kadarkoli potisnil v položaj hlapčevstva. (Iz pozdravnega govora predsednika predsedstva CK ZKS Andreja Marince na uvodni plenarni seji 10. kongresa ZSS).

REKLI SO

Med zbranostmi na kongresu je bilo tudi 32 Pomurcev, ki so zavzeto sodelovali v kongresnih komisijah.

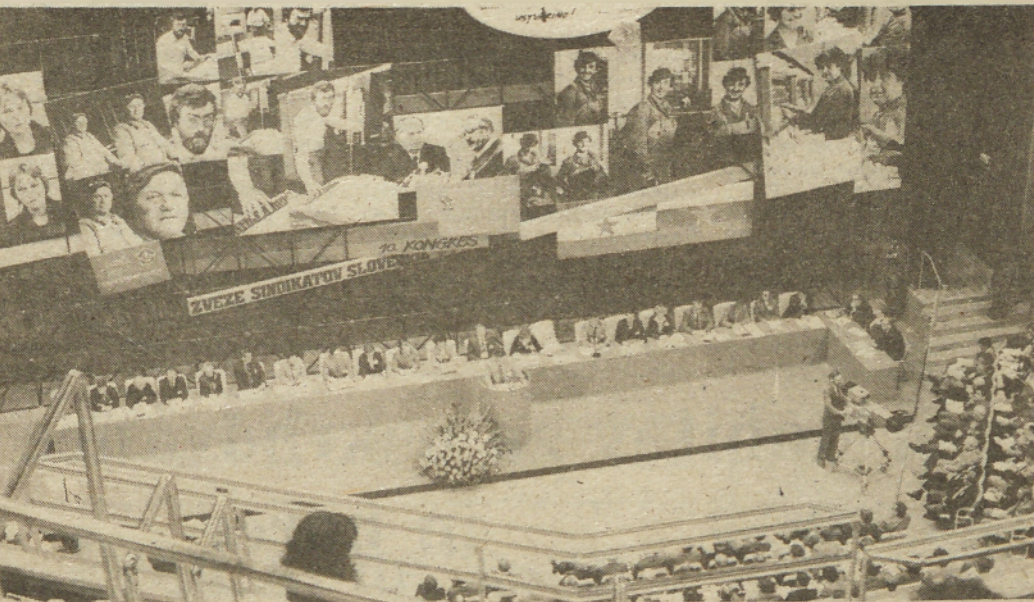

Med zbranostmi na kongresu je bilo tudi 32 Pomurcev, ki so zavzeto sodelovali v kongresnih komisijah.

10. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Enoglasno za skupni naprej!

Gremo v odločen spopad s pojavi, ki krhajo našo akcijo za stabilizacijo in spodkopujejo samoupravne temelje naše socialistične skupnosti, kakor smo jih zasnovali s tovarišema Titom in Kardeljem. Prepričani smo, da bomo prebredli težave predvsem z boljšim delom, znanjem pa tudi z odrekanjem, kar mora veljati za vse. K temu pa mora vsak prispevati največ, kar more. Ze eden naših prvih proletarskih mislecev in revolucionarjev, pisatelj in dramatik Ivan Cankar, je na prelomu stoletja zahteval: delu čast in oblast. In s hlapcem Jernejem približ: Ti, ki si delal, tvoje je delo in tvoje je tudi plačilo. Na nedavno sklenjenem 10. kongresu ZSS, ki ga to pot širše predstavljamo, je dobila ta zahteva toliko večji pomen z več razsežnostmi.

Vsak po svojih sposobnostih, vsakomur po njegovem delu, so se zavzeli na nedavnem kongresnem shodu delegati slovenskega delavstva.

Iz poročila Marjana Orožna ZKANILEC NOVIM NAPREZANJ

Na uvodnem plenarnem zasedanju 10. kongresa slovenskih sindikatov je predsednik Marjan Orožen obširneje predstavil zdajšnje zaostrene družbenoekonomske in politične razmere v slovenskem in širšem prostoru, opredelil vzroke in posledice, ki so do njih pripeljale in ob tem nakazal smeri in poti, kako se iz njih izkoptati. Ze na samem začetku pa je posvaril: »Naš kongres naj ne bo le poziv k odrekanju, čeprav je tudi odrekanje potrebno. Toda bolj kot glasnik pripravljenosti na žrtve, naj bo naš kongres znanilec akcije in organiziranih naporov zato, da nam odrekanje ne bo potrebno tudi jutri. Nanj nismo prišli z namenom, da se hvalimo z doseženim, niti da sejemmo malodušje. Lahko smo samozavestni ob rezultatih, ki smo jih dosegli, toda ne smemo biti samozadovoljni. Potrebna nam je kritična, toda realna in objektivna delavska beseda in ocena, ki nima nobenih posebnih interesov mimo interesov delavskega razreda. Pomemben pogoj temu je zavest delavskega razreda o odgovornosti, da pod idejnimi vodstvom svoje partije — Zveze komunistov, kot množično jedro Socialistične zveze — najširše organizacije vseh delovnih ljudi in občanov, neprestano utirana nova pota blagostanju in nastajanju takšne skupnosti svobodno združenih proizvajalcev, v katerih bo »moja svoboda pogoj tvoje svobode«, in »tvoja svoboda pogoj moje svobode«.

Tovariš Orožen je za tem prikazal razsežnosti in posledice, ki jih že dalj časa in vztrajno vlečejo za sabo inflacijska gibanja, pojave okostenelega administriranja in zapiranja za tovarniške plotove. »Nekateri se dancs hvalijo, da so že zdavnaj opozarjali na posledice tozdomskega obnašanja. Govore: sedaj ste tudi vi prišli na naše. Tem skeptikom

odgovarjamo: tozdom nismo ustvarjali zaradi zapiranja, ampak zato, da premagamo centralizem, direkcije in druge centre odtuje finančne moči, da omogočimo neposredno upravljanje delavcev z družbenimi sredstvi. Žal so ti kritiki stali ob strani takrat in stoji danes, ko je treba uveljaviti tisto stran temeljne organizacije združenega dela, ki ji pravimo samoupravna integracija.«

V nadaljevanju je predsednik slovenskih sindikatov opozoril na sila nevaren pojav in razmišljanje: »Spopasti se moramo z mentaliteto, da smo za stabilizacijo le v Sloveniji, drugje pa nadaljujejo po starem. Za tem se pogosto skriva odbranaštvo, izogibanje jasnemu odgovoru, da tudi mi v Sloveniji nismo dosledni pri uresničevanju sprejetih dogovorov, pa tudi ne dovolj odločni in pripravljeni podrežati lastnih posebnih interesov širšim, skupnim interesom. Zato tudi sporazumevanje o posameznih vprašanjih znotraj republike teče pogosto prepočasno, s kolebanji in odpori.«

Sledila je razčlenitev treh temeljnih vprašanj. »Prvo vprašanje je odločno in organizirano delovanje za preraščanje formalnega in uveljavljanje dejanskega samoupravnega odločanja delavcev! Drugo vprašanje uresničevanja stabilizacijskih ciljev je dosledna izpeljava načela delitve po delu, rezultatih dela in gospodarjenja.« Toda: »Hierarhičnost meril, lažna solidarnost, premalo ugotavljanja učinkov dela, subjektivno ocenjevanje učinkov neproizvodnega dela, uravnilovka med podobnimi deli, premajhno vrednotenje konkretne odgovornosti in opravljenega dela — vse to je še vse preveč prisotno v sporazumih o delitvi. Ni se moglo znebiti vtisa, da je vse delo na tem vprašanju prepuščeno strokovnim službam.«

Tretje vprašanje je boj za skrajno odgovoren odnos do družbene lastnine: do zakonitosti, za spoštovanje in izvajanje sprejetega; za moralno, ki bo temeljila na samoupravni zavesti; za učinkovitost našega pravnega sistema; za zavest o odgovornosti vseh za politično-varnostne razmere.«

V sklepnem delu svojega poročila je tovariš Orožen posebej naglasil: »Danes se moramo vprašati, ali je sindikat že postal taka živa in revolucionarna »vest« kolektiva vsake temeljne ali delovne organizacije ter skupnosti in v vsakem okolju. Vest, ki nenehno opozarja na slabosti, na probleme, na nepravilnosti ali krivice; vest, ki zahteva odgovor in odgovornost vseh, ki v delitvi dela odločajo o posameznih vprašanjih. Vest, ki bo mobilizirala delovne ljudi v bitko za razvoj socialističnih samoupravnih odnosov in za reševanje konkretnih problemov. In kaj moramo napraviti, da to postane?«

Sindikat se v odnosu do drugih dejavnikov samoupravnega političnega sistema ne more obnašati niti kot privesek kogarkoli niti kot opozicija. Kot odgovoren člen v našem političnem sistemu mora sodelovati pri nastajanju samoupravnih in delegatskih odločitev, predvsem z nenehnim vplivanjem na odločitve o družbenoekonomskem položaju delavca, na solidarnost in usklajenost posameznih, posebnih in skupnih interesov.«

Svoje poročilo je Marjan Orožen sklenil s pozivom: »Bodimo čvrsti in neomajni glasniki in uresničevalci te revolucionarne zavesti in odgovornosti tudi v bodoče. To zahteva čas, v katerem živimo, to zahteva od svoje organizacije delavski razred, to pričakuje od nas Zveza komunistov.«

S kongresne tribune

»Morali se bomo navaditi, da bodo samoupravljavci kdaj pa kdaj rekli svoj samoupravni NE na predloge, ki niso sprejemljivi. Zato odpravimo prakso, da dobi vsak predlog upravnih ali drugih organov svojo politično dimenzijo takoj, ko ga samouprava ne sprejme. Tipičen primer so obremenitve gospodarstva. Vsi ugotavljamo, da so previsoke. Samoupravljavci v kolektivih in delegati se s svojimi sklepi upirajo vsjnim prispevnim stopnjam. Stvari pa tečejo po svoje, na škodo akumulacije in samoupravi v brk.« (Janko Pistonič iz Hidromontaže Maribor v komisiji za stabilizacijo)

»Skrajni čas je, da pokažemo na krivce, da si s tem v očeh delavskega razreda povrnemo zaupanje in se tako izognemo še težjim družbenim in gospodarskim pretresom, ki bodo že zopet prizadeli predvsem delavce — neposredne proizvajalce. Ne samo zaradi odgovornosti in dolga delavskemu razredu, predvsem zato, ker je med delavci vedno več tistih, ki ne pristajajo na znano reko: »Ne gledajte, kaj delamo, poslušajte, kaj govorimo!«, kar posredno kaže na še eno krivdo in prav gotovo je krivda tistih, ki so na izpostavljenih položajih, večja od tistih, ki žive in delajo v brezimni ljudski množici.« (Dušan Krečič iz občinskega sindikalnega sveta Ajdovščina v komisiji za odločilno vlogo delavcev)

»Podoba slovenske dežele postaja vse bolj drobnjarska, mačomeščanska in polna snobovščine. Zasebna sredstva se nalagajo v vikende, velike avtomobile, dragocevnosti, različne »žurke« s pestrimi programi, potovanja po svetu in podobno. Pa ne le zasebna sredstva, tudi družbena s številnimi krediti, pospešujejo tako negospodarska ravnanja. Ali ne bi bil čas, da najdemo rešitve in potegnemo denar iz nogavic in drugih zapečkov ter ga namerinimo za razvoj družbe.« (Janez Sinkovec v komisiji za združevanje dela in sredstev)

»Ne smemo dovoliti, da se v nekaterih delovnih okoljih vodilni delavci s svojimi strokovnimi službami poslužujejo več variantnih predlogov, da bi zmedli delavce in se ti ne bi znali pravilno samoupravno odločiti. Sami pa se potem izgovarjajo, da so se delavci pač tako odločili, da je sindikat neučinkovit in da sami ne morejo spreminiti samoupravnih odločitev.« (Ludvik Gajski v komisiji za dohodek, delitev in nagrajevanje)

»Manjka nam tudi, da bi delavcu ob vstopu v delovno organizacijo vsaj na listu papirja povedali, kako smo organizirani in mu ob priložnosti odločivši, da postane član osnovne organizacije sindikata, na slovesen način izročimo knjižico, ki pa jih do danes v praksi ne uporabljamo, čeprav se nam le-te kopičijo na občinskih svetih.« (Cvetka Senger iz Celja v komisiji za krepitev ZSS in statut)

»Krojiti sistem po tistih, ki so podpovprečni, je objektivno reakcionarno dejanje. Vsak sistem, če je sistem, deluje tako, da pogoji, ki jih določa, veljajo za vse enako. Toda vprašanje je, kaj vzamemo za osnovo? Ali tisto, kar vleče naprej ali tisto, kar je nesposobno za razvoj in za življenje.«

»Ze zdavnaj so minili časi, da bi si sindikati z demagoškimi akcijami »borce« za pravice delavcev moje-ga kolektiva »ali dejavnosti« morali nabirati politične točke. Vsaka osnovna organizacija ali vodstvo mora samostojno oceniti, kdaj je potrebno predloge rešitev kritizirati, da jih ne bi delavcem vsilili, in za to mobilizirati tudi kolektiv.«

NOVA SOLA PONOS VSEH

Nedelja, 17. december 1982, bo v zgodovini Puconec zapisana kot eden najpomembnejših datumov. To je bil namreč dan slovesne otvoritve nove (centralne) šole, s to delovno zmago pa so hkrati proslavili tudi 24. praznik občine Murska Sobota.

Ze pred 20 leti so stekla prizadevanja krajanov puconskega šolskega okoliša, da bi zgradili nove prostore za vzgojnoizobraževalno delo otrok in učiteljev. Naposled pa se jim je ta želja uresničila. Iz 120 let stare šole, ki je ogrožala varnost učencev, so se preselili v novo, moderno zgradbo, v kateri so pridobili 8 učilnic za razredni in 13 učilnic za kabinetni pouk, knjižnico, večnamenski prostor z odrom, trimsko telovadnico (pomožna) in ostale potrebne prostore. Zaradi pomanjkanja sredstev niso uspeli zgraditi le večje telovadnice.

„Pouk v novi šoli obiskuje 457 učencev. Novi prostori bodo omogočali uvajanje sodobnih učnih metod in oblik vzgojnoizobraževalnega dela in tako prispevali k vsestranski vzgoji in izobrazbi mladih rodov, ki so nam zaupani,“ je med drugim v pozdravnem nagovoru dejal ravnatelj puconške osemletke Jože Matis.

Slavnostni govornik — podpredsednik izvršnega sveta skupščine občine Murska Sobota Peter Brunec — pa je o pomenu nove šole v Puconcih dejal: „Ob današnji slovesnosti nas prevzema še posebno zadovoljstvo, saj praznujemo delovno zmago, ki je namenjena predvsem rasti in razvoju našega mladega rodu. Zadovoljni smo tudi zato, ker odpiramo še en objekt

Na otvoritvi nove šole v Puconcih je bilo zares slovesno. Med udeleženci proslave je bil tudi predsednik zbora uporabnikov republiške izobraževalne skupnosti Janez Kučan. Pester kulturni program pa so pripravili učenci puconске osnovne šole. (Foto: J. G.)

iz referendumskega programa, ki je v precejšnjem deležu s samoprispevkom delovnih ljudi in občanov celotne občine. Zadovoljstvo ne more biti manjše ob misli, da nas čaka še gradnja telovadnice. Ob odpiranju nove šole v Puconcih je ponovno treba poudariti visoko politično zavest naših občanov, ki že drugo petletno obdobje zbirajo s samoprispevkom sredstva za investicije na področju šolstva

in zdravstva... Kaj pomeni nova šola za krajane tega šolskega okoliša, smo se lahko prepričali, ko so nekaj dni pred začetkom šolskega leta množično prihajali v šolo iz vseh vasi okoliša in z veliko vneto čistili prostore, nameščali pohištvo, zavese in postorili vse potrebno, da se je šolsko delo lahko nemoteno začelo.”

Na novo šolo so torej lahko ponosni vsi občani soboške občine,

saj so jo pomagali zgraditi s svojim samoprispevkom, sredstva pa so zagotovile še republiška izobraževalna skupnost in skupnost otroškega varstva Murska Sobota v obliki kredita ter krajevna skupnost Puconci. Novi prostori pa so z ureditvijo okolice in nabavo opreme veljali okrog 97,5 milijona dinarjev.

JOŽE GRAJ

V RAKIČANU ODPRLI PRIZIDEK DOMA OSKRBOVANECV

Pomembna pridobitev za oskrbovance in borce

V okviru praznika občine Murska Sobota so v Rakičanu odprli prizidek k domu oskrbovancev, s katerim so pridobili 78 novih postelj za upokojence in ostarele občane pomurskih občin, dispanzer za borce NOB in gerontologijo,

fizioterapijo ter laboratorij. Gre za drugo fazo izgradnje doma oskrbovancev v Rakičanu. Gradnja je veljala okrog 45.600.000 dinarjev. Sredstva so zagotovili iz stanovanjskega sklada upokojenčev soboške, lendavske in radgon-

ske občine ter stanovanjske skupnosti Murska Sobota. Tako imajo doma oskrbovancev v Rakičanu 269 postelj, od katerih bo polovica namenjena za bolniško nego. Na voljo pa bo tudi 12 postelj za dnevno varstvo ostarelih. S prizidkom in nadzidavo so torej pridobili potrebne prostore, saj 19 postelj za ta namen ni zadoščalo niti za najnujnejše potrebe. Novi prostori doma oskrbovancev v Rakičanu torej predstavljajo pomembno pridobitev za oskrbovance in borce NOB, ki bodo lahko na jesen svojega življenja s pridom koristili sodobne in lepo urejene prostore.

Slavnostne otvoritve prizidka k domu oskrbovancev v Rakičanu so se udeležili številni predstavniki družbenopolitičnega življenja, upokojenji in borci, med gosti pa je bila tudi delegacija skrbniškega sveta

iz Radkersburga, ki jo je vodil dr. Josef Harasin. Udeležence slovesnosti je pozdravil direktor doma oskrbovancev Janko Hakl, slavnostni govornik pa je bil predsednik občinskega odbora ZZB NOV Murska Sobota in predsednik gradbenega odbora Štefan Šahjan.

V svojem nagovoru je izrazil veliko zadovoljstvo nad novim objektom, hkrati pa se zahvalil vsem, ki so prispevali delež k izgradnji prepotrebnih prostorov in opremljenosti. Slavnostni govornik Štefan Šahjan je tudi odprl nove prostore. V kulturnem programu pa so sodelovali soboška godba na pihala, pevski zbor društva upokojenčev Murska Sobota, učenci zdravstvene šole v Rakičanu in učenci osnovne šole Črenšovci.

Feri Maučec

Novo skladišče s hladilnikom v Bodoncih

Med delovnimi zmagami v počastitev občinskega praznika soboške občine so v nedeljo v Bodoncih predali namenu novo skladišče in hladilnico. Slavnostni govornik ob tej priložnosti je bil podpredsednik izvršnega sveta skupščine občine Murska Sobota Edvard Perhavec, ki je v svojem

govoru posebej izpostavil, da gre za objekt čisto gospodarskega pomena v panogi, ki ji namenjamo v tem času posebno pozornost — v kmetijstvu.

Investicija je znašala 10 milijonov dinarjev, če ne bi s prstovoljnim delom priskočili na po-

moč krajani Bodonec, ki se zavdajo pomena, katerega imata tako hladilnica kot skladišče za njihovo vsadjen posebej rodno pokrajino, pa bi bilo stroškov še več.

„Objekt s funkcionalnim dvoriščem meri 500 kvadratnih metrov, od tega je 250 kvadratnih

metrova novega. 110 pa adaptiranega dela, kajti na istem mestu so v Bodoncih že imeli skladišče, ki pa si je težko zaslužilo omenjeni naziv, saj je šlo bolj za večjo kmečko utro, je dejal dipl. ing. Ervin Pitz iz kmetijske zadruge Panonka, temeljne organizacije Murska Sobota, za katero je nova pridobitev posebej pomembna.

B. Bavča.

Srečanje MDB Bratstvo in Enotnost

V soboto so prispeli na triidnevni obisk k soboškim brigadirjem brigadirji pobratenege mesta Paračin. Ti brigadirji so sestavljali skupno MDB Bratstvo in Enotnost na letošnji MDA Beograd 82. Ze v soboto zvečer so se brigadirji udeležili skupne večerje na kateri so obujali prijetne spomine na skupne brigadirske dni. V nedeljo so imeli prijateljsko srečanje v Klubu mladih. V živahnem in sproščenem pogovoru kot se pač za brigadirje spodobi so se pogovarjali o problematiki, ki se tiče vseh mladih. Beseda pa je nanesla tudi na problematiko bližajočih se kongresov srbske in slovenske mladine.

V ponedeljek so si gostje iz Paračina ogledali murskosoboški srednješolski center. Seznanili so se z vzgojnoizobraževalnimi metodami in pogoji za delo na največji soboški šoli.

Skupaj s trinajstimi brigadirji je prišlo v Mursko Soboto tudi osem paračinskih dijakov, ki so tako vrnili obisk svojim tovarišem iz SSC, ki so se v Paračinu mudili v začetku tega meseca. Brigadirji so se dogovorili tudi za obisk soboških brigadirjev v Paračinu, ki bo najverjetneje 20. novembra letos. Brigadirji pa so prenesli tudi čestitke okrog 11.000 paračinske mladine ob našem občinskem prazniku.

STANKO PRELEC

Novo skladišče in hladilnico v Bodoncih je predal namenu znani harmonikar in eden najstarejših vaščanov — Franc Štivan. Na slovesnosti ob otvoritvi objekta je tudi nastopil in poleg govornikov ter cicibanov in šolarjev na odru, požel iskren aplavz.

Foto: B. Hegeduš

Najzaslužnejšim in inovatorjem priznanja

Ob 29. prazniku občina Gornja Radgona so na svečani seji — kot je že v navadi — podelili občinska družbena priznanja. In sicer tokrat le eno plaketo, dvanajst priznanj (od teh sedem za odpravo posledic neurja v Apaški dolini, ki je tam divjalo poleti 1980) in pet pohval. Ob tem pa so prvič podelili tudi diplome inovatorjem iz gornjeradgonskega združenega dela za inventivno dejavnost.

Prejemniki družbenih priznanj občine Gornja Radgona:

— Plaketo je za izredne uspehe na področju zdraviliškega turizma, proizvodnje mineralne vode, brezaikoholnih pijač in proizvodnje polnilne opreme prejela RADENSKA iz Radenc.

— Priznanja: TONE ROVŠNIK, JANEZ VUKAN, STANKO ČERNEL, GD ŽIBERCI, LD GORNJA RADGONA in za požrtvovalno delo pri odpravi posledic neurja v Apaški dolini: MDB JANKO JURKOVIČ JOVO, ŠTEFAN ŠČAP, ŠTEFAN EDŠID, FRANČ DJURA, ANTON MIHOLIČ, JOŽE BRUS in CVETKO SREČKO.

— Pohvale: FRANČ ČUŠ, JOŽE KRAJZLER, RUDOLF KETIŠ, IVANKA BENKO in ANTON SLANA. Diplome za inventivno dejavnost, ki jih je podelil občinski sindikalni svet pa: JANEZ KRALJ, MAKS JANČAR, STANKO ŠTUMPFEL, GABRIJEL GORNJAK, FRANČ ŽNUDERL, STANKO ŠEBJANIČ, ROBERT JUG, ANTON KOŠAR, JANEZ ŽITEK, IVAN ŠOŠTARIČ, FRANJO RAKUŠA, JOŽE ZAGORC in OZD OBRDNA ZADRUGA 14. OKTOBER iz Gornje Radgone.

MURSKA SOBOTA

10 priznanj ob občinskem prazniku

Ob 17. oktobru — prazniku občine Murska Sobota, ki ga prebivalci te največje pomurske občine praznujejo v počastitev padlih borcev za svobodo, žrtev fašističnega nasilja in spomin na deportacije in internacije v drugi svetovni vojni, je bila v veliki sejni dvorani skupščine občine skupna slavnostna seja vseh zborov občinske skupščine. Slovesnosti so se udeležili tudi številni ugledni gostje, med njimi član predsedstva CK ZKJ Milan Kučan, izvršni sekretar predsedstva CK ZKJ Vlado Janžič, predsednik komisije

službe na vsa spominska obeležja. Letos so že devetih zapored podelili tudi priznanja in nagrade občine Murska Sobota. Zahvalne listine z denarno nagrado so tokrat dobili: FRANČ GOMBOC iz Murskih Crnc, poveljnik občinske gasilske zveze za tri desetletja aktivnega in vsestranskega družbenopolitičnega delovanja; DRAGICA JUTERNIK, upokojenka iz Murske Sobote, ki je orala ledino na področju vzgojnoizobraževalnega dela, vse skozi pa je bila aktivna družbenopolitič-

SLOVESNA PODELITEV OBČINSKIH PRIZNANJ — 5 za služnih posameznikov in prav tolikšno število organizacij, skupnosti in društev je prejelo letošnja priznanja občine Murska Sobota. Foto: M. Jerše

za mednarodne odnose pri skupščini SRS in častni občan Murske Sobote Rudi Čačinovič, predstavnik pomurskih družbenopolitičnih organizacij in občin, delegacija pobratene občine Paračin, borci Prekmurske čete in brigade, JLA in drugi. Slavnostni govornik je bil predsednik skupščine občine Martin Horvat, ki je najprej obudil spomin na slavne dogodke iz narodnoosvobodilne borbe, nato pa je spregovoril o hitrem povojnem razvoju, kateremu smo priča tudi v murskosoboški občini. Pri tem je dejal, da smo lahko še posebej ponosni na dosežke v hitri rasti kmetijske in industrijske proizvodnje, izvoza in produktivnosti, sedanje gospodarske razmere pa terjajo od vsakega posameznika usklajitev potreb z realnimi možnostmi. Zatem je vse navzoče pozdravil predsednik občinske skupščine Paračin Toplica Nedeljko, ki je zlasti poudaril velik pomen negovanja bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti, o čemer priča tudi dobro sodelovanje med občinama. Ob tej priložnosti so delegacije odne-

na in društvena delavka; KAREL LUTAR, upokojenec iz Murske Sobote, kot dolgoletni aktivni družbenopolitični delavec, ki opravljal vrsto pomembnih nalog, svoje bogate izkušnje pa prenaša na mlajši rod; STEFAN NOVAK iz Murske Sobote, vodja vzdrževalne službe v tovarni oblačil in pri Mura TOZD Perlo, ki je med sodelavci postal vzor pridnosti in sposobnosti, odkljuje pa se med kot strokovnjak za inovacije; GEZA VIDA, kmetijski tehnik, Motvarjevec, kot izredno prizadeven in marljiv delavec ter tudi aktiven družbenopolitični funkcionar, ki je pripomogel k vrhunskemu uspehu kmetijstva na območju.

Zahvalne listine pa so izročili: SKUPSCINI OBČINE PARACIN, DO TEKSTIL LJUBLJANA, sindikalnemu pevskemu zboru »STEFAN KOVAC« MURSKA SOBOTA, strelski družini »TOZD CKO« KANCEVCI in TOZD ZDRAVSTVENI DOM MURSKA SOBOTA.

Milan Jerše

MLADINSKI POSVET PRED KONGRESOM

Problemi reforme šol terjajo diferencialne

Nikakor ne smemo prezreti pomembnega koraka, ki je bil narejen v prvem letu izvajanja programov usmerjenega izobraževanja v murskosoboški občini, kar je treba pripisati naporom vseh odgovornih dejavnikov. Pozornost je bila usmerjena v številna bistvena vprašanja preobrazbe vzgoje in izobraževanja, kar pa ne pomeni, da so lahko v vzgojnoizobraževalnih organizacijah in združenem delu zadovoljni. V praksi se je namreč pokazalo še vrsto pomanjkljivosti, ki narekujejo bolj zavzeto delo vseh subjektov novega vzgojnoizobraževalnega procesa.

To je moč izluščiti iz razprave na seji občinske konference zveze komunistov v Murski Soboti, ko so obravnavali idejnopolitična vprašanja vzgoje in izobraževanja v srednjem usmerjenem izobraževanju, stipendiranju in zaposlovanju v murskosoboški občini. Ob vsem tem velja kritično ost naperiti, kot so poudarili na seji, k razmeram na posameznih šolah, kjer je potrebna večja angažiranost osnovnih organizacij ZK.

Zato je treba z večjo tenkočutnostjo graditi kakovost pдагоških kolektivov in ne zapirati oči pred določenimi problemi. Tudi na diferencialno učiteljskega kadra so opozorili, če želimo reformo učiteljskega kadra, organizacijo izobraževanja pa racionalizirati.

Znava je bilo opozorjeno, da se je v organizacijah združenega dela treba organizirati pripraviti na delovno usposabljanje učencev, ker je to navzlic ugodni oceni glede letošnjega proizvodnega dela in praksi učencev slišati večji pripomb. Posebej se o nagrajevanju dela učencev z idejnega in vzgojnega vidika, ne pa zgolj stroškovnega. Zato naj bila v prihodnje bolj izražena pomembnost vzgoje za delo in samoupravljanje.

Vzgoje stipendiranja pa je treba postaviti na pravo mesto. Tudi sedanjim načinom podeljevanja stipendij onogoča tudi nekatere primere neupravičenega prejemanja denarne pomoči, kar marsikdaj povzroča mladim neprilagojeno obnašanje.

Murskosoboški komunisti so opozorili tudi na občutljiva problema nezaposlenosti, zlasti med mladimi ljudmi, ker je lemi prihiv okrog 900 učencev, praksa pa kaže, da ni mogoče pričakovati oddajanja novih delovnih mest. Splošno tega bodo morali v vseh delovnih okoljih obravnavati z ustrezno pozornostjo. Zato postaja skrb za večje zaposlovanje ena od temeljnih nalog murskosoboških komunistov.

Milan Jerše

Posebna skrb za invalide

Na mimoli skupščini socialnega skrbstva v Murski Soboti so delegati aktivno sodelovali v razpravi in največ pozornosti namenili invalidom ter vprašanju njihovega zaposlovanja. V tem zvezi je bila v ospredju zanimanja soboška invalidska delavnica in možnost njene nadaljnjega razvoja. Odbor za razvojne in druge naloge pri občinski skupščini socialnega skrbstva je podal deset konkretnih predlogov, katere so delegati že dopolnili, posebej pa izpostavili, da se naj v bodoče poleg skrbi za zaposlovanje ne zanemarijo clovečnosti in nemoših v tem delovnem kolektivnu, ki zaradi specifike zaposlenih potrebuje socialnega delavca. hb

Osnredno pozornost so na posvetu predsednikov in sekretarjev osnovnih organizacij zveze socialistične mladine iz murskosoboške občine, ki je bil v prostorih srednješolskega centra v Murski Soboti, namenili aktualnim nalogam, mladih pred 11. kongresom ZSMS. Na posvetu so zlasti obravnavali predloge dokumentov za bližnji kongres slovenske mladine v Novem mestu, o čemer so predhodno razpravljali že v osnovnih organizacijah. Mladi iz murskosoboške občine so tokrat največ spregovorili o programskih usmeritvah in se dogovorili o aktivnostih, ki jih čakajo zlasti na informativno-propagandnem področju.

Tako bodo pred in po samem kongresu ZSMS v raznih šolskih glasilih in radiu dali vsebinski poudarek konkretni mladinski problematiki, v tem znamenju pa bodo potekale tudi kulturne in športne prireditve. Ob tej priložnosti bodo pripravili tudi svečane seje OO ZSMS in okrogle mize, na katerih bo govor o raznih področjih mladinskega dela in življenja. Na posvetu predsednikov in sekretarjev OO ZSMS pa so se dogovorili tudi o nekaterih ostalih tekočih zadevah, ki čakajo mlade iz murskosoboške občine v naslednjih tednih. Predvsem so razpra-

vljali o organizaciji raznih kviz tekmovanj, med katerimi so še posebej omenili tekmovanje pod naslovom »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti«. Na občinskem nivoju morajo to tekmovanje pripraviti do 10. novembra, kajti do 12. decembra bi naj izvedli regijsko tekmovanje, republiško kviz tekmovanje pa bo ob 22. decembru — dnevu JLA. Velja omeniti, da bodo letos mladi prvič morali pokazati tudi praktične spretnosti s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite, kot so streljanje, topografija, prva pomoč in podobno.

Milan Jerše

VEČ POSLUHA ZA RAZVOJNE PROGRAME

Očitno bo treba v regiji narediti znatno več za kvaliteto strukture gospodarstva, predvsem pa se ustrezno kadrovske organizirati glede sprejemanja kratkoročnih in dolgoročnih razvojnih programov. Zato je doslednost pri ocenjevanju usklajenosti novih naložb z širšimi razvojnimi oziroma dolgoročnimi gospodarskimi cilji še posebej pomembna. Gre za številne male investicije, in razdrobljenost sredstev pri investiranju, kar se v primerjavi s prejšnjim obdobjem ni kaj bistveno spremenilo. Zato je potrebna konkretna analiza, da bi dejansko ugotovili vzroke, zakaj se določene investicije niso uresničile, nekatere obstoječe naložbe pa še vedno niso dovolj izkoriščene.

Slej ali prej se zdi logično, da je bil pogled razpravljavev uprt naprej, ko je nujna večja angažiranost za uresničitev skupnih temeljev planov razvoja Pomurja v letih 1981-1985. Relativno dobri rezultati na področju izvoza, čigar delež v celotnem prihodku znaša zdaj že 6 odstotkov, kar je sicer še pod republiškim povprečjem, spodbuja vse več organizacij v regiji za trdnjši nastop na tujem trgu. To velja tudi za področje kmetijstva, kjer so dosegli nekatere ugodne premike, zahvaljujoč širšemu povezovanju v reprodukcijskih verigah, zato predvidevajo, da bodo v družbenem sektorju načrtovano proizvodnjo v letu 1983 tudi izpolnili. Ker gre za zelo pomembna razvojna vprašanja, je bila znova izpostavljena potreba po ustanovitvi razvojnega centra za Pomurje — morebiti v okviru medobčinske gospodarske zbornice — kjer bi lahko strokovnjaki koordinirali in racionalizirali delo.

Na skupščini so tudi sprejeli dopolnitve statuta MGZ za Pomurje ter pravilnik o pogojih in merilih za podeljevanje plalet in priznanj. Delegati pa so ob koncu razrešili dosejnjega predsednika medobčinske gospodarske zbornice za Pomurje Stefana Hajdinjača, ki je prevzel drugo odgovorno funkcijo, in na njegovo mesto izvolili Slavka Polaniča.

Pred kongresom

V Ljutomeru se je v torek sestal sekretariat medobčinskega sveta ZSMS za Pomurje ter ocenil dejavnosti osnovnih organizacij v razpravi o predlogu kongresnih dokumentov, o aktivnostih pred in v času kongresa ter nekatere kadrovske zadeve. Razprave o kongresnih dokumentih so se končale ta teden in so bile po ocenitvi sekretariata uspešne, saj so se mladi poglobili v predlog dokumentov. V okviru predkongresnih aktivnosti bodo organizirali problemske konference, na katerih bodo strnili sklepe tematskih razprav, ki izhajajo iz razprav v osnovnih organizacijah. Mladina bo pri tem izpostavila probleme, ki jih po posameznih občinskih konferencah najbolj tarejo.

Za predsedstvo republiške konference ZSMS so predlagali Zvonko Brus, fizioterapevto iz Radenske in Titovo štipendistko, in Miha Balažiča, sedanjega sekretarja OK ZSMS Ljutomer. Oba predloga bodo še uskladili in predlagali enega od obeh kandidotov. Programsko-volična konferenca MS ZSMS za Pomurje bo 30. oktobra.

D. L.

Stopnje in programi za malčke

Na zadnji skupni seji zbora uporabnikov in zbora izvajalcev skupščine skupnosti otroškega varstva v Murski Soboti, ki je bila z 48 delegati od skupno 79 sklepčna, so bila tako kot na ostalih oktobrskih skupščinah v ospredju priporočila o spremembah stopenj. Le-te se na osnovi ugodnih

rezultatov prvega polletja, v katerem se je steklo več od načrtovanih sredstev, nižajo, da ne bi prišlo do presežkov. Tako končni izračuni kažejo, da se v skupni bilanci prispevne stopnje samoupravnih interesenih skupnosti družbenih dejavnosti za mesec november in december

nižajo za 1,60 odstotka bruto osebnega dohodka, razen pri zdravstvu, kjer prihaja zaradi nižje rasti dohodka in izgub v nekaterih delovnih organizacijah od izpada in se tako stopnja zvišuje za 1,50 odstotka.

Za dogovorjeno višino potrebnih sredstev za otroško varstvo v soboški občini se v tekočem letu prispevna stopnja iz osebnih dohodkov za program denarnih pomoči niža od 1,41 na 0,75 odstotka, medtem ko ostaja stopnja za program vzgojnoarstvenih dejavnosti nespremenjena.

Posebej se je na sicer dokaj formalni skupščini, na kateri razprave delegatov ni bilo, izpostavila težnja, da bi naj ob nižanju števila upravičencev denarnih pomoči (otročkih dodatkov), posebno pozornost v tem obdobju posvetili vsem predšolskim otrokom. Vsem, ni zapisano naključno, kajti v naši občini jih je v organiziranem vzgojnem varstvu le 33 odstotkov, kar je manj od republiškega povprečja, ki znaša 49 odstotkov. Zato je umestno razmišljanje, da bi potrebna sredstva prihivali v razširjenju program predšolske vzgoje, ki bi naj ne zajemal le pet in šestletnih otrok, ampak tudi mlajše — tri in štiri letne, ki niso v vrtcih.

Brigita Bavčar

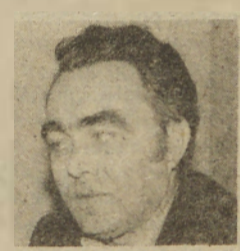
mala anketa

Krepiti požarnovarnostno kulturo

V naši družbi namenjam posebno skrb požarnemu varstvu. Tej problematiki zlasti namenjam veliko pozornost v mesecu oktobru — mesecu požarnega varstva in v letošnji akciji Nič nas ne sme presenetiti. Kljub temu pa stanje še vedno ni tako, da bi lahko bili z njim zadovoljni. Še vedno je vse preveč požarov, ki povzročajo ogromno materialno škodo in opozarjajo, da je potrebno v prihodnje še več storiti za krepitev požarnovarnostne kulture delovnih ljudi in občanov. Kakšno je dejansko stanje požarnega varstva v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, o tem smo se pogovarjali z anketiranci.

ANDREJ ZDRAVEC — Panonija: »V naši delovni organizaciji je bil dosežen napredek na področju požarnega varstva, vendar pa še vedno ne dovolj. V skladu s potrebami, zlasti pa na najbolj ogroženih prostorih v lakirnici, skladišču barv in še nekaterih drugih, smo namestili ustrezne požarne aparate. Problem pa je, ker je skladišče barv in lakov premajhno. Zato si prizadevamo, da bi zgradili novo skladišče, kar pa nam v sedanjem težavnem gospodarskem položaju povzroča težave. Večina zaposlenih je tudi usposobljena za rokovanje z gasilnimi aparati, menim pa, da bomo morali nadaljnemu usposabljanju v prihodnje posvetiti še več pozornosti. To še posebej velja za tiste delavce, ki delajo na delovnih mestih, ki so požarno ogrožena.«

JOSIP MISER — Mura: »V Muri namenjam posebno skrb požarni varnosti in preventivi, saj se zavedamo, da so volna, bombaž, sintetika in svila lahko gorljivi. Moram reči, da je v naši delovni organizaciji požarnovarnostna kultura zaposlenih na primerni ravni, pa tudi opremljenost je dobra. Pred kratkim smo kupili gasilske delovne uniforme ter azbestne obleke. Poleg tega imamo tudi dovolj gasilnih aparatov in ustrezno formirane ekipe, katerih znanje nenehno preverjamo. Kljub temu pa se najde posameznik, ki prižge cigareto na hodniku ali tam, kjer je to prepovedano, ne da bi se zavedali, da pomeni požarna varnost mirno spanje.«

ANTON HOLSEDL — KS Rogašovci: »S požarno varnostjo v naši krajevni skupnosti nikakor ne moremo biti zadovoljni. Modernizacija kmetij z različnimi stroji pomeni tudi kopičenje rezervnih goriv in maziv, ki so zelo lahko vnetljiva. Poleg tega imamo na našem območju tudi tovarno Liv in bencinski servis, ki terjata posebno skrb na področju požarnega varstva. Območje krajevne skupnosti Rogašovci pa je tudi tako, da je težko dostopno z motoriziranimi gasilskimi enotami v primeru požara, hkrati imamo tudi težave z vodo. To še posebej opozarja na to, da moramo v prihodnje še več pozornosti nameniti krepitvi požarnovarnostne kulture delovnih ljudi in občanov ter usposabljanju ekip.«

ŠTEFAN NEMEŠ — Pomurski tisk: »V preteklosti smo v Pomurskem tisku veliko storili za požarno varnost. Požarne ekipe, ki smo jih usposobili na tečajih, so tudi dobro opremljene. Letno dvakrat z vajami preizkusimo njihovo usposobljenost. Vsi zaposleni pa so usposobljeni za rokovanje z gasilnimi aparati. Preteklo soboto smo tudi izvedli kontrolni požarnovarnostni pregled v delovni organizaciji. Največja pomanjkljivost v Pomurskem tisku pa je pri skladiščanju surovin in materiala. Zato smo se v letošnjem letu odločili za gradnjo novih prostorov v TOZD Tiskarna in Kartonaža. Dosegli smo tudi, da zaposleni ne kadijo v približovnih in skladiščnih prostorih, zato imamo urejene posebne prostore. V kratkem bomo tudi ustanovili industrijsko gasilsko brigado.«

EVGEN KUZMA — Bolnišnica Murska Sobotič: »V Bolnišnici delujeta dve enoti civilne zaščite, ena v Murski Soboti in druga v Rakičanu. Oprema ekip ni najboljša, saj razen osnovnih pripomočkov za suho gašenje in ročnih gasilnih aparatov druge opreme nimamo. Vzrok za tako stanje je treba iskati v nenehnem pomanjkanju sredstev, zato za opremo vedno zmanjka denarja. Zavedamo se, da to ni v skladu z usmeritvami za izboljšanje požarnega varstva. Prizadevamo si, da se to stanje nenehno izboljšuje. Dobro imamo vpeljana preventivno dejavnost, saj v določenih obdobjih seznanjamo delavce z uporabo gasilnih aparatov. To še posebej velja za delavce v kotlovnici, plinski postaji in drugih ogroženih prostorih.«

Feri Maučec

Seja izvršnega sveta

V petek se je v Ljutomeru ponovno sestal izvršni svet SO. Po informaciji o pripravi najnovejših ukrepov za izboljšanje stanja na področju energije in carinskih predpisov so člani razpravljali o problematiki invalidnih oseb v občini, analizirali delo krajevnih skupnosti in njihov nadaljnji samoupravni razvoj ter nekatere vprašanja iz davčne politike in problematike preskrbe prebivalstva v občini.

Sprejete sklepe in dokumente bo IS SO Ljutomer predložil zborom skupščine občine, da jih potrdi.

RAZSTAVA O ALOJZU GRADNIKU

V Pokrajinski in Studijski knjižnici je od preteklega ponedeljka na ogled razstava pesniških zbirk, zbranega dela in ostalih publikacij ob 100-letnici rojstva in 15-letnici smrti Alojza Gradnika. Razstavljeni so originali, prevodi in ostala literatura ter dokumenti iz pesnikovega življenja, med njimi rokopisi in drugo gradivo, ki omogoča zanimiv vpogled v pesnikovo življenje in njegovo ustvarjanje. hb

Najvažnejša medsebojna

pomoč mladih

Nашa okrogla miza pred 11. kongresom ZSMS o problematiki zaposlovanja mladih v Pomurju

Delegati slovenske mladine se bodo od 22. do 24. tega meseca ponovno zbrali na kongresu. To pot je gostitelj našega cveta mladosti dolenska metropola — Novo mesto. Ob vseh — tudi že zapisanih in ključnih kongresnih — usmeritvah bo posebno pozornost prav gotovo veljala problemu nezaposlenosti naše mlade generacije. Posebej še zato, ker je prav problem nezaposlenosti eden izmed momentov, ki postavlja mladino v precej specifičen družbeno-ekonomski položaj in se zato morajo mladi boriti stalno za odpravo tega, kot tudi drugih vzrokov, ki povzročajo takšen specifičen položaj mlade generacije. Zato je boj proti nezaposlenosti stalna naloga mladih v naši družbi na vseh ravneh od osnovnih mladinskih organizacij, preko občinskih konferenc, do organov v republiki in federaciji. Tudi v Pomurju se mladi vedno znova srečujejo s tem problemom. Zato smo v uredništvu pripravili okroglo mizo, ki bi naj prispevala k čim bolj konkretni razgrnitvi tega vprašanja, nakazala pa tudi možnosti na tem področju za naprej, posebej še ob stalni akciji mladih, ki jih ta problem najbolj tare. Našemu povabilu so se odzvali naslednji predstavniki OK ZSMS iz vseh štirih pomurskih občin: Miha Blažič iz Ljutomerja, Vlado Bratkovič iz Lendave, Karin Bakračević iz Gornje Radgone in Stanko Kerčmar iz Murske Sobote, pa tudi delavka strokovne službe občinskih skupnosti za zaposlovanje v Pomurju Marija Kerman iz Murske Sobote.

Problemi o zaposlovanju — odraz zaostrenih gospodarskih razmer

MARIJA KERMAN: Učinki stabilizacije se kažejo tudi na področju zaposlovanja. Pomurske občine so glede na resolucijska določila za leto načrtovale skupno 2,1-odstotno rast zaposlovanja ali 760 dodatnih zaposlitev. Ob polletni analizi pa beležimo izjemno nizko rast zaposlovanja, zato ni pričakovati, da bi se stanje do konca leta bistveno izboljšalo; to bo uspelo morebiti le v občini Murska Sobota, kjer so se v polletju

lesna dejavnost), kjer zaenkrat beležimo celo manjkajoč delavcev. Huje pa je z delom za prodajalce in administratorje, prav tako pa je močno porasel delež iskalcev zaposlitve s štiriletno srednjo izobrazbo, kjer se že pojavljajo določeni suficitarni poklici: medicinske sestre, gimnazijski maturanti, strojni tehnik, vse bolj pa tudi ekonomski in administrativni tehnik. Medtem ko za delo z višjo in visoko stopnjo izobrazbe ni problem in so vsi, ki se prijavljajo kot iskalci, le prehodnega značaja. Zaradi povečane ponudbe strokovno usposobljenih kadrov pa je čutili pritiske in to vse močnejše na prosta delovna mesta. Ti dobijo velikokrat

Marija Kerman

Stanko Kerčmar

približali 90-odstotni realizaciji. Vzroki odstopanj so predvsem posledica težav, s katerimi se soočajo posamezne TOZD pri poslovanju in proizvodnji. V občini Lendava beležijo ponekod (Elma), celo ekonomske presežke delavcev, nekatere TOZD pa beležijo celo upadanje števila zaposlenih v primerjavi s pričetkom letos. Tudi struktura zaposlenih se ne spreminja, v izobrazbeni strukturi ne prihaja do kvalitativnih premikov in opažamo celo porast strokovno usposobljenih nezaposlenih delavcev. Takšnih je bilo ob koncu julija 498 ali 29,4 odstotka. Zanimiv je letošnji priliv iskalcev zaposlitve iz šol. Teh je 92 s končano osnovno šolo, 57 s poklicno, 101 s srednjo in 2 z višjo. Vendar zaenkrat ne obstajajo problemi zaposlovanja mladih po končani osnovni šoli, saj jih usposabljammo za konkretna potrebna dela preko krajših oblik izobraževanja. Tudi na stopnji triletnega srednjega izobraževanja se ne srečujemo z večjimi težavami pri zaposlovanju, predvsem v zaposlovanju proizvodnih poklicev (kovinsko-predelovalna in

delo preko osebnih vez in poznanstev ali vpliva posameznikov, kar se odraža v negodovanju in manjšem zaupanju v socialno pravičnost družbenega sistema. V letošnjem letu je število nezaposlenih delavcev poraslo za približno 10,7 odstotka v primerjavi z enakim obdobjem lani (lani avgusta 1984, letos avgusta 1720 nezaposlenih delavcev). Vendar moramo pri tem upoštevati še precejšen delež težko zaposljivih delavcev iz različnih vzrokov, ki so časnega ali trajnejšega značaja. Pri mladih so to vojaščina, nosečnost in mladoletnost, lahko pa gre tudi za zdravstvene okvare ali osebnostne deviacije: mentalna prizadetost, fluktuacija, alkoholizem. Srečujemo pa se še s problemi odklanjanja zaposlitve v svojem poklicu, željo po delu v domačem kraju ali določeni stroki in delovni organizaciji, nekateri pa sploh niso, ali so zelo malo, motivirani za delo. Ker ni jasne slike razvoja gospodarstva v regiji, tudi ne premoremo dolgoročnih kadrovskih načrtov in potreb, pa tudi mnogi kratkoročni so nerealni. In v takih razmerah se odvíja zaposlovanje v dokaj-

šnji meri stihijsko, kar pa ima za posledico še povečanje kadrovskih neskladij in zaostrovanje razmer na področju zaposlovanja.

Zmanjšanje zaposlovanja na račun mladih

KARIN BAKRACĀVEVIĆ: Koliko je v teh 10,7 odstotka mladih?

MARIJA KERMAN: Na to bi težko odgovorila, verjetno največ pove številka, da je poraslo število iskalcev prvih zaposlitev od 718 na 767, tu pa gre v glavnem za mlade.

Karin Bakračević

MIHA BALAŽIČ: V občini Ljutomer je bila z resolucijo planirana 3-odstotna rast zaposlovanja, sedaj pa je realizirana le okrog 0,3-odstotno. To kaže, da so se v TOZD pri planiranju spet uštel, zato so nujno potrebni dolgoročni programi kadrovskih potreb.

VLADO BRATKOVIČ: Tudi struktura zaposlenih je vse bolj kot ugodna. Na delovnem mestu šivilje dela na primer medicinska sestra... To še najbolj prizadene študente. Zame je posebej zaskrbljivo število iskalcev po osnovni šoli. Mnogi med njimi se zaposlijo kar sami pri obrtnikih, kjer nimajo niti socialne niti zdravstvene varnosti. Želje bi se opozoriti na problem polkvalifikacije, ki mnogih mladim strokovnim delavcem onemogoča, da bi se zaposlili na delovnih mestih, za katere so usposobljeni.

MARIJA KERMAN: To je posledica slabo razvite tehnologije v pomurskem združenem delu, ki ne izkazuje večjih potreb po večjem številu izobraženih kadrov.

MIHA BALAŽIČ: Podatki družbenega pravobranilca samoupravljanja kažejo, da imamo v regiji mnogo nadurnega, pogodbenega dela in dela upokojevcev. Tudi takšno delo odžira marsikatero delovno mesto mladim delavcem.

STANKO KERČMAR: Drži, kot tudi to, da v nekaterih OZD v regiji urednjujejo v tem trenutku stabilizacijska

prizadevanja na račun politike zaposlovanja. In ravno, če se ne zaposlujejo novi delavci, ja najbolj prikrajšana mlada generacija. Vemo pa, da se lahko ustalimo v gospodarstvu na mnoge druge načine, predvsem pa z bolj produktivnim delom.

VLADO BRATKOVIČ: In ne, da se število zaposlenih ponekod ne večja — celo upada. Nekatere delovne organizacije se prav zapirajo in na a način poskušajo dvigovati svoje osebne dohodke. Namesto, da bi zaposlili nove in mlade strokovnjake in izboljšali izobrazbeno strukturo zaposlenih, kar bi imelo za

Miha Blažič

posledico boljše delo, dvig produktivnosti in možnosti za večji izvoz in ne nazadnje tudi višje osebne dohodke.

STANKO KERČMAR: Obstaja še en vidik zaposlovanja: to so invalidne osebe in med njimi je prav tako precej mladih. V Murski Soboti smo to dobro rešili, tudi s prizadevanjem mladinske organizacije, z invalidsko delavnicco, ostaja pa še naprej odprti problem zaposlovanja mladih Romov.

VLADO BRATKOVIČ: To velja tudi za našo občino, pa ne zgolj za Romo, tudi za tiste, ki končajo šolo z prilagojenim programom.

MARIJA KERMAN: S sprejetjem novega zakona o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb smo napravili določen premik, posebej še v občinah Murska Sobota in Gornja Radgona. Zaposlovanje Romov pa je še naprej problem, saj jih mnoge OZD zaradi izjemno nizke izobrazbe in slabih delovnih navad odklanjajo.

Pa rešitve in naloge mladih pri tem!?

KARIN BAKRACĀVEVIĆ: Mislim, da smo že z uvedbo usmerjenega izobraževanja, pri čemer smo sodelovali tudi mladi, naredili korak naprej.

Dnevi, ki so jih določili za 11. kongres slovenske mladine, nedvomno pričajo, da so se mladi Slovenci tudi pri tem, najhujšem srečanju delegatov iz vse Slovenije, odločili in potrudili, da bo kongres preveval stabilizacijski duh. Kongres bo namreč potekal v petek, soboto in nedeljo. In verjetno že to samo po sebi pove veliko, saj bodo delegati zasedali praktično le en delovni dan. Sicer pa je takšna praksa med mladimi že običajna in tudi pri nas v Pomurju, kjer se po vseh štirih občinah zvrstijo mladinski sestanki na vseh ravneh ponavadi v petek popoldan, ali v večernih urah.

Struktura zaposlenih je namreč odvisna od mreže-šol, ki jih premoremo. Zato je na primer v Gornji Radgoni suficitarni poklic — gostinec. Z usmerjenim izobraževanjem imamo v Pomurju 11 usmeritev in to največ takih, ki jih potrebujemo, za proizvodne poklice. S tem pa se bo izboljšala tudi stopnja izobrazbe.

VLADO BRATKOVIČ: Samoupravljanje ne moremo razvijati brez izobraženih ljudi, saj sloni na znanju in to ne zgolj strokovnem.

Mladi iz naše regije bodo mladinski kongres obeležili predvsem delovno. In to po vseh osnovnih organizacijah po svoje. V združenem delu z zbiranjem različnih odpadnih surovin, v šolsku z akcijami spravila poljskih pridevkov. Podobne akcije so že ali pa še bodo organizirale tudi vse osnovne mladinske organizacije po krajevnih skupnostih, kjer pa bodo ob spravlilu jesenskih poljščin, namenili mladi še en dan za delovne akcije, na katerih bodo s svojim delom pripomogli k urejevanju naselij.

STANKO KERČMAR: Osnovne organizacije ZSMS morajo pričeti bolj sodelovati v pripravi vseh kratkoročnih in dolgoročnih kadrovskih programov, kar doslej ni bila stalna praksa in smo bili mladi v združenem delu pri načrtovanju tega premalo prisotni. V okviru regije pa se moramo zavzemati za združevanje sredstev, ki bodo lahko omogočila nove investicije in s tem za mlado generacijo prosta delovna mesta. Pri tem ne smemo čakati na republiko, ker s te strani v današnjem gospodarskem trenutku pomoči ne moremo pričakovati. Možnosti pa so tudi v še večjem razvoju drobnega gospodarstva.

MIHA BALAŽIČ: Z vsemi močmi se moramo boriti

Vlado Bratkovič

proti vsem vrstam nadurnega, pogodbenega in ostalega takšnega dela.

VLADO BRATKOVIČ: Menim, da marsikje ni potrebnih novih investicij, temveč le boljše organizacija dela, po tudi polproletarci bi se morali slednjič odločiti: ali doma ali v službi. Pa še tole bi dodal, da ne pozabim. Z brezposelnostjo se sporedno vse bolj širi pojav mladostniške delikvence. Mlad človek se potika in ko čaka na delom zgublja delovne navade, tako da tudi to vpliva kasneje, ko se zaposli, na njegov odnos do dela.

MARIJA KERMAN: Zaenkrat bistvenih možnosti za večje zaposlovanje v regiji

ni. Za prihodnje leto celo načrtujejo, da se bo rast zaposlovanja približno za en odstotek zmanjšala.

VLADO BRATKOVIČ: Možnosti za zaposlovanje mladih so, kot je dejal Miha, v ukinitvi vseh teh dodatnih zaposlitev. Toda te so le kratkoročnega značaja. Dolgoročno perspektivo moramo mladi iskati v kmetijstvu in drobnem gospodarstvu. Predvsem v kmetijstvu, saj je naše področje izrazito kmetijsko. Pri tem bi morali, da bi

še bolj afirmirala poklic kmeta, narediti več v vseh občinah v Pomurju, poleg vseh drugih dejavnikov in subjektivnih sil, mladinska organizacija. Vse bolj se izenčuje položaj delavca in kmeta, vse bolj razširjena kooperantska proizvodnja nudi neslutene možnosti in razsežnosti. To so področja, ki jih bomo morali izkoristiti in motivirati mlade, da ostajajo na zemlji. Ne glede na ponekod še stare lastninske odnose (kaj dom doma, saj ima vse v rokah oče) se z intenzifikacijo kmetijske primarne proizvodnje mora v to vključiti tudi še več mladih. Menim tudi, da v regiji še obstajajo možnosti v predelavi hrane, ki povsod še ni dovolj razvita. Skratka, tudi mladi moramo prispevati svoj delež, da bo to naše kmetijstvo dajalo, koliko bi lahko, da bi izkoristili vse naravno dane možnosti. In to ne zgolj zaradi tega, ker je kmetijstvo v regiji prednostna gospodarska panoga.

MIHA BALAŽIČ: Ko se borimo za zaposlovanje mlade generacije, moramo dati večji poudarek samemu delu mladinskih organizacij v TOZD. Osvestiti moramo te mlade, ki so že zaposleni, da se borijo za mlade, ki so brezposelni pred tovarniškimi plotovi. Da se več ne bodo zapirali v krog lastnega zadovoljstva (kaj me briga, saj imam službo). Pokazati jim problem dolgoročno, ko se bodo njihovi otroci znašli v enakem položaju.

Tako so dejali udeleženci okrogle mize. Seveda vsega zaradi prostora nismo mogli spraviti na papir, čeprav je bilo povedanih še mnogo pomembnih misli: od štipendiranja do zagotavljanja socialne varnosti brezposelnih. O tem mogoče kdaj drugič. Prepričani pa smo, da bo njihovo mnenje potrdil tudi 11. slovenski mladinski kongres, ki bo bržkone dal pomembne naloge in smernice mladim v boju proti brezposelnosti.

Razgovor zapisal: Vlado Paveo

Foto: A. Abraham

kulturna obzorja

SLOVENŠČINA ZA ZAČETNIKE

Klub prijateljstva narodov ali tudi kulturni dom iz Monostra svojo dejavnostjo v precejšnji meri posega tudi med porabske Slovence. Sicer pa ta ustanova, ki je pokrajinskega značaja, skrbi tudi za delovanje madžarskih in nemških kulturnih društev v okoliških vaseh.

Pred kratkim se je v klubu zaposlila nova referentka Marjana Sukič iz Sakalovec, ki je po rodu Slovenka in bo lahko s svojim znanjem slovenskega jezika in izkušnjami pri delu na kulturnem področju veliko pomagala pri razvoju kulturno-prosvetne dejavnosti med porabskimi Slovenci. Tako se bo na njeno pobudo predvidoma še ta mesec začel seminar slovenskega jezika za začetnike, ki ga bo tudi sama vodila. Povprašali smo jo, kakšno je zanimanje za tovrstno izobraževanje.

"Prijavilo se je 10 kandidatov, ki so večinoma po narodnosti Madžari in bi se radi vsaj nekaj naučili tudi po slovensko. Nekateri pa so tudi slovenske narodnosti in bi si radi izpopolnili svoje znanje iz materinega jezika. Z odzivom na seminar smo lahko zadovoljni, saj se je že nekajkrat pripetilo, da je bilo premalo prijav in je seminar odpadel."

Marjana je medtem obiskala tudi večino kulturnih skupin v Pomurju, da bi se z njihovimi vodji pogovorila o delu, načrtih in problemih. V Števanovcih so ji povedali, da bodo spet aktivirali dramatski krožek, vendar bi radi namesto večletnega prikazovanja slovenskega gostovanja pripravili kaj drugega, novega. Na Gurojem Seniku so uspeli k pevskemu zboru pritegniti večje število mladih, tako da ni bojazni, da bi zbor po 40 letih delovanja prenehal gojiti slovensko pesem. Poseben problem pa je nastal v Sakalovcih, kjer je "zmanjkalo" moških pesalcev za folklorno skupino. Zato bodo morali pritegniti nekaj fantov iz drugih krajev. Predlog Kluba prijateljstva narodov je tudi da bi bile vaje folklorne skupine v Monostru, kamor so boljše avtorbučne zveze kot pa v Sakalovce, vendar o tem se bodo morali posebej dogovoriti. Skupina pa bi se sicer še naprej imenovala Slovenska folklorna skupina Sakalovci. Vsekakor velja omeniti že ženski kvartet iz Slovenske vasi, ki je pred kratkim prejel visoko odlikovanje ministrstva za kulturo in Demokratične zveze južnih Slovanov na Madžarskem. To je prav gotovo velika spodbuda za nadaljnje delo kvarteta, ki ga spremlja tudi narodnozabavni ansambel pod vodstvom Lacija Korpiča iz Sakalovec.

JOŽE GRAJ

12. SLIKARSKA KOLONIJA V ZAVRHU

Druži jih ljubezen do slikanja

Iškati vasi, ki so letos že dvanajst zapored v Zavrhu v Slovenskih goricah, idilični vasi v lenarški občini, privabile slikarje, predvsem ljubitelje umetnosti upodabljanja v koloniji, je težka naloga. Če posebej za nas obiskovalce, ki smo se med obiskom kolonije, ki je tokrat potekala od 8. do 13. oktobra, kar zgubljali v svetu barv in motivov, nastalih v različnih slikarskih tehnikah. Udeleženci so namreč slikali z oljem, v akrilu, pastelno, akvarelu in drugih slikarskih tehnikah.

hovim delom pa je bdel mentor in akademski slikar Slavko Kores. Seveda pa je bil ves čas kolonije, kolikor mu je le čas dopuščal, prisoten tudi domačin in prav tako slikar Konrad Kranjc, brez katerega ta kolonija nedvomno ne bi zaživela in si pridobila mesta, ki ji pripada.

Čeprav so imeli slikarji letos nekaj smole z vremenom, saj je skoraj ves čas deževalo, pa so naredili v tem času veliko zanimivih izdelkov. Največ časa so namenili upodobitvi koticov iz notranjo-

Med udeleženci letošnje kolonije so bili tudi: Slavko Kores, Vinko Šoštaric (slika) in Bruno Levačič.

Pa kaj bi to. Za vseh osem je značilno, da jih veže ljubezen do slikanja, ki je ne more odgnati niti vse bolj mačehovski odnos do slikarjev — amaterja. Zato se je tudi tokrat odzvalo kar lepo število udeležencev, ki so, vedoč za izjemne motive, ki jih ponujajo ta pokrajina na robu Slovenskih goric. Žrtvovali za udeležbo v koloniji tudi dobri del dopusta ali kako drugače uredili, da so lahko izmenjali izkušnje s kolegi in se obogatili za slikarsko delo v prihodnje.

Tokrat jih je sodelovalo slovenski Erika Kurelac, Bruno Levačič in Nikola Šoštaric z Maribora, iz Ptujja pa prišli Irena Tunjina in Rozina Šebetič ter domačin iz lenarške občine Milena Tratnik in Tone Fašing. Nad nji-

sti, izdelavi in študiji tihožitij, portretov in figuralki. Izdelke, narejene v koloniji, bodo v bližnji prihodnosti predstavili delovnim ljudem in občanom v lenarški občini, saj bo v ta namen organizirana vrsta razstav po delovnih kolektivih, šolah in krajevnih skupnostih. V ta namen je ob sklepu kolonije opravil kot vsako leto strokovni izbor dr. Cene Avguštin, umetnostni zgodovinar iz Združenja likovnih skupin Slovenije.

Ob izobraževalni funkciji, ki jo ta kolonija že dvanajst let ponuja ljubiteljem slikanja iz celotnega slovenskega prostora, ne gre zanemariti tudi druge plati: afirmacijo kraja in njegov vse večji korak v svet umetnostnega dogajanja na Slovenskem. V. Paveo

ODMEVI BORSTNIKOVEGA SREČANJA

Domači film ima svoje ljubitelje

Že po lanskoletni izkušnji manifestacije domačega filma bi lahko zapisali, da ima jugoslovanski film svoje ljubitelje, toliko bolj pa trditev velja za letos. V minulem tednu, ki je bil kar v treh pomurskih občinskih središčih v znamenju domačega filma, je bil obisk najboljši v soboškem kinu Park, med obiskovalci kina pa je bilo veliko predvsem šolarjev. Za slednje so bile pri izbranih filmih tudi posebne projekcije, je tako da so širje zapošeleni v edinem soboškem kinematografu, ki sodi pod okrilje kulturnega centra, imeli veliko dela. Franc Cipot, ki skrbi za red pri vstopu v dvorano, je moral pretrgati ničkoliko vstopnic, ki so šle prej iz rok dolgoletne blagajničarke Olge Gjerek. Tone Vouk je zavrtel posebej veliko kolotuv in pazil,

da so projekcije tudi tonsko nemoteno potekale. Največ skrbi pa je imel vodja kinematografa Alojz Smodiš, ki si kljub tridesetletni izkušnji ni mogel kaj, da ni pobledel v trenutku, ko je neodgovorni distributer — Union film iz Beograda — prepozno poslal film Direktni prenos, še prej pa v zadnjem hipu odpovedal nagrajeni film Miše Radivojevića Živeti kot vse normalen svet. No, vsem organizacijskim prepirčjam navkljub (med katerimi gre

V okviru že tradicionalnega srečanja slovenskih gledališčnikov na Borštnikovem srečanju v Mariboru, bosta v Pomurju dve gostovanji.

V Murški Soboti bo v ponedeljek, 25. oktobra Slovensko stalno gledališče iz Trsta uprizorilo grotesko ODPIRAČ. Njen avtor je Victor Lanoux, režiser uprizoritve Mario Uršič, nastopila pa bosta igralca Anton Petje in Adrijan Rustja. (na sliki zgoraj) „Odpirač“ Victorja Lanouxa je najprej priložnost za dva igralca, za poldrugo uro njune odrske navzočnosti, ki obeta biti polna premišljene menjave razpoloženj, pametno dozirane šaljivosti in bridkosti, usklajene soigre in solističnih bravur. Avtor, tudi sam igralec, je pošteno ponudil priložnost svojim kolegom, vsakokrat drugemu igramskemu paru, a vseeno zmerom le Jeanu in Jacquesu.

Z besedno in situacijsko komiko, z bodljikaviimi sluzjaji, s posmehom na račun besedljivih intelektualcev in materialne blage zagledanih nevednežev ponuja Odpirač obilo zabavnega gradiva. Tako je razbrati iz gledališkega lista in obeti niso slabi. V Lendavi pa bo v petek, 22. oktobra gostovalo Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice. Ljubitelji gledališča si bodo v dvorani Nafta lahko ogledali predstavo Matjaža Kmecla: Levstikova smrt.

kulturni koledar

PETEK, 22. OKTOBRA

LENDAVA — V okviru Borštnikovega srečanja bo v dvorani Nafta ob 19. uri gostovalo Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice s predstavo Matjaža Kmecla: Levstikova smrt.

PONEDELJEK, 25. OKTOBRA

MURSKA SOBOTA — Odpirač je naslov groteske, s katero gostuje Slovensko stalno gledališče iz Trsta. Ob 12. uri bo predstava za srednje družboslovno in ekonomsko šolo, ob 19. uri pa uprizoritev za ostale obiskovalce v dvorani kina Park.

Razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra je na ogled razstava del likovnega ljubitelja Franca Bencaka, člana LIKOS.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin je še vedno odprta razstava sodobnega gvaša Radenci 82, na kateri se s svojimi deli predstavlja 22 likovnih umetnikov.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni Dobra knjiga v Murški Soboti so: LEVITAN pisatelja Vitomila Zupana (Cankarjeva založba), pritočnik Bruna Parme in Borisa Kutina ŠAH ZA VSAKOGAR (Mladinska knjiga Ljubljana) in KVAČKANJE avtorice Wandee Bonando (Založba Lipa Koper).

Slovenski oktet v Ljutomeru

V nedeljo je v ljutomerski cerkvi nastopil Slovenski oktet in znani slovenski orglar Hubert Bergant. Program je bil sestavljen tako, da je zadovoljeval okuse najširše kulturno izobražene množice. Slišali smo dela renesanse, baroka, pravoslavne liturgije in črnske duhovne pesmi.

Program renesančnih del je obsegal v glavnem opus Jakoba Gallusa za oktet a capella. Pravzaprav kaj več kot to, da je Slovenski oktet program zapel na svoji višini — se pravi kot ansambel, ki je svojo kakovost potrdil že na številnih tujih odrih doma in v tujini (ZDA, Južna Amerika, Avstralija in Evropa), ne moremo zapisati, je pa navdušili.

Baročna dela je oktet kombiniral z orglarjem Hubertom Bergantom, ki je danes trenutno naš največji orglar in se je ljutomerskemu občinstvu prvič predstavil. V intermezzu je Bergant predstavil tudi nekaj solističnih skladb za orgle iz novejših orgelske literature. Skupni nastop Berganta in Slovenskega okteta je pokazal, da se kombinacija orgel in glasa lahko združi, čeprav smo mogoče navajeni na izvedbo z večjimi zbori. Tako pa smo slišali, da se tudi manjši zbori — recimo okteti — lahko enakovredno vključijo, ali pa dopolnjujejo z orglami.

Slovenski oktet je koncert končal z deli pravoslavne liturgije skladateljev S. S. Mokranjca, P. I. Čajkovskega, S. V. Rachmaninova in ostalih, ter s črnskimi duhovnimi pesmimi. Ob močnem aplavzu seveda ni šlo brez dodatkov in tako so zapeli še dve narodni pesmi. Umetniški vodja in dirigent je bil Anton Nanut.

D. L.

Mnenja o novih domačih filmih po Pulju 82

V GORNJI RADGONI:

JELKA KOSI, absolventka pedagoške akademije v Mariboru: »Ta prireditev je vsekakor zelo koristna, vendar menim, da je zanimanje obiskovalcev premajhno. Sama bom prisostvovala vsem predstavam, saj bom le na ta način lahko seznanjena z našo lansko slovensko filmsko ustvarjalnostjo in njenimi dosežki. Doselej sem gledala Desetega brata, Pustoto in Učna leta izumitelja Polža. Kaj reči o teh filmih? Prvi vtis je, da sem malce razočarana.«

VLADO ADAM, zaposlen v Avtoradgoni: »S predstavami sem nasplošno zadovoljen, čeprav imajo, po tem kar sem doslej videl, tudi določene slabe strani. Mislim, da vsi filmi niso posneti, kot bi morali biti. Bistva marsikje ne moreš čuti. Sem pa razočaran z obiskom, saj je žalostno, da ob takšni prireditvi v Gornji Radgoni ne moremo napolniti kino dvorane. Sam seveda ta teden domačega filma pozdravljam in mislim, da bi moral obveljati še vnaprej in mogoče bo, ko se bo uveljavil, tudi obisk v našem mestu večji.«

NUŠA PAVLICA, dijakinja iz Gornje Radgone: »Doselej sem si ogledala dva filma Desetega brata in Pustoto. Deseti brat mi ni bil najbolj všeč, predvsem zaradi tega, ker dobro poznam literarno podlago in mislim, da film ni uspel prikazati tega, kar je imel v mislih Jurčič. Zato pa me je očarala Pustota, kljub precej težki tematiki. Če ne bi videla tega filma, bi težko dojela človeka nedostojno življenje v slovenski zgodovini, težkih časov uporov na Tolminskem. Upam, da bo Teden domačega filma postal tudi v Gornji Radgoni stalna praksa.«

Takšna gneča je bila pri vходу v soboški kino Park skoraj ves teden, ko so bili na sporedu izbrani domači filmi, katere si je poleg rednih projekcij na posebnih dopoldanskih predstavah ogledalo tudi veliko učencev.

Foto: A. Abraham

Mala anketa v Ljutomeru

Marta LASBAHER, prusvetna delavka: »V okviru tedna domačega filma v Ljutomeru si nisem ogledala vseh filmov. Prvič zato, ker me vsi niso toliko zanimali in drugič zato, ker je cel teden biti v kinu utrudljivo. Prva predstava, ki sem si jo ogledala je bil nocojšnji Deseti brat in moram povedati, da me je razočaral. Jurčičevo delo poznam dovolj dobro, da sem lahko primerjala in režiser v filmu ni zajel Desetega brata tako v celoti. Motilo so me tudi nekatere malenkosti v filmu, ki bi se jim lahko izognili. Tudi vloge so (vsaj nekatere) bile diletantsko podane. Sicer pa moram povedati tudi, da so nekatere vloge bile odigrane zelo dobro.«

Brigita GOLOB, uslužbenka: »Teden domačega filma, ki ga imenuje v Ljutomeru je manifestacija, ki je popestrila filmsko ponudbo v našem mestu. Zanimivo je videti takoj po Pulju naše najnovejše filme, saj je opazno, da jih je v kinu premalo. Po tem kar sem videla, bi lahko rekla, da celo po krivici, saj so nekateri filmi prav dobri in se lahko kosajo celo s tujimi. Seveda od gledalca zahtevajo največjo zbranost. Film Deseti brat mi je bil zelo všeč. Predvsem vloge

Krjavija in ostale glavne vloge. Režiser je znal z inračnostjo prikazati in podati razpoloženje, ki je v celnem filmu in zgodbi. Seveda si bom ogledala še vse ostale filme, ki bodo na sporedu.«

Stane KRALJ, uslužbenec: »V Ljutomeru smo že pred leti imeli filmski cikel, v katerem so bili prikazani najnovejši domači filmi. Pojem je to za nekaj časa zamrlo in sedaj imamo že drugo leto zapored ponovno ta cikelus, kar mislim, daje zelo pozitivno, saj če je dober izbor lahko gledalec dobi vpogled in prežer skozi enoletno domačo proizvodnjo. Desetega brata sem si šel ogledat z zanimanjem, saj me je že ideja o pričetku snemanja tega literarnega dela navduševala. Manj pa me je navdušil sam končni proizvod, ki smo si ga ogledali nocoj. Najbolj so me motile nekatere vloge ki so bile odigrane zelo amatersko, kar menim, da se ne bi smelo zgoditi, predvsem pa pri takem filmu ne. Recimo vloge Marjana, pa še kakšno bi lahko naštel. No, moram pa povedati, da so bile nekatere vloge zaigrane tudi na visoki profesionalni ravni. V Tednu domačega filma bi si rad ogledal še kakšno predstavo.«

D. L.

Gospodarska rast bo občutno nižja

Člani murskosoboškega izvršnega sveta so na zadnji seji podprli osnutek sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985, za kar je pripravil delovno gradivo komite za družbeno planiranje. Med drugim so v razpravi podčrtali, da se zaradi zaostrenih gospodarskih razmer in zmanjšanih materialnih možnosti predvideva občutno nižja povprečna letna gospodarska rast v občini, in sicer 2,4 odstotka namesto prejšnjih 5,5 odstotka, sprejeta v družbenem planu. Zato so izraženi pomisleki na določeno

gospodarsko rast nosilcev samoupravnega planiranja, še zlasti v kovinsko-predelovalni industriji. Medtem pa je pri izvozu načrtovana višja rast, saj predvidevajo 10-odstotno stopnjo, prej pa je bilo zapisanih 8 odstotkov. Do oblikovanja predloga sprememb in dopolnitev družbenega plana murskosoboške občine za to srednjeročno obdobje pa bo treba, kot so dejali razpravilci, vključiti spremembe glede prostorskega načrtovanja, ki mu pripisujejo velik pomen.

Zatem so se seznanili z informacijami o investicijski akti-

vnosti v občini v letošnjem letu, kjer je opaziti zlasti občuten padec števila gospodarskih investicij. Njihov delež v družbenem proizvodu dosega namreč le 18 namesto 24 odstotkov. Podobna ugotovitev velja tudi za naložbe na področju družbenih dejavnosti. Ker pa spricho skrajšanja, odstopanja in prenašanja investicij v poznejši čas izvršni svet želi ugotoviti dejansko stanje na tem področju, bo sklican sestanek z vsemi investitorji. Ob tem bodo organizacije združenega dela tudi opozorili na pripravo posameznih razvojnih načrtov in usmeritev, marsikje pa se bodo morali dogovoriti o možnostih združenega sredstva, ki bi naj prispevala k prestrukturiranju murskosoboškega gospodarstva. Prav tako bo potrebno uskladiti planske krajevne skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti.

Ko so govorili o problematiki v stanovanjskem gospodarstvu, pa so znova opozorili na nujnost večje zaostritve odgovornosti pri izpolnjevanju dogovorjenih rokov in kvalitetni izgradnji objektov, ker prihaja v nasprotnem primeru do velikanskih izgub.

Zaradi velikih potreb po stanovanjih in pomanjkanja sredstev bi morali imeti dejanski pregled nad tem, koliko »stanovanjskega« dinarja je sploh v organizacijah združenega dela. Ob tem so nanje naslovili poziv, da čimprej podpišejo pristopne izjave k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti, ki za zdaj še ni konstituirana in registrirana. Kritična ost razprava pa je letela tudi na račun pomankljive samoupravne organiziranosti stanovalcev v blokih, kjer so omenili zlasti premalo skrben odnos do družbene lastnine.

Milan Jerše

Milan Jerše

Bolj dolgoročno o štipendiranju

Ni bilo naključje, da so na zadnji seji predsedstva občinske konference socialistične zveze v Murski Soboti združili razprave o poročilu o izvajanju zakona o usmerjenem izobraževanju v Pomurju, problematiki štipendiranja in analizi zaposlovanja v prvem polletju letošnjega leta. Gre namreč v bistvu za med seboj prepleteno problematiko. Čeprav po prvem letu izvajanja usmerjenega izobraževanja še ni mogoče dati celovite ocene, pa so z doseženimi zadovoljnimi, k čemur so navsezadnje pripomogli tudi številni dogovori in ukrepi. Učni uspeh je namreč približno na republiškem nivoju, izboljšala pa se je tudi strokovna usposobljenost učiteljev. Ob tem so izpostavili tudi nadvse pomemben vidik podružbljanja vzgoje in izobraževanja, torej povezovanja z okoljem, združenim delom, kjer so nedvomno storjeni določeni konkretni premiki. Čeprav iz ocene pripravljenosti združenega dela za izvajanje proizvodnega dela ter delovne prakse izhaja dokaj ugodna ocena, pa je bilo v razpravi slišati deljena mnenja.

Člani predsedstva OK SZDL v Murski Soboti so tudi opozorili, da mora biti v prihodnje štipendijska politika bolj dolgoročna, ne pa, da stoji zgolj na trenutnih potrebah. Posebej zato, ker je v Pomurju zaznati padec števila kadrovskih štipendij, v marsikateri organizaciji združenega dela pa niti ne zaposlujejo svojih štipendistov. Bolj zaskrbljujoče je gotovo dejstvo, da je vse več prvih iskalcev zaposlitve, zlasti mladih s srednjo in višjo šolsko izobrazbo. Ob tem bodo morali v združenem delu znova preveriti planske zaposlovanja, ker je opaziti premalo nadomestnih zaposlitev.

Iz široke razprave na seji predsedstva OK SZDL pa veje spoznanje, da je treba stališča o usmerjenem izobraževanju v Pomurju še dopolniti, predvsem z jasnejšo opredelitvijo vloge šole v celotnem izobraževalnem procesu. Zato je treba tudi preveriti mrežo šol in pri tem angažirati vse odgovorne dejavnike v občini, da ne bi šlo morebitno širjenje ali krčenje nekaterih oddelkov mimo širše potrditve. O poročilu glede štipendiranja pa je rečeno, da je napisano preveč statistično, zato morajo ustrezni organi pripraviti znatno bolj problemsko zastavljene usmeritve.

Milan Jerše

MURSKA SOBOTA

Nagrade inovatorjem

Občinska raziskovalna skupnost v Murski Soboti trenutno financira te-le raziskovalne naloge: Prestrukturiranje pomurskega gospodarstva (nosilec projekta Zavod za ekonomiko in urbanizem M. Sobota), Ugotavljanje možnosti in načina pridobivanja beljakovinskih koncentratov za prehrano živine (Kmetijski šolski center). Program razvoja sadjarstva na Goričkem (ŽVZ M. Sobota). Raziskava še nepojasnjenih dogodkov iz NOB (Kulturni center M. Sobota).

Raziskovalna skupnost je dala tudi nekaj denarja za arheološka izkopavanja v D. Lakošu.

Ko so na nedavni skupščini raziskovalne skupnosti sprejeli poročilo o uresničitvi raziskovalnega programa, so posebej poudarili, da raziskovanje ni samo sebi namen, ampak naj bi podatke, do katerih pridejo raziskovalci, koristno uporabili v praksi. Vzemimo na primer samo projekt o možnostih sadjarstva na pobočjih Goriškega. Študija nakazuje, da so tam zelo primerne naravne razmere, hkrati pa ugotavljajo, da za delo v sadjarstvu nimamo usposobljenega kadra. To naj bi bil hkrati signal našemu šolstvu, ne nazadnje tudi zavodu za zaposlovanje, da bi poskrbela s šolanjem oziroma usposabljanjem nezaposlenih za delo v taki proizvodnji.

Raziskovalna skupnost ob-

čine Murska Sobota bo imela letos na voljo 4.239.738,00 dinarjev. Precej sredstev, in sicer 1.400.000,00 dinarjev, bodo porabili za plačilo omenjenih raziskovalnih nalog (kar 1.200.000,00 za projekt o prestrukturiranju gospodarstva), 1.671.700,00 dinarjev pa bodo namenili za sofinanciranje programa razvojnih nalog in pospeševanje inovacij. Skupščina je sprejela pravilnik o podeljevanju nagrad. Ob vsakoletnem občinskem prazniku naj bi podelili pet nagrad: 3 nagrade za dosežke na področju inovacij (izumi, modeli, vzorci, tehnične izboljšave, koristni predlogi), 1 nagrado najboljšemu animatorju za organiziranje in populariziranje inventivne in raziskovalne dejavnosti,

S. SOBOČAN

KRIŽEM
PO NAŠIH

KRAŽEM
ŠOLAH

UREJA JOŽE GRAJ

Skrb za čisto okolje

Pred dnevi smo se mladi ribiči — člani ribiške sekcije na osnovni šoli Drago Lugačič v Lendavi in člani krožka OZN udeležili očistevalne akcije ob Ledavi in Črncu. Bilo nas je 22. Pobudo za čiščenje so dali člani ribiške sekcije na šoli. Izobesili smo plakate v šoli in v mestu ter povabili tudi druge učence in odrasle, ki jih zanima čistoča našega okolja. Žal pa so se udeležili akcije le člani obeh krožkov od odraslih pa le mentorja.

Tudi moji prijatelji in jaz smo sklenili, da bomo sodelovali v tej akciji. V šoli so nas že čakali ostali učenci in mentorja tovariš Gerič in tovarišica Kulčarjeva. Pripravljen je bil že traktor in gumijast poln.

Najprej smo šli vsi k mostu na Ledavi ob šoli. Od tam smo začeli in čistili vse do naslednjega mosta ob nogometnem igrišču. Med potjo smo se pogovarjali in pobirali smeti. V potoku smo videli psa, prašiča, malega pujska in svinjsko drobovino. Našli smo še dosti smeti, ki so onesnažile potok. Ob cesti pa celo cela avtomobilska vrata. Ko smo prišli do mosta, smo delo ob Ledavi končali in nadaljevali ob Črncu. Po njem smo se peljali s dolnom in pobirali smeti iz vode. V tem potoku nismo našli toliko smeti. Tudi ob bregu ne. Skupaj pa smo nabrali veliko prikolicico smeti.

Dobro bi bilo, če bi ljudje odlagali smeti na označeno mesto in ne bi onesnaževali narave. Vsak izmed nas bi moral opaziti koše za odlaganje smeti, vendar pa smeti pogosto vržemo mimo koša ali pa celo v potok, kot smo videli v petek.

Takšne akcije bi lahko bile večkrat. Lahko bi se jih udeležilo več učencev in tudi odraslih.

Odrasli ljudje bi se morali zavedati, kako škoduje zdravju onesnaževanje narave in okolice ter kako izgled naših krajev.

Dean Kelenc, 6. e
Osnovna šola Drago Lugačič
Lendava

Krajani in učenci skupaj praznovali

Lepa, sončna nedelja in zastave v lahkem jesenskem vetru so pozdravile šesti praznik KS Črenšovci. Obenem smo pionirji praznovali tudi štirideseto obletnico pionirske organizacije. Dvojni praznik smo proslavili skupaj.

Slavnostni govor je imel sekretar občinskega komiteja Lendava, ki je govoril tudi o uspehih in razvoju naše krajevne skupnosti. Mi, pionirji, pa smo na proslavi krajanje zaposlili za pomoč pri interesnih dejavnostih, pri akcijah, ki jih organiziramo v krajevni skupnosti. Ob koncu proslave je krajevna konferenca SZDL podelila priznanja OF najbolj delovnim občanom naše krajevne skupnosti. Med njimi je bila tudi naša tovarišica Majda Vavpotič. Bilni smo veseli. Po končani proslavi smo se s krajanji udeležili še nogometne tekme pri šoli.

Anita Zver, 5. r
OŠ Črenšovci

V počastitev praznika krajevne skupnosti Črenšovci je športno društvo organiziralo Jesenski kros, ki so se ga udeležili pionirji, mladinke in odrasli. Med udeleženci krosa sem bila tudi jaz. V telovadnici opremi sem tekla s skupino pionirk in prišla tretja na cilj. Bila sem vesela svoje „zmag“. Po končanem krosu so najboljšim podelili pokale in diplome. Kros se je končal pravi čas, kajti kmalu je začelo rahlo rosi. Domov sem prišla z najlepšimi vtisi in z velikim zadovoljstvom. Se bom tekla.

Jasna Lebar, 4. a
OŠ Črenšovci

JURJEVA SKRIVNOST

Juriju je bilo osem let in je hodil v drugi razred. Živel je pri dedku in babici. Mame je nekaj tednov ni videl. Dedek mu je rekel: »Ko jo boš videl na cesti, moraš iti mimo nje, kot je ne bi poznal. Nikomur ne smeš o njej pripovedovati!« mu je zabilal. In tako jo je nekega dne srečal na cesti. Šla sta si nasproti. Jurj bi jo tako rad objel, a ni smel. Vedej je, da je to nevarno. Lahko bi Italijani kaj zasumili in mamo aretirali. Silno ga je to bolelo. Vprašal je: »Ali moram svojo mamicico vedno

zatajevati?« Dedek ga je ma potolažil. Prišlo je mamino pismo: »Jurij, čakam te na travniku pri Gradiščnici!« je pisalo. Zelen travnik je varno sprejel Jurija in njegovo mamo. Ves popoldan sta se igrala. A čas je potekel. Morala sta se posloviti. Vsi trije so šli na isti tramvaj. Dedek in Jurij sta se peljala naprej pri vozniku, mama pa zadaj sama. Mama je šla prva dol. Ko je šla mimo Jurija, se ga je mimogrede dotaknila in se v mislih vprašala: »Ali bom morala še velikokrat takole zatajevati svojega sina?«

Nihče ni smel vedeti, da je Jurij njen sin (zaradi Italijanov). Moral je ostati na varnem. Tudi mama se je skrivala danes tukaj, jutri kje drugje. Vedno bo pripravljena v boju za svobodo domovine žrtvovati svoje življenje. To je morala ostati Jurijeve skrivnost.

Irena Mate, 7. raz.
OŠ Dobrovnik

Prišla je jesen

Spet je tu jesen. Hladneje je dnevi se krajšajo in ptice selivke so nas zapustile. Gozdovi se odevajo v pisane barve. Ko grem po gozdu, listje pod mojimi nogami šumi. Živali se že pripravljajo na zimo. Vsi pa se najbolj veselimo trgatve. Klopotci nas že vabijo v gorice. Toda, ta lepi pisani letni čas bo minil, prišla bo mrzla zima, mi pa bom nestrpno čakali lepo pomlad.

Karmen Štefanec, 6. raz.
OŠ Kapela

Klopotec

Klopotec kliče klope, klope in odganja lačne škorve. Prišli so bratci vsi veseli in v gorice odhiteli. Grozdje sladko so obrali in na prešo odpeljali. Iz njega je tekel sladek mašt, oče vlival ga je v sod. Zdjaj klopotci tiho so, ker gorice prazne so.

Mateja Leskovar, 2. ra.
OŠ Stara gora

Jesen na devčici
Jesen na devčici je vesela
smetje srovnajo svoje pravele.
Le jim je polje dobro obrodilo,
so veseli, ker jim je ropanac
njihovo truda. Letos je dobro
tine, svoj bo hrane za
znan in krme za svinco.

Luzar Robert
Suzana Šerban

IZBRANA RISBA: „Umorjenim Palestincem“ — Narisala Marjeta Zanjковиč, 6. raz. OŠ Jože Hedžet, Šafarsko.

Veliko lovsko slavlje v Murški Soboti

— Slavnostna govornika Franc Šetinc, predsednik RK SZDL, in Maks Rojs, predsednik PMS SZDL —
Bojan Štrk, predsednik skupščine LZ Slovenije, in Jože Varga, predsednik skupščine ZLD Prekmurja, o
razvojni poti strelstva — Odlikovanja in priznanja — IX. srečanje lovskih pevskih zborov in rogistov
Slovenije.

zasluznim lovskim organizacijam v Sloveniji. To odlikovanje druge stopnje je prejela tudi Zveza lovskih druženj Prekmurja. Prirreditve pa sta popestrila nastop rogistov ZLD Prekmurja in lovski oktet s Cankove.

čakajo pomembne naloge tudi v industriji z izvozom in obvladovanjem vseh vrst porabe, je povedal Maks Rojs. Ob jubileju so tudi podelili priznanja zaslužnim organizacijam in posameznikom. Priznanja druge stopnje

Predsednik RK SZDL Franc Šetinc na proslavi ob 75-letnici lovstva na Slovenskem.

Dopoldansko sobotno slavlje so v Murški Soboti nadaljevali s popoldansko povorko lovcev skozi mesto in proslavo ob 60-letnici lovstva v Prekmurju in 10-letnici rogistov. O razvoju in dosežkih lovstva v Prekmurju je govoril predsednik skupščine ZLD Prekmurja Jože Varga, ki je ob tej priložnosti tudi pozdravil delegate in goste. ZLD Prekmurja danes šteje 20 LD, ki vključujejo 796 lovcev in gospodarijo na 67.568 hektarjih. V Prekmurju pa delujeta tudi dve gojitveni lovišči Fazan Beltinci in Kompas Petrovci. Slavnostni govornik je bil Maks Rojs — predsednik PMS SZDL. Potem, ko je opredelil vlogo in pomen lovstva v naši družbi, zlasti pa podčrtal njene naloge na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozasčite, je v nadaljevanju povedal: »Čas, v katerem živimo, ni lahek in zahteva odločno uresničevanje ekonomske stabilizacije in spremembe v našem načinu razmišljanja in ravnanja. Gre za iskanje novih in boljših rešitev na področju proizvodnje, za boljše izkoriščanje obstoječih zmogljivosti, odnos

LZS so prejeli: LD Mlajtinci, rogisti Prekmurja, Jože Semec, Franc Lainščak, Jože Grlec in Ernest Bransberger. Lovsko slavlje v Murški Soboti so sklenili z 9. srečanjem lovskih pevskih zborov in rogistov. Sodelovalo je 13 pevskih zborov in 5 skupin rogistov. Prirreditve je uspešno vodil Borut Mencinger.

Feri Maučec

Kako ublažimo neugodne posledice kasne setve ozimne pšenice?

Med dejavniki, ki pomembno vplivajo na pridelek ozimne pšenice, je zelo pomemben tudi čas setve. Ozimno pšenico naj bi posejali v tistem časovnem obdobju, da se do začetka zime razvije na mladih rastlinah 4 do 5 listov. V tej razvojni fazi je posevek najbolj odporen proti zimskemu mrazu, hkrati pa tudi ni prebujen, zaradi česar ni nevarnosti, da bi ga v večjem obsegu napadla plesen. Že ob manjših otoplitvah konec zime se tak posevek, ki smo ga ob koncu zime primerno dognojili, normalno razraste.

Najprimernejši čas setve je predvsem odvisen od podnebnih oziroma od konkretnih vremenskih razmer, delno pa tudi od sorte in lastnosti tal. Kasnejše srednje intenzivne sorte posejemo nekoliko ranje kot rane zelo intenzivne sorte. Na težjih, običajno nekoliko vlažnejših in hladnejših tleh so kalitev, vztrik in nadaljnji razvoj pšenice nekoliko počasnejši kot na lahkih plitvih tleh, zato setev opravimo najprej na težjih tleh.

Čas setve izbiramo predvsem glede na podnebne razmere. V Sloveniji pridelujejo ozimno pšenico v podnebno zelo različnih razmerah — od višjega predalpskega do obmorskega podnebnega območja. V teh območjih je zelo različna ne le dolžina jesenskega rastnega obdobja, temveč tudi toplota, ki je jeseni posevku na voljo. Ob

upoštevanju dolgoletnih vremenskih razmer je najprimernejši čas setve ozimne pšenice naslednji:

— v višinskih območjih Slovenije zadnje dneve septembra in prve dneve oktobra,

— v višinskih območjih osrednje Slovenije v prvi dekadi oktobra,

— v nižinskih območjih osrednje Slovenije med 5. in 15. oktobrom,

— v vzhodni Sloveniji v drugi dekadi oktobra,

— v nižinski Primorski zadnje dneve oktobra in prve dneve novembra.

V najprimernejšem (optimalnem) času setve posejemo zelo intenzivne sorte v gostoti okoli 600 kaljivih zrn na kv. m, srednje intenzivne pa 500 do 550 kaljivih zrn na kv. m. S tako gostoto setve zagotovimo — ob upoštevanju normalnega dejanskega vznika semena in normalnega spomladanskega razraščanja rastlin — normalno gostoto dobro izoblikovanih klasov (t. j. 550 do 650 klasov na kv. m).

Pri zakasneli setvi je zaradi manj ugodnih toplotnih razmer dejanski vztrik ne le počasnejši, temveč tudi slabši kot pri pravočasni setvi, razen tega pa se kasneje posejani posevki tudi slabše razraščajo. Te pomanjkljivosti kasnejše setve delno ublažimo z gostejšo setvijo in z izdatnejšim dognojevanjem ob koncu zime. Za vsak teden zakasnitve pri setvi

povečamo količino semena za 10 do 15 kg na ha oziroma povečano število posejanih kaljivih zrn za 5 do 8 %.

Letošnje vremenske razmere v obdobju optimalnega časa setve ozimne pšenice so izredno neugodne; skoraj neprekinjeno deževje onemogoča ne le pravočasno setev, temveč tudi pospravilo poljščin, za katerimi naj bi sledila pšenica, prav tako pa tudi pripravo zemlje za setev in torej obvezno povečevanje količine posejanega semena. Na vprašanje, kako kasna setev je še sprejemljiva oz. še ekonomsko upravičena, je zelo težko odgovoriti, ker ne vemo, kakšna in kako dolga bo jesen ter kakšna bo zima.

Izkušnje iz preteklih nekaj let kažejo, da setev ozimne pšenice v Sloveniji v novembru ni več priporočljiva, ker se hektarski pridelek preveč zmanjša; izjema je le nižinska Primorska, kjer je setev možna še tudi do sredine novembra.

Če bi se konec oktobra in v začetku novembra močno otopilo, s čimer bi bil zagotovljen hiter vztrik semena (v fazi vztrika je namreč posevek dobro odporen proti mrazu), bi veljalo s setvijo nadaljevati, sicer pa o zimni pšenici namenjene njive spomladi posejati bodisi z jaro pšenico (kar velja za hladnejša višja območja) ali kako drugo jaro poljščino.

GRADBENIKI POMURJA V IRAKU

Tudi kolektiv murskosoboskega tozda Gradbeništvo Pomurje SGP Konstruktor se je intenzivne vključil v izvozna prizadevanja. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem se je v letošnjem polletju izvoz povečal za 46 odstotkov in je znašal nekaj nad 10,6 milijona dinarjev, s čimer so izpolnili že 55,8 odstotka načrtovanega letnega plana. Kot pričakujejo, bodo do konca letošnjega leta dokaj presegli predvideni obseg izvoznih poslov.

DELA DO KONCA LETA 1984

V začetku lanskega leta so se namreč začela izvajati dela na večjem projektu v prijateljski in neuvršeni državi Iraku, kjer sodeluje tudi murskosoboska temeljna organizacija združenega dela Gradbeništvo Pomurje. Po dogovoru bodo omenjena dela trajala vse do konca leta 1984. Sicer pa na tem projektu sodelujejo kar štiri delovne organizacije, in sicer Slovenijecste—Tehnika iz Ljubljane, Gradis, Primorje Ajdovščina in mariborski Konstruktor z 20-odstotnim deležem. Med vsemi sodelujočimi organizacijami je tudi sklenjen ustrezní samoupravni sporazum.

Na gradbišču je trenutno zaposlenih 2140 delavcev; od tega 1120 delavcev Slovenijecste—Tehnika, 410 Gradisovih delavcev, 180 delavcev Primorja in 430 Konstruktorjevih delavcev. Razen tega sodeluje še 460 delavcev drugih organizacij združenega dela iz Jugoslavije, ki opravljajo kooperantska dela.

Iz TOZD Gradbeništvo Pomurje je trenutno na delu v Iraku okrog 160 delavcev, med katerimi prevladujejo zidarji, tesarji, železokrivci, gradbeni delavci in nekaj voznikov, deset delavcev pa je tudi iz režijskih služb.

DO 70 TISOČ DINARJEV ZA KVALIFICIRANEGA DELAVCA

Vsi, ki so se odločili za delo v Iraku, so na gradbišču razporejeni za dobo enega leta, delavci

montažno naselje, v katerem delavci prebivajo. Urejeni so tudi kuhinja in skupni prostori igrišče in dvorana, kjer se naši delavci zbirajo v prostem času. Razveseljivo je prav gotovo dejstvo, da je v tem kratkem času zaživel delo družbenopolitičnih organizacij, predvsem osnovnih organizacij zveze sindikatov in zveze komunistov ter mladinske organizacije. Vse bolj se uveljavljajo s svojim aktivnim delovanjem različna društva, še posebej športna.

PRILAGODILI SE DRUGAČNIM RAZMERAM

„Malo radovednost, drugo pa finančna plat — sta me pritegnili v Irak. Vtisi do dobri, saj so

Lepoša iz Budinec na Goričkem, ki je lanskega avgusta odšel v Irak. Tam vozi avtoprikoličarja na relaciji od separacije do gradbišča, katerih oddaljenost znaša celo 160 kilometrov. Tako opravi dnevno v povprečju le dve vožnji. Kot je povedal, vozi najraje ponoči, ko ni velikega prometa in je lažje prenašati vročino. Zadovoljen pa je tudi zato, ker ni bil posebej vezan na delovni čas. Letošnjega avgusta se je dokončno vrnil in se zaposlil v tozdu Gradbeništvo.

Le mesec dni pozneje se je za pot v daljnji Irak odločil tudi Slavko Kekec iz Murske Sobotice. „Prvih šest mesecev sem delal v centralnem skladišču, potem pa sem predsedal v materialno službo kot dispečar za transport. Ker sem še mlad in brez obveznosti, sem se sprva odločil, da grem v Irak za eno leto. Sedaj pa sem se premislil in bom tja odšel vsaj še za šest mesecev. Delovni čas imamo od pol sedmih zjutraj do 13. ure, popoldan pa od 15.30 do 19. ure. Edinole pol ure je odmerjeno za malico. Poleti ni niti kapljice dežja, toda ker ni sopenare, se da lažje prenašati tamkajšnje razmere.“

Pravkar pa se je na dopust vrnil tudi Stanislav Žiga iz Murske Sobotice, ki je v Irak prvič odpotoval letos marca. „Delam kot vodja sektorja v delavnici fabriciranih izdelkov betonskih elementov. Ni lahko, vendar se da vzdržati, ker je delo dokaj zanimivo in trajna skoraj ves dan, tako da čas hitreje mine. Trgovina Mercatorja je dobro založena, pogrešam edinele več naših časopisov, čeprav dobimo glasilo SGP Konstruktor, Delo, Borbo, Sportske Novosti. Razumljivo pa je, da prihajajo iz dokajšnje zamude in v omejenih količinah. Sicer pa naša ambasada tedensko izdaja biltene, informiramo pa se tudi prek bagdadske televizije.“ Čeprav ima pogodbo sklenjeno za eno leto, že razmišlja, da bi svoj dokončni prihod v domovino odložil še za pol leta. Milan Jerše

ZOPET V DOMOVINI — Medtem, ko se je Stanislav Lepoša (prvi z leve) dokončno odločil, da se po letu dni bivanja v Iraku vrne domov, pa bosta Slavko Kekec (v sredini) in Stanislav Žiga (desno) ponovno odšla v to državo. Foto: M. Jerše

ta v skladu z vložnim delom. Le-ta je natančneje določen v samoupravnem sporazumu, in sicer glede na število opravljenih delovnih ur posamezne organizacije in vložena materialna sredstva.

Za sedaj so tudi bivačne razmere, zadovoljivo urejene, saj je na gradbišču zgrajeno

nas tam sprejeli prijazni domačini, katerih značilen pozdrav je: „Prihajam v miru, pridi v miru!“ Začetek je bil nekoliko težak, ker so tedaj komaj gradili naselje, niso pa bile asfaltirane tudi vse ceste. Tudi na velike spremembe v podnebnju, saj je v Iraku zelo vroče in suho, sem se moral privaditi“, pravi Stanislav

Predsednik PMS SZDL Maks Rojs na proslavi ob 60-letnici lovstva v Prekmurju.

čas sprejeti predlog za uvedbo banov. Dokler bodo ponekod še orlašali z odločnim omejevanjem investicij? Zakaj ni odločnih ukrepov v kreditno monetarni politiki, kjer najbolj šepa? Do kdaj se bo zvezni proračun le po polju prilagajal zahtevam časa? Stabilizacija mora brezpočno veljati za vsak del Jugoslavije, za razvite in nerazvite, nihče ne more biti izjema. Če smo v Sloveniji, kot pravijo, res v nekotem ugodnejšem položaju, potem moramo reči, da je do teh „ugodnosti“ mogoče samo po poti hudih naporov za večji izvoz, za zmanjšanje porabe, zlasti investicijske, z bitko za več hrane, čeprav nismo žitnica! Je povedal Franc Šetinc. Ob tej priložnosti je Jože Briški izročil odlikovanja LZJ — srebrni red

do dela, za razumno varčevanje, sosedsko pomoč in solidarnost. Naša konkretna družbenopolitična akcija mora biti nenehno osredotočena na ključne gospodarske naloge, ki sta jih nedavno ponovno izpostavila CK ZKS in CK ZJK in ki so jih te dni opredelile naše delegatske skupščine v republiki in federaciji in ki pomenijo ne samo odrekovanje, temveč tudi boljše delo za boljše perspektivo. V Pomurju ocenjujemo, da se nam letos obeta dobra letina, kar je prav gotovo spodbudno. Seveda pa moramo napeti vse sile, da bomo vse pridelke tudi pospravili. Nič manj važna pa ni jesenska setev, saj je nesporno, da je potrebno naše prirodno dane možnosti v kmetijstvu maksimalno izkoristiti. Seveda nas

USPEHI S PRESAJANJEM KOSTNEGA MOZGA

Berlinski zdravnikom je uspelo — prvič v Nemčiji — presaditi kostni mozeg. S to presaditvijo so zdravniki pri

nekem 42-letnem pacientu preprečili nadaljnjo rast tumorja na limfnih žlezah. Dva tedna po operaciji je bolnik zdrav zapustil bolnišnico.

Berlinski specialist za rakasta obolenja prof. Heinrich Gerhartz je o tem povedal: »Pacient je imel ob prihodu v kliniko tumor na vratu in veliko oteklino v trebušni votlini. Računali smo, da bo živel še največ šest mesecev.«

Edino upanje za bolnika je bila visoka doza citostatike. Toda, ker bi s tem uničili kostni mozeg in preprečili obnovo krvi, so se zdravniki odločili za poseg, ki se ga zaenkrat poslužujejo samo v ZDA. V triurni operaciji so pacientu odvzeli približno liter kostnega mozga. V farmacevtskem inštitutu berlinske univerze so ga dali zamrzniti

na minus 196 stopinj, ker je dovolj, da se mozeg lahko ponovno porabi še po desetih letih. Ko so tako pacientu odvzeli kostni mozeg so ga podvrgli močni kemoterapiji in s tem uničili rakaste celice v telesu. Nekaj dni je bil pacient izpostavljen veliki nevarnosti za zastupitev, ker je samoobramba sposobnost s temi posegi popolnoma prenehala. Po 48 urah so mu preko vene v laktu ponovno injicirali lastni kostni mozeg. V desetih dneh se je kostni mozeg popolnoma obnovil. Bolnikovo stanje se je hitro popravljalo in po dveh tednih je bil popolnoma zdrav.

Berlinski zdravnikom so mnenja, da bi z enakim postopkom lahko ozdravili tudi druge vrste rakastih obolenj. Na podoben način bodo letos zdravili še pet pacientov.

Neka zdravniška ekipa v ZDA je ugotovila, da je seviranje barvnih televizijskih zaslonov močno nevarno za gledalce do 18 let. Ugotovili so tudi, da gre pri tem predvsem za televizorje, ki so jih naredili pred letom 1970. Učence za izdelavo teh televizorjev so kupile tudi število tovarne izven ZDA.

V eni izmed garaž moskovskega časopisa »Pravda« so pred dnevi našli med-

DRUGJE SMO PREBRALI

veda. Pravijo, da to ni nič čudnega, ker so se medvedji v gozdovih, ki obkrožajo Moskvo, močno razširili.

Muzej v Forth Worthu v Teksasu je kupil Picassovo sliko »Gola žena pri česanju las«. Cena 4 milijone dolarjev. Lani so na dražbi prodali slikarjev avtoportret iz leta 1901 za nič manj kot 5,3 milijone dolarjev.

Američan Bill Dunlop (41) je v 77 dneh preplul Atlantik v čisto majhni jadrnici.

Najhujšo sušo doslej so zabeležili v kraju Calame v Čilu, kjer ni padla niti kapljica dežja že celih 394 let.

Mestni sodnik v Antalyji (Turčija) je izpolnjeval formular za aretacijo nekega tatu. Bil pa je toliko raztrešen, da je pomotoma vpisal svoje in ne tatovo ime. Ponoči so prišli ponj policaji in nič ni pomagalo protestiranje in dokazovanje. Jutri je dočkal v mestnem zaporu in šele potem se je zadeva razjasnila.

Kakor večina žensk, ima nakit rada tudi Ulrike Schmitt. In kako neki bi ugotovila, kako ji ogrlica pristoja tudi na zadnji strani, če ne bi imela dveh ogledal.

NEZNANA DEŽELA — ALJASKA

Ko je ameriški zunanji minister William Seward leta 1867 kupil od Rusov Aljasko, so ga ameriški rojaki obkladalci z najhujšimi očitki, češ da izdaja denar za ledene plošče, s katerimi nimajo kaj početi. Niso se zavedali, kako pomembna je ta dežela prav za Ameriko, ki je s tem odstranila veliko zagozo v ameriško celino.

Tedanji ruski Peterburg je bil od te ledene dežele oddaljen 11 tisoč kilometrov in Rusi sami so komaj kaj vedeli o njej. Imeli so jo za svojo posest od 1741. leta dalje, ko jo je odkril Vitus Bering, ruski oficir danskega rodu.

Ruska vlada je potem Aljasko — Veliko deželo — za 50 let prepustila v neusmiljeno izkoriščanje »promišljenikom«, požrešnim trgovcem, ki so domačine, Eskime in Indijance, brezobzirno morili, da so se polasčali njihovega krzna, s katerim so trgovali.

Leta 1784 si je sposoben ruski podjetnik Grigorij Ivanovič Šelikov pri ruskem dvoru izprosil monopol za ureditev trgovanja v »ruski Ameriki«, kakor so takrat imenovali v Rusiji Aljasko. Vzel je s seboj 192 ljudi na Aljaski. Šelikov je napravil konec krutemu početju »promišljenikov« in se povezal z domorodci in skupaj z njimi lovil divjačino ter uredil trgovino za prodajo krzna. Po Šelikovi smrti je nekaj časa vodila podjetje njegova žena, vendar naporov ni zmogla. Vodstvo podjetja je prevzel sodelavec Šelikova, Baranov, tiran, znanstvenik in vojščak. Podjetje je vodil skoraj 25 let. Na Kodiaku, pozneje pa na Sitki je zgradil več ladij ter bivališče za ljudi in skladišče za kožuho.

Zlasti močna naselbina je bila na Sitkasundu, na otoku, ki danes nosi njegovo ime. Na otoku je postavil prvi svetilnik na Pacifiku, da je kazal pot trgovcem, ki so prihajali v velikih množinah, kajti Sitka je postala kmalu najživahnejše pristanišče na vsej obali. V trgovini so se dobili najrazličnejši predmeti, na otoku so bile velika žaga, livarna, ladjedelnica pa udobne hiše ter vesele ženske in živahno nočno življenje. Baranov je popival z

gosti v svoji lepi hiši po cele noči, sam pa je ostal trezen in jih drugo jutro pri kupčijah opeharil.

Leta 1818 je Baranov odšel domov, a je med potjo umrl.

Sitko je prevzela ruska mornarica. Pomorščaki so nadaljevali z veseljačenjem, bili pa so slabi trgovci, pobrali so krzno zase in niso ničesar več pošiljali v državo. Tako je ruski dvor kmalu izgubil zanimanje za oddaljeno kolonijo.

Čeprav sta 1824 Amerika in Velika Britanija priznali Rusiji pravico do Aljaske, je car posumil v britanske namene: Anglija bi utegnila Aljasko anektirati in jo priključiti Kanadi. Zato je prišlo do pogajanj med Rusijo in ZDA, ki pa so se najprej razbila. Toda v šestdesetih letih je postala zadeva spet aktualna, ko je Western Union Telegraph Company izdala tri milijone dolarjev za izvedbo načrta za napeljavo telegrafa prek Aljaske in Sibirije v Rusijo in Evropo. Seveda je ta načrt propadel, ko je leta 1866 Cyrus Field položil prekomorski kabel do Evrope.

Nakup Aljaske se je večina Američanov silno upirala: toliko denarja za več sneg in led! Med redkimi, ki so bili za nakup, je bil William Seward.

Kot zunanji minister je vodil pogajanja z baronom Stoecklom, ruskim poslanikom v Washingtonu. Tako je Seward leta 1867 napravil tvegani korak: ruskemu poslaniku je ponudil sedem milijonov 200 tisoč dolarjev za rusko posest na ameriški celini. Car je ponudbo sprejel in 29. marca 1867 je prišel ruski poslanik Stoeckel k Sewardu z brzovjavo iz Petrograda o sprejetju ponudbe. Niti Seward niti Stoeckel nista točno vedela, koliko ozemlja obse-

ga vsa ruska posest na ameriški celini, vendar sta preračunala, da znaša cena za en hektar približno pet centov.

Še tiste noči so izdelali besedilo pogodbe, kajti Sewardu se je mudilo: hotel je prehiteti nasprotnike nakupa in jih postaviti pred izvršeno dejstvo še pred zasedanjem senata. Prehiteti pa je moral tudi Anglijo, ki je že vrgla oko na Aljasko.

Po vroči debati v ameriškem senatu je bil nakup vendarle odobren. Toda Stewarda nikakor niso slavili kot spretnega državnika, ker je območje svoje države čez noč povečal za eno petino, marveč je postal tarča uvodničarjev in karikaturov vseh ameriških časopisov. Novo deželo naj bi imenovali Ledenica in nekje razkačen uvodničar je pisal:

„Za 40 tisoč ljudi, ki se premikajo po hoduljah skozi pokrajino, bo treba vzdrževati cel upravni aparat. Ne da bi izbili iz dežele en sam cent dobčka, bodo morali vzdrževati gorivo vojsko in bojne ladje. Nikdar ne bodo rudniki prek 60 stopinj — 99 odstotkov ozemlja sploh brez vrednosti.“

Sprva so tudi Američani Aljasko zapostavljali. Nič, niti Steward ni mogel predvideti, da bo Aljaska s svojimi širokimi rečnimi dolinami, svojimi sto otoki, 55 tisoč kilometrov dolgo obalo, ribištvom, zlatom in dragimi dragocenimi kovinami, petrolejskimi vrelci, premogovniki in gozdovi prinašala milijarde in milijarde dolarjev. In to največji zanesenjak si ni mogel misliti, kaj bo Aljaska pomembna v strateškem pomorska in zračna oporišča, omrežje radarjev. Steward, oče 49. zvezne ameriške države, oče je zaslužil kaj več kot samo to, da so po njem poimenovali največje pristanišče na Aljaski.

(Konec prihodnjaj)

stare koprive najbolj pečejo

„Pridi kaj v Mursko Soboto te dni, da si ogledaš zazidalne načrte, ki so razstavljeni v Blagovnici. Videl boš, kako naj bi izgledalo naše mesto leta 2000. Nekateri pravijo, da imamo v Centru Sobote premalo garaž in parkirnih prostorov za osebne avtomobile. Povem ti, da jih imamo več, kot si misliš. Na vzhodni strani »Shopping« centra, tam zadaj za »Snack barom«, kjer sva enkrat pila »tonic z ginom«, je velik »parking«. Saj veš, to je tam, kjer je toliko avtomobilov nagnetenih, da svq morala neki mamič pomagati prestaviti otroški voziček čez avto do vhodnih vrat v bloku. No, pod tistim ogromnim parkirnim prostorom je še en skoraj tako velik parkirni prostor pod zemljo. Tisti prostor je bil zgrajen pred dvema letoma, takrat, kot ta najvišji blok v Soboti. Tega nisi vedel nisi, kajne? Seveda nisi, ker ima en vhod, ta vhod ima velika železna vrata, ki so že dve leti zaklenjena. Prostor je bil zgrajen za podzemne skupinske garaže.“

MURSKA SOBOTA LETA 2000

Nekateri pravijo, da so te garaže predrage in jih nihče noče kupiti. Jaz pa mislim, da tistemu, ki je vložil denar zanje, to ne bi smelo biti vseeno. Ta velik pokrit prostor bi lahko uporabil za parkirišče ali za skladišče in bi vsaj za najemnino nekaj pokasiral v teh dveh letih. Notri je prostora za cca. 50 osebnih avtomobilov. Jaz sem izračunal, da bi se dalo dobiti nekaj deset starih milijončkov za parkiranje. Če bi ti investiral za tak pokrit prostor tristo starih milijončkov, bi ga že znal izkoristiti. Saj si znan po tem, da iz vsakega pednja trde goričke ilovice potegneš kak dinar.“

O današnjih garažah pod milim nebom v Murski Soboti bi se Joži povsem drugače razpisal Dodoju, kot v letu 1976.

AFORISTIČNI DROBIR

Veljal je za kulturnega novinarja. Nikoli ni pisal o naši kulturi.

Kupil si je kilo teletine. Zaprl so ga zaradi nepravilnega bogatenja.

Ce bi beseda res meso postala, bi ga lahko celo izvažali.

Z družbenim denarjem si je zgradil vilo. Dejali so:

„Kako čudovita arhitektura!“

Pred nedavnim je prenehala delovati komisija za varstvo okolja. Na svoji redni seji se je zadušila v lastnem cigaretnem dimu.

Zakon velja za vse enako. Vendar ima vsako pravilo izjeme. Huje je takrat, ko je izjem več kot onih drugih.

IZ DOMAČEGA LEKSIKONA

Simulacija povezana s simulacijo — bolezensko stanje, ob katerem ni bolezn, je pa običajno šušmarstvo ali opravljanje kmečkih del.

Planjska tura — vzpon na planinske vršace, v Soboti vsak ponedeljek in v sredo vzpon obrtnikov v tretje nadstropje občinskega poslojpa zaradi registracije računov. Obrtniško planinsko društvo v Soboti potemtakem ni potrebno, pa čeprav že ima registriranega prvega člana — Edija z milijonsko pokojnino. Končno pa: v pritiščju tega postopja je vendar sprejemna pisarna za občane.

Pripis: Vsi aforizmi in termini so sposojeni iz leta 1976, znali pa bi — za kar ne damo roke v ogenj — veljati še za dandanes.

-brž-

za razvedrilo

POSODOBITEV PRI OBREKOVANJU

— Jolanka, po tem prepri- ru vam lahko povem, da nisem taka kot vi: opravljate vse po vrsti, od hiše do hiše.

— Verjarem! Zato pa se ne pritožujete nad računi za telefonijo, ki vam jih odstavlja moj mož...!

BENCINSKA

— Stiske so stiske! Ko je šlo za pame in neparne, ste ob parnem kupili tisti »pepelnik« in ga dali registrirati na neparnega. Znašli ste sel Kaj pa boste zdaj delali z boni? Bencinskimi!

— Nič. Takratnega »pame-gar« je prodala žena, za »nepar-nega« pa še mehanik ne ve, če

se bo dalo z njega kaj napraviti! Boni me več ne zanimajo, pame in neparne tudi ne: »Gor z biciklom, dol pa peš!«

MOŠKI DOGOVOR

— No, zdaj smo štirje. Jutri bomo pekli kostanje v pasikah. Velja? Subjektivnih izgovorov ni!

— Kaj pa objektivni? Žena ima neke pomisleke!

— Predlagam, da ostaneš doma in upoštevaj »objektivne« razloge, medtem pa pozabi na kostanje, na tri prijatelje pa tudi...

VSE SE VRAČA

»Zajcjo pečenko sem jedel, čeprav sem vegetarijanec, vendar sem jo jedel, da maščevanja — zajci so pojedli zelje!«

naše stanovanje

ČIŠČENJE PROSTOROV

Cepprav smo si zelo skrbno uredili stanovanje, bo kmalu izgubila vsa prijetnost, če v stanovanju ne bomo vzdrževali reda in snage. Red nam prihrani čas in jezo z iskanjem založenih predmetov, snaga pa je vir zdravja. Čistočo in red vzdržujemo sproti, vsak dan, večja dela pa opravljamo občasno.

Pometanje z metlo in omelom ni vedno zadosti učinkovito. Del prahu se namreč dvigne v zrak, sede na pohištvo in spet nazaj na tla. S pohištva, svetil, peči, oken in vrat pobrišemo prah z mehko krpo. Tudi to delo ni posebno učinkovito. Nekaj prahu namreč zgolj preženemo in čez čas ponovno sedel nazaj. Več opravimo z impregniranimi bombažnimi krpami, ki prah vsrkajo, tako da ga niti s sranjem ne moremo odstraniti z njih. Prah pobiramo lahko tudi z mopom. Podoben je omelu iz debelih impregniranih bombažnih niti, ki vežejo nase prah. Krpe in mop moramo večkrat oprati. Preproge pometamo z aspiratorjem. To je neke vrste omelo v obliki kovinske škatle na dolgem ročaju. Ko škatlo pomikamo po preprogi, se v njej vrti valjasta žimna krpa, ki skozi odprtino v dnu pobira prah in smeti.

Čiščenje s sesalnikom je mnogo učinkovitejše od pometanja in brisanja prahu. Aparat namreč vsesa zrak s prahom in smetmi vred v posebno vrečko iz goste tkanine, ki prepušča le zrak, vsi trdi delci pa ostanejo v njej. Tako odhaja zrak iz sesalnika čist. Čim močnejši je vlek, tem večje in težje drobce peska in smeti pobira. Na sesalnik lahko uporabimo različne oblikovane šobe. Take z metlicami in ščetkami uporabljamo za gladke površine, take brez njih pa za tekatil. Tudi s peči in radiatorjev odstranjujemo prah s sesalnikom. Posebno pozimi moramo radiatorje pogosto čistiti.

Madeže in masten prah moramo očistiti z mokro krpo. To delamo le na takih površinah, ki ne vpijajo vode. To so: tla iz naravnega in umetnega kamna, lakirana lesena tla, talne in stenske plastične obloge in stenski opleski, keramične ploščice na stenah in tleh, oprema v kopalnici in stranišču, pleškano pohištvo, vrata in okenski okvirji, okensko steklo, stenske pralne tapete, peči in radiatorji.

Voda sama redkokdaj zadostuje. Dodati ji moramo čistilo, pri čemer pazimo na njegove bistvene sestavine. Če je v njem pesek — otipamo ga med prsti — bo odstranil trdovratne madeže na podu iz kamna, keramita in teraca, nikakor pa takega čistila ne smemo uporabljati za kopalne kadi in straniščne školjke, ker bi jih pesek poškodoval. Zanje so namenjene tekočine in praški, ki vsebujejo klor.

Z blagimi nevtralnimi čistili, na primer detergenti, pa pomivamo tla iz plastičnih oblog in iz gume, pralne tapete, keramične ploščice, pleškano pohištvo in okenske okvire. Tako pomite površine moramo še splakniti s čisto vodo.

Kemično čiščenje. Madeže topijo kemična čistila, ne da bi jim morali dodajati vodo. Terpentin na primer topi madeže od oljnatih barve, smole in voska, špirit topi madeže od kemičnih svinčnikov, bencin topi mastne madeže.

Največkrat uporabljamo čistilne paste, tekočine, razpršila in pene, ki jih pripravljajo v tovarnah in jih kupujemo pod različnimi imeni. Čistilne pene so namenjene za preproge in za tekstilne obloge. Nekatera kemična čistila čistijo in tudi ščitijo. Tak dvojni učinek ima na primer tekoča parketno loščilo. Umazanijo topi, zato krpo med mazanjem pogosto menjavamo, poleg tega pa parket zaščiti, ker ga prevleče s tankim filmom, ki preprečuje, da bi umazanija in voda zlahka pronicali v les. Če so tekočemu parketnemu loščilu dodani silikoni, je pod še bolj zaščiteno.

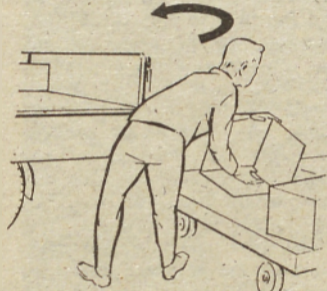
PRAVILNA DRŽA TELESA

varstvo pri delu

Zelo pogosto vidimo, kako zdrav, mlad in močan človek zelo težko dviga in nese tovor. Veliko poškodb, zunanjih in notranjih, nastane prav zaradi preobremenitve pri dviganju, porivanju ali nošenju težkega tovora. Pri takem delu si največkrat poškodujemo hrbet in hrbtnico, rami, mišice trebuha in srce.

DVIGANJE TOVORA IN SRCE

Zdravo srce prenese velik napor. Prevelik napor, ki nastane z dviganjem in prenašanjem težkega tovora, je škodljiv. Srčna mišica je prava mišica in se lahko preobremeni tako kot mišica roke. Posledica tega pa je razširitev ali povečanje srca. Naravno je, da

Skica kaže, kako nevarno je pri prenašanju tovora obračati telo v križu.

človek po naporu težko diha, da mu srce močno bije in da se počuti onemoglo. Praviloma pa se morajo našteje spremembe po naporu umiriti v najkrajšem času.

DVIGANJE TOVORA IN KRIZ

Avtomobil je pretegnil roko, ko se je predaleč iztegoval, da bi pobral ključ. Drugi je nosil težak tovor na ramenih. V obeh primerih je prišlo do pritiskanja živca in bolečin, zaradi česar je gibanje roke omejeno. Šele po dolgotrajnem zdravljenju se je stanje izboljšalo. Živčne skupine, ki se nahajajo takoj pod kožo, se ponavadi z zunanjim pritiskom takoj poškodujejo. Mišice, ki premikajo poškodovani živec, oslabijo in nimajo moči. To ponavadi pripelje tako daleč, da sta roka ali pest začasno onemogli.

Zelo pogosto dviganje tovora povzroča bolečine v križu. Ta se pojavlja hitro in nepričakovano. Po nekaj korakih, če nesemo težak sod, ki pritiska na hrbtnico, lahko pride do takšne bolečine v križu-hrbtnici. Bolečine so lahko kratkotrajne ali dolgotrajne. V obeh primerih je počitek neobhoden do popolnega ozdravljenja, kajti če se ta bolezen pojavi enkrat, pomeni, da se bo še večkrat.

DVIGANJE TOVORA IN KILA

Dviganje, nošenje in porivanje težkega tovora vpliva na pojav in razvoj kile (hernije). Lahko pa jo povzroči direktno in hitro. V resnici je to razširitev prostora (praznine) med mišicami pod kožo trebuha, skozi katero se lahko otipa otrdina črevesa. Tisti, ki je občutljiv na to bolezen, se mora izogibati dviganju težkega tovora. Ta bolezen se ozdravi le z operacijskim posegom, in to tako, da se zapre mišična praznina.

TOVOR IN RAVNA STOPALA

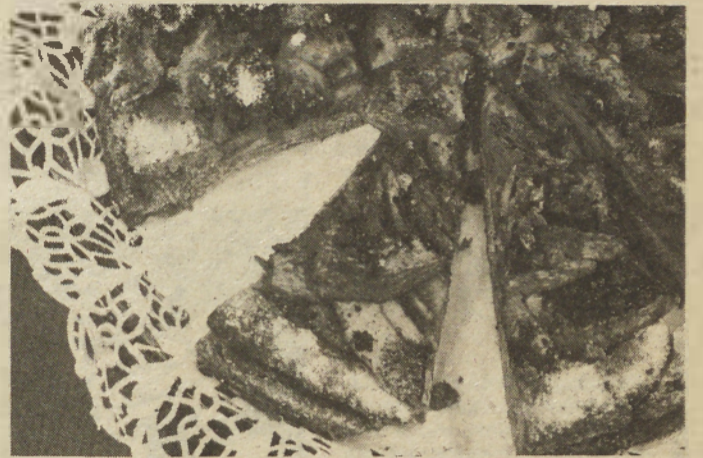
Z dviganjem težkega tovora se povečajo možnosti za razvoj ravnih stopal. Zaradi njih čutimo bolečine v nogah in v hrbtu. Pogosto pa stopala postanejo vroča. Po naravi stopali s svojim lokom nosita težo telesa. Če pristejemo še tovor, je to dodatna obremenitev, in s časom postanejo stopala ravnina.

KAKO SE ZAVARUJEMO?

Obstaja pravilo, da vedno iščemo pomoč, ko dvigamo, prenašamo ali porivamo težke tovore. Nikoli naj nam ne bo žal časa, ki ga bomo potrebovali, da poiščemo pomoč.

recept za vas

Kolač za diabetike

Sestavine: 15 dekagramov masla ali margarine, 25 dekagramov moke, 1 žlička pecilnega praška, 2 jajci, 10 dekagramov diabita. Jabolčni nadev: približno pol kilograma jabolk, malo diabita, cimet. Orehova obloga: 8 dekagramov zmletih orehov ali lešnikov, 3 dekagrama masla, limonin sok in diabit.

Prilava: Maslo, sladkorni nadomestek in jajca penasto umešamo. Dodamo moko, presejano skupaj s pecilnim praškom, in vse skupaj zmešamo v testo, ki naj nekaj časa počiva. Pomastimo in pomokamo tortni model in vanj razpravamo testo. Pokrijemo ga najprej z jabolčnim nadevom, nanj pa zložimo v presledku majhne orehove kupčke ali svajjke.

Jabolčni nadev: Jabolka grobo naribamo ali narežemo na tanke ploščice ter zmešamo s cimetom in sladkornim nadomestkom.

Orehova obloga: Sesekljane orehe, sladkorni nadomestek, limonov sok in raztopljeno maslo dobro zmešamo.

V hladilnik hladna jedila

V hladilniku temperatura ni povsod enaka. To temperaturno razliko je treba izkoristiti in pravilno razporediti živila, ker vsa živila ne zahtevajo enakega hlajenja. Tako na primer vlagamo meso in ribe čim bliže zamrzovalniku, mlečne izdelke v sredino, sadje in zelenjavo pa v spodnji del hladilnika. Če smo živila pravilno razporedili, lahko brez nevarnosti za užitek živili hladilnik uravnavamo na višjo temperaturo (npr. zvišamo temperaturo za dve stopinji, od treh na 5 stopinj Celzija) in s tem zmanjšamo porabo energije za približno deset odstotkov. S hladilnikom ne ravnamo prav in po nepotrebnem zapravljamo električno energijo.

zaradi nizkih temperatur kondenzira in se kot led nabira na stenah.

• Pri pravilni porabi je zelo pomembno pravilno nastavljanje

temperature. Vsak hladilnik ima termostat.

• Če odhajamo na daljšo pot ali na dopust, je varčno, da hladilnik očistimo in izklopimo.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Četkof souid je prvi ednoji firmi ekonom. in, kak ekonom, je vez diplomirani ekonomistof vo krauno, ka je doakrat ga bupitala nekisi kvar, ka lidje med slujebem in čarom dvei vori na bencin čakajo, kak ja čiči te bencin go ka plisaj vnoči talali, gda lidje čas majo. Tračno je žudi, ka bi o tejni zamijemomi vorami leško v strahiji, nafto s šefkom vred doj kujpili.

varčujmo z energijo

• Prepogosto odpiramo hladilnik in tako nam uhaja ohlajen zrak. V hladilnik dajemo tople oziroma celo vroče jedi in tako porabljamo energijo za hlajenje živil na temperaturo okolice. Jed lahko brezplačno shladimo do sobne temperature, električno energijo pa rajši uporabljamo za nadaljnjo ohladitev jedi.

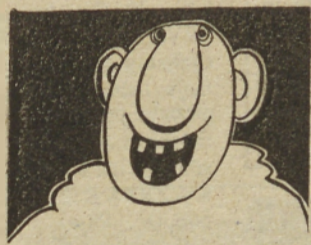
• V hladilnik dajemo nepokrita oziroma neustrezno pakirana živila in jedi. Tako povečujemo vlažnost v hladilniku. Vлага se

za fotoamaterje

Občutljivejši filmi

Ameriška družba za izdelavo fotografske opreme Eastman Kodak je objavila, da namerna drugo leto pošlani na trg novo vrsto fotografskega materiala, ki ga je izpopolnila v svojih laboratorijih. Gre predvsem za visokoobčutljiv film, ki omogoča fotografiranje brez bliskavke v skoraj vseh svetlobnih razmerah in je, kot navajajo, največji uspeh na področju tako imenovane tehnologije srebrovo-haloidne emulzije v zadnjih petdesetih letih. Občutljivost filma so ocenili na 1000 ASA. Gre za enoto za določanje občutljivosti filma, ta pa je povezana z osvetlitvijo. Novi film je v primerjavi s kodakcolor 2, ki je zdaj v prodaji in katerega občutljivost je 400 ASA, veliko boljši. Občutljivejši film so izdelali tako, da so spremenili obliko in občutljivost srebrovo-haloidnih kristalov.

za razvedrilo

JESENSKA

— Mama, toliko jabolk imate na tleh, pa jih nihče ne pobira, mi pa bi jih za žirnske dni šč kako rabili.

— Naberite si jih, kolikor hočete, še štiri gajbice vam lahko posodim ...

— Bi, bi, mama, samo nimam časa ... Kaj, če bi vi ... Mi se bomo vrnili spet prihodnjo soboto ...

OPAZKA IN ODGOVOR

— V tem zgornjem delu vrčka je, čeprav je jesen, polovica pen!

— Mudi se mi. Obrnite vrček! V spodnjem delu je še nekaj piva!

verjetno več ne bom. Iz objektivnih razlogov: vsi ste preveč zaposleni ...

ODKRITO

— Slišal sem, da več ne delaš v zelenjavni trgovini. Zakaj?

— Zlobneži so trdili, da hodim šefu »v zelje« ...

VZDIHOVANJE

»Bila je tako cudovita in to že na klopi v parku, še bolj me je očarala v kavarni, da o baru ne govorim ... Vsa čustvenost pa me je minila, ko sem zjutraj v hotelski sobi ostal brez nje in brez denarnice ...

ŠE VEDNO DVE MOŽNOSTI

— Vedno sta normalnemu človeku na voljo dve možnosti, to sem ti ponavljal celo desetletje.

— Povej mi, v tem primeru, vsaj eno.

— Bodi tiho!

PO MODI

— Mojca, kaj če bi se odločila za miličniški poklic. Mlada si, še vedno imaš čas?

— Saj bi se, če bi lahko v službi nosila vsaj vsak tretji dan nakičeno obleko po svojem okusu ...

MASČEVALNE OBLJUBE

— Hišo ti bom zažgal, nesramnož naduti!

— Nič hudoga! Medtem bom jaz gasil tvojo, ker som gasiloc.

PRIZNANJE

»Priznavam, tovariš profesor. Računsko nalogo mi je res napisal »cimer«, so stanovalec, jaz pa sem mu moral zvečer v zameno v lavorju umivati noge ...

OB TRGATVI

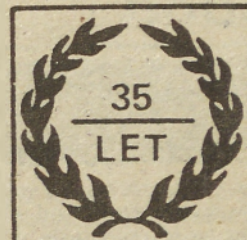
»Lani sem vas prosil, če boste v sredo našli kaj časa in mi pomagali pri trgatvi — v prostem času — letos vas tudi prosim, prihodnje leto pa vas

**INDUSTRIJSKO
MONTAŽNO
PODJETJE
LJUBLJANA n. sol. o.**

**DO
panonija**

**KOVINSKA IN ELEKTRO
INDUSTRIJA
MURSKA SOBOTA**

OB 35-LETNICI DELOVNE ORGANIZACIJE PANONIJA

Upravičeno ponosni na dosežene uspehe

V enoviti delovni organizaciji Panonija iz Murske Sobotice, ki sodi v okvir sestavljene organizacije združenega dela IMP iz Ljubljane, slavijo prav te dni pomemben jubilej — 35-letnico obstoja. Okrog 700 zaposlenih delavcev, ki 70 odstotkov proizvodnje ustvarjajo na področju izredno zahtevnega in perspektivnega kmetijskega programa, ostalih 30 odstotkov pa odpade na drugo kooperacijo z nosilci, izdelovanje hladilnih strojev, plinskih števcov in podobnega, je danes lahko ponosnih na dosežene rezultate. Ti so plod dobre organizacije dela in večje produktivnosti, nadaljnje možnosti razvoja pa omogočajo tudi preusmeritev na zunanji trg, kjer so naši partnerje v Zvezni republiki Nemčiji in Českoslovaški, vse bolj pa se uveljavljajo tudi v Bolgariji in nekaterih državah v razvoju.

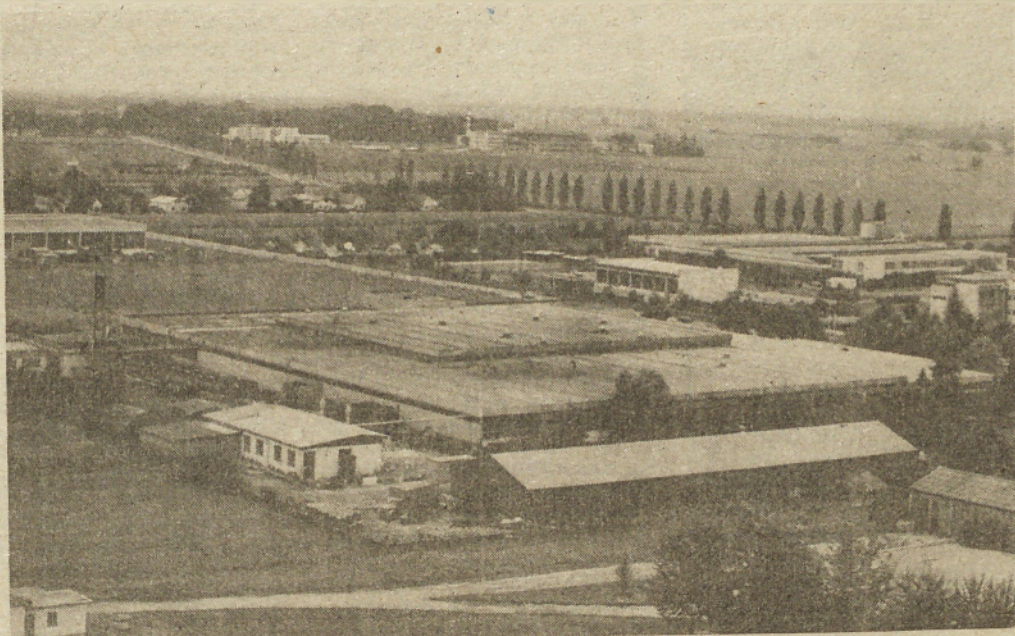
ZAMETKI SEGAJO VLETO 1947

Začetki murskosoboške Panonije segajo v leto 1947, ko je bilo 6. junija ustanovljeno takratno mestno kleparstvo, v katerem je delalo le 30 delavcev. Zaradi posebnega interesa širše družbene skupnosti pa je Mestni ljudski odbor Murska Sobotica s svojim sklepom 31. marca 1945 izdal odločbo o ustanovitvi državnega obrtnega podjetja »Kleparstvo« v Murski Soboti. Ker je povpraševanje po izdelkih kovinske galanterije nenehno naraščalo, se je podjetje dokaj hitro razvijalo, saj je že leta 1952 štelo 156 delavcev. Zato je bil na predlog takratnega tajništva za gospodarstvo okrajnega ljudskega odbora Murska Sobotica bil sprejet sklep o ustanovitvi industrijskega podjetja. Najprej pa so morali izločiti zahtevek na okrožno gospodarsko sodišče v Mariboru, da so jih vpisali v sodni register gospodarskih podjetij. 22. marcem leta 1952 se je podjetje preimenovalo v Industrija kovinske galanterije »Panonija«.

Takratno podjetje je dobilo vse večje možnosti za nadaljnji

razvoj, zato so izvedli več investicijskih naložb, ki so se kmalu pokazale za povsem upravičene. To je omogočilo nenehno širitev proizvodnega programa podjetja, pri čemer niso proizvajali le izdelkov kovinske galanterije, ampak tudi aluminijasto pohištvo, ni pa manjkalo tudi raznih storitvenih naročil. Vse bolj je stopal v ospredje nov program razvoja in proizvodnje izdelkov za kmetijsko mehanizacijo.

Občinske in širše družbene potrebe so postavile na trdne temelje omenjene zametke razvoja kovinsko-predelovalne industrije. Nadaljevali so se intenzivni pogovori in dogovori o možnostih nadaljnjega povezovanja te industrije v murskosoboški občini in tudi zunaj nje. Marsikdo se še spomni leta 1972, ko je prišlo do združitve podjetja Panonija in invalidske delavnice Ločilka v Murski Soboti. Tako je prvega junija istega leta nastalo novo združeno podjetje, ki se je imenovalo Panonija. Kot osnovni dejavnosti pa sta bili zapisani kovinska in elektro industrija. Tedaj je imelo podjetje 356 zaposlenih. To je omogočilo, da so združili programe in perspektive poiskali v novi organizaciji.

Na ta način pa povezovalni procesi v murskosoboški Panoniji niso prenehali, saj so vseskozi iskali možnosti za nadaljnje integracije, kar bi naj omogočilo širše vključevanje v delitev dela. Prvega januarja 1975 so se samoupravno in poslovno vključili v sestavljeno organizacijo združenega dela Fuzinar v Ljubljani. Tedaj je bilo v podjetju zaposlenih že več kot 500 delavcev. Kot je pokazala praksa, pa takšna organiziranost Panoniji ni prinesla željenih rezultatov. Pojavile so se namreč določene gospodarske težave, predvsem omejitve, zato so morali poiskati izhod iz nastale situacije.

Z začetkom leta 1976 so se vključili kot temeljna organiza-

cija združenega dela v delovno organizacijo IMP Ljubljana. Zakon o združenem delu je narekoval zahtevo po boljši samoupravni reorganizaciji, do česar je tudi prišlo. Že leta 1978 so se namreč reorganizirali in se vključili v delovno organizacijo Klimat Ljubljana, ta pa v SOZD IMP Ljubljana. Slednja združuje sedaj osem delovnih organizacij in 24 temeljnih organizacij po vsej Sloveniji.

PERSPEKTIVNI KMETIJSKI PROIZVODNI PROGRAM

Panonija iz Murske Sobotice, ki praznuje prav letos 35-letnico svojega obstoja, zaposluje tre-

nutno prek 700 delavcev, ima pa tudi 60 učencev, ki so pogodbeno v uku. Čeprav je v tem kolektivu združilo delo že veliko strokovnjakov z višjo in visoko stroko izobrazbo ekonomske in strojno-tehnične usmeritve, pa so potrebe po kadrih še vedno velike. Zato vsako leto razpisujejo precejšnje število študentskih in sicer pa je način pridobivanja teh kadrov jasno opredeljen v petletnem programu o študentskem, ki je v bistvu sestavni del proizvodno-financijskega programa za obdobje 1980—1985. Celotni prihodek znaša 74 milijard dinarjev, kar gotovo ni majhen znesek, je pa plod naporov celotnega kolektiva Panonije.

Osnovna dejavnost mursko-

soboške Panonije je proizvodnja kmetijskih strojev, dopolnilne dejavnosti pa so industrijska kooperacija z naslednjimi organizacijami: TAM, TSN, TV, Železarna Štore in Klima Ljubljana.

Da lahko delo lažje steče, imajo v Panoniji tudi naslednje organizacijske enote-sektorje: splošni, tehnični, komercialni, računovodski, finančno-računovodski in službo tehnične kontrole. Poleg samoupravnih organov in raznih delegacij pa so nadvse aktivne tudi družbenopolitične organizacije, predvsem osnovna organizacija zveze sindikatov, v katero so vključeni vsi zaposleni delavci, osnovna organizacija zveze komunistov s 40 člani in aktiv mladih delavcev, kamor so vključeni delavci do 27. leta starosti.

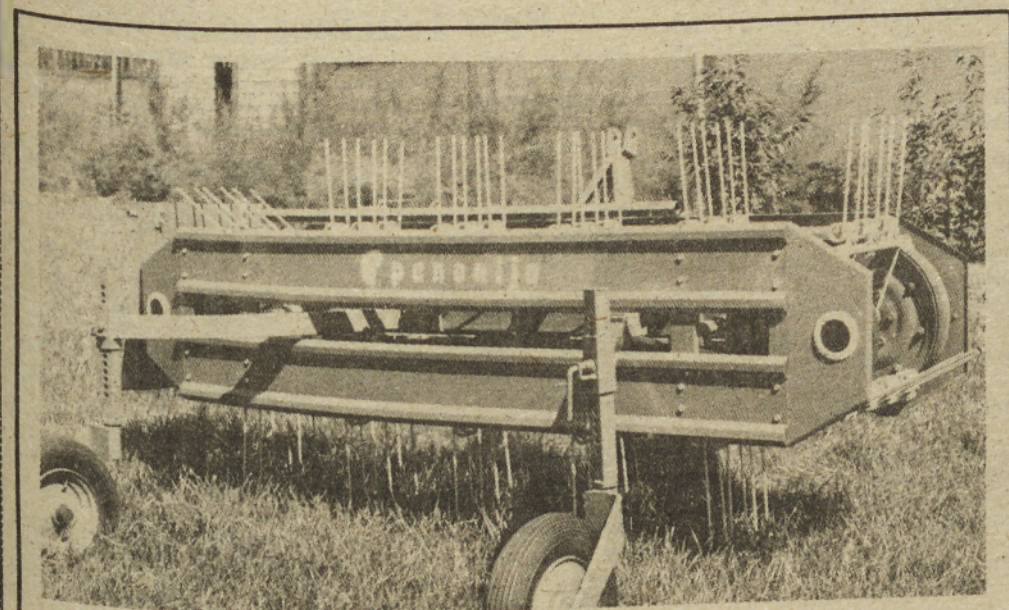
Panonija je danes nosilka kovinsko-predelovalne industrije v murskosoboški občini.

Njena vertikalna povezanost pr omogoča uspešno dogovarjanje članic pri delitvi dela, ureničevanju dohodkovnih odnosov, skupnem razvojnem programu in ustrezno samoupravno organiziranost. Zato ni ne navadno, da ta kolektiv, ki se je vključil v aktivno premagovanje težavnega zunanjetrgovinskega položaja, dosega dokaj spodbudne gospodarske rezultate, kar daje nedvomno realno perspektivo nadaljnjemu razvoju Panonije iz Murske Sobotice.

Milan Jerše

Lažje delo v kmetijstvu vam omogočajo stroji iz proizvodnega programa soboške „PANONIJE“:

- TRAKTORSKE PRIKOLICE
- PRIKOLICE ZA OSEBNE AVTOMOBILE
- KOTLI ZA ŽGANJEKUHO
- MOTORNE KOSILNICE
- SADILNIKI
- MEHANSKI IN PNEVMATSKI

OBRAČALNIK 0-240 za sodobno spravlanje sena

PROGRAM PNEVMATSKIH SADILNIH NAPRAV ZA VSE VRSTE SEMEN OD 2 DO 12 VRST — PROGRAM IMP — OSEBNA DVGALA IN PLINOMERE, OPREMA ZA KLIMATIZACIJO — TRAKTORSKE SADILNIKE — MEHANSKE, PNEVMATSKE

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTO

V Lendavi se je iztiril vlak

14. oktobra v večernih urah so na železniški postaji v Lendavi sestavili kompozicijo 42 vagonov. Večina teh je bila prazna, na nekaterih železobetonski elementi, v sestavi pa je bila tudi cisterna s 43.350 litri mazuta. Ob 21.04 uri je kompozicija vagonov in cisterne, ki jih je vlekla diesel lokomotiva, krenila proti Čakovcu. Po 350 metrih vožnje pa so se zadnji 4 vagoni in cisterna iztirili. Mazut je začel iztekati. Takoj so obvestili delavce INA-Nafte Lendava, ki so preprečili nadaljnji iztok. Tako je izteklo le 500 litrov mazuta.

Zakaj se je iztiril vlak? Komisija železniško-transportnega podjetja iz Zagreba je ugotovila, da zaradi razmaknitve železniških tirnic. Gmotna škoda znaša 500 tisočakov.

Kdo je vplomil v stanovanjsko hišo Franca Šumaka na Plitviškem vrhu? Odgovor na to vprašanje iščejo delavci organov za notranje zadeve. Torej poizvedujejo za storilec. Za zdaj so ugotovili, da je bil vlom med 10. in 12. oktobrom, vlomilec pa je odnesel nekaj steklenic piva, iz zamrzovalne skrinje je pobral 20 kilogramov mesa v vrečkah, v kuhinji je našel transistor... Skupaj je povzročil za 12 tisoč dinarjev škodo.

Niso redki primeri, ko starši odidejo zdoma (v službo, po opravkih in podobno), otroke pa pustijo same doma. To je tveganje. O tem priča tudi nesreča, ki se je zgodila 15. oktobra v Gornji Radgoni. Starša 6-letnega A. G. s tretja odšla v službo, otrok pa kot vsak otrok, ki se ne zaveda posledic, je odprl balkonska vrata, da bi se na balkonu igral. Med tem mu je žoga padla na spodnji balkon, zato je splezal na balkon, po ograji, od tam pa se je hotel pustiti do žog... Padel je na koncu in se hudo poškodoval.

Prepeljali so ga v murskosoboško bolnico.

Prometne nesreče. Ali jih bo poslej manj? Na to vprašanje je z nekatero težko odgovoriti, dasiravno bi človek logično pričakoval, da bo zaradi manjšega prometa tudi manj nezgod. Izkusnje iz obdobja par-nepar, ko je bil promet manjši, kažejo, da število nesreč ni bilo manjše. Ugotovimo torej lahko, da na obseg nesreč ne vpliva toliko več ali manj vozil v prometu, ampak predvsem upravljalci motornih vozil.

In kakšna je nevarna bilanca preteklega tedna?

12. oktobra ob 5.50 uri se je zgodila prometna nesreča v križišču Prešernove ulice in Ulice Slavka Osterca v Ljutomeru. Kolesarka Ana Vozliš s Presike 15 je pripeljala v to križišče v hipu, ko je nasproti privozil avtobus, ki ga je vozil Mustafa Tutnjič iz

Ljutomera. Ker je zavijal na levo, je voznici zapri pot, zato je trčila v avtobus. Pri tem je dobila hude poškodbe, ki ji jih zdravijo v soboški bolnici.

Prav tako 12. oktobra, vendar ob 8.30, se je Marija Vukajč iz Murske Sobotice peljala po Koroški ulici. Plastična vrečka, ki jo je peljala na kolesu, se je zataknila, zato je zapeljala na levo. Prav v tem trenutku pa je pripeljal iz nasprotne smeri tovornjak, ki ga je vozil Franc Cigut iz Kropa. Kolesarka se je zaletela v zadnje levo kolo motornega vozila.

Naslednja prometna nesreča pa se je zgodila 13. oktobra ob 13. uri. Branko Bežan iz Vanče vasi se je peljal z osebnim avtom proti Murski Soboti. V vozilu je bila sopotnica Milena Virag iz Vanče vasi. Ko je pripeljal kakih 500 metrov zunaj domačega kraja (ugotovili so, da je vozil s precejšnjo hitrostjo) je dohitel osebni

V Pomurju se kljub pomanjkanju bencina zgodi mnogo prometnih nesreč, v katerih nastaja velika gmotna škoda, pa tudi ponesrečenec, ki se zdravijo v bolnišnicah, ni malo. Vzrok sta predvsem neprimerna hitrost in vinjenost. Tudi prometna nesreča v Rankovcih (na fotografiji) je terjala tri telesne poškodbe in veliko gmotno škodo. foto: Š. Abraham

Po novem zakonu o temeljnih varnosti cestnega prometa morajo imeti prikolicke do 700 kilogramov registrsko številko vlečnega vozila. Torej tudi prikolica osebnega avta mora imeti isto številko kot avtomobil. Registrsko številko lahko izda le pooblaščen organizacija združenega dela. Dobite jo na prometnem oddelku svoje občine, seveda ne takoj, kajti prej je treba naročiti izdelavo. Dotlej pa vam izstavijo potrdilo, da ste zaprosili za registrsko številko prikolicke.

avto, ki ga je vozila Marija Bago la iz Korovec, ter ga hotel prehiteti. V tem času pa se je nasproti približeval osebni avto, s katerim se je peljal Karel Šinko iz Rankovca. Ko je Bežan ugotovil, da bo vsak čas zapeljal v „škarje“, je začel močno zavirati, začelo ga je zanašati po vozišču, naposled pa je bočno trčil v Šinkov avto.

Vozili sta precej poškodovani, tudi voznika sta dobila lažji poškodbi, medtem ko je Viragova utrpela hudo poškodbo. Mišični so Beža napolili na strokovni pregled, to pa ni bilo potrebno pri Šinku, saj je poizkus z alkoskopom pokazal, da je tizen.

15. oktobra ob 8.30 je na prehodu za pešce na Prešernovi ulici v Gornji Radgoni hotela čez cesto Vera Banfi iz Črešnjevca. Ko je prišla do sredine prehoda, je iz Radence pripeljal z osebnim avtom Peter Korošec s Ptujске ceste 5 in pri zavijanju na levo zadel Banfijevo. Ta se je lažje poškodovala.

krvodajalci

MURA M. SOBOTA — Štefan Forjan (25), Avgust Passero (4), Emil Šabjan (13), Marija Peterka (8), Matija Forjan (5), Ludvik Gerendaj (4), Ludvik Brunec (10), Franc Mesarič (6), Štefan Kozar (7), Ivanka Berden (7), Izidor Camplin (7), Marija Novak (4), Mirjana Baranja (5), Anica Kerčmar (8), Jožica Titan (4), Cvetka Škedelj (5), Kristina Jančar (3), Matilda Horvat (2), Marija Ozvatič (6), Emilija Kalamar (5), Kristina Ficko (4), Kamila Škrilec (7), Jože Marič (1), Marjeta Vigari (1), Marta Ratnik (7), Bernard Bodanec (6), Alojz Brunec (9), Bojan Gjergjek (1), Ernest Štiblar (7), Jože Majer (5), Štefan Cigan (6), Silvija Kolbl (6), Marija Žitek (14), Marija Žinkovič (17), Alojz Žizek (7), Liljana Gorza (4), Elizabeta Kovač (1), Bernarda Verbar (1), Dragica Škaper (1).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Franc Gomboš (10), Janez Santah (13), Viktor Flisar (7), Jožica Flegar (1), Jože Kovač (20), vsi Tovarna mesnih izdelkov M. Sobota; Evgen Baranja (3), Jože Hajdinjak (1), oba TOZD Gradbeništvo Pomurje M. Sobota; Zlatko Lipič (3), Metalna Maribor; Stanislav Vljaj (25), Zlatko Ferko (7), oba Panonija M. Sobota; Štefan Ciz (7), Petrol M. Sobota; Franc Prelec (2), PTT M. Sobota; Alojz Gorza (7), Lesna predelava M. Sobota; Sonja Sabati (1), Petrovci

KRVODAJALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

poroke

Branko ŠAVEL, elektrotehnik, Murska Sobota, Temlinova 1 in Breda HARC, prodajalka, Murska Sobota, Temlinova 1, Franc BUZETI, monter centralne kurjave, Bakovci, Stara cesta 19 in Alenka ŽALIK, ekonomska tehničarica, Murska Sobota, Čankarjevo naselje 26; Jožef RAJBAR, zidar, Grad 134 in Darinka ČRESNJOVEC, konfekcionarka, Vidonci 35; Marjan BUNDELRA, delavec, Grad 82 in Jožefa GRAH, šivilja, Dolnji Slaveči 60; Nedjo KOTORČEVIČ, obrtnik, Maribor, Maistrova 26 in Marta HORVAT, izdelovalka igračk, Otovci 70; Marjan RECEK, učitelj, Grad 193/a in Brigita YUKAN, absolventka PA, Petanjci 98/b.

Družinska tragedija

16. oktobra ob 18. uri je prišlo pri Škrleževih v Šalovcih 195/a do hudega prepira. 39-letni Janez Škrilec je namreč zahteval od žene 37-letne Jožice Škrilec denar. Bil je pod učinkom alkohola. Naposled mu je žena dala 3 tisočake, kar pa ni bilo pogodu tašč. Prišlo je do prerekanja in — tragedije. Nezavedajoč se svojega ravnanja naj bi (ali je bilo dejansko tako, bo ugotovilo sodišče) Jožica vzela kuhinjski nož in ga možu zarila v prsi. Le-ta je kmalu po prevozu v bolnico umrl. Osumljena Jožica Škrilec je v priporu.

ČEPINCI

Vaški dom pred obnovo

Vaški dom v Čepincih je potreben temeljite obnove, saj so v njem, poleg dvorane, potrošnikove trgovine in prostorov za gasilce predvideli še ureditev drugih prostorov. Material so zagotovili pravočasno, le z deli še niso začeli, ker je bilo zaradi muhastega vremena veliko njih opravil na poljih.

Predsednik vaške skupnosti Vendel Žido se trudi, da bi dela pocenili, zato prostovoljne akcije ne bodo izostale. Krajevna skupnost pa bo primaknila okrog 250 tisoč dinarjev. Stroški bi bili znatno nižji, če bi se dela lotili že pred leti, zato pa se jih bodo čez nekaj dni lotili bolj racionalno. —js—

Kopanje jarkov

V Vučji vasi so se v teh jesenskih dneh lotili kopanja jarkov, da bi bilo v prihodnje ob hudih nalivih manj problemov in škode na obdelovalnih površinah. Dela, ki jih izvaja območna vodna skupnost, bodo stala 180 tisoč dinarjev. Denar je zagotovila krajevna skupnost Križevci pri Ljutomeru.

Za prostovoljno delo se pri tem niso odločili. —js—

Neučakanost okrog telefonije

Na območju krajevne skupnosti Križevci pri Ljutomeru na sestankih in zborih čedalje bolj postavljajo v ospredje telefonijo. Rabili bi namreč okrog 400 priključkov, predvidenih pa jih je

— skupaj s sedanji — le sto. Brez slehernega telefona so še vedno Iljaševci, Stara Nova vas, Dobrava, Bučičevci in Vučja vas. Dokaj neučakanosti, zato iščejo najrazličnejše izhode. —js—

OBISKOVALEC JE NAVDUŠEN

Velikopolančan, ki je 1955. leta odšel v Ameriko, zdaj, ko se je leta 1982 vrnil stari kraj, je bil presenečen. Priznal je: „Tu je Amerika!“

V Veliki in Mali Polani ter Brezovici, v krajih, ki jih združuje krajevna skupnost, sicer še niso dosegli vsega, kar si želijo, vendar pa se veliko z marsičim pohvalijo. To ni več svet v močvirju, kakršnega je predstavljal v istoimenski knjigi rojak Miško Kranjec. Tako v Veliki Polani, Brezovici in Mali Polani (razen v zaselku Mačkovci) so ceste asfaltirali. Seveda brez združevanja sredstev ni šlo, torej so denar zbrali s številnimi samoprispevkom. Tudi zdaj, ko gradijo cesto med Veliko Polano in Čomilico, dasiravno gre za občinsko cesto, so občani krajevne skupnosti bili zelo aktivni in dali občinski komunalni skupnosti 10 tisoč dinarjev posojila. Čim se bo vreme ustalilo, bodo delavci podjetja Sobota asfaltirali 3 kilometre dolgo cesto. Tako občani krajevne skupnosti ne bodo imeli le sodobne ceste, ampak bo tudi bližnjica za Rečince in dalje — za Mursko Soboto. Odveč je posebej poudarjati, da asfaltirana cesta tudi velikega pomena za avtomobilni promet, saj je bila v času odjuga velikokrat neprevozna, pa tudi sicer je bila znana po tem, da je imela kotnjo ob kotanji.

Obiskovalec — izseljenec bo potem, ko bo asfalt še na tej cesti, še bolj navdušen. To, kar „obiskovalec“ poleg cest hitro opazi, so tudi nove gradnje. V vseh treh vasi je več kot polovica hiš novih, starejše pa so obnovili. Imajo s slamo krite strehe, so menda le še tri, pa tudi te bi že podrli, če ne bi imeli smisla za ohranjanje stare arhitekture. Polančarji in Brezovičarji sicer večkrat pravi, da vasi ne bi dosegle takega napredka, če ne bi imeli lepše stanovanja uredili tudi tisti, ki delajo doma. Skratka: če se podviza, potem rezultat ne izostane.

V Veliki Polani so si vrsto let prizadevali, da bi dobili novo šolo. To so naposled 1978. leta odprli. Je najmodernejša šola v lendavski občini, obiskujejo jo učenci iz Velike in Male Polane, Brezovice ter Hotize. Glede na to, da je v vsi dovolj prostora, najbrž ne bi bilo narobe, če bi tam „prešolali“ učence iz kake bližnje vasi, ki zdaj obiskujejo šolo v Tutnjišču. Tam je namreč prostorska stiska.

KMEČKI OKTET — Če je bila nekako Polana znana po čestem oprežanjujski dramatskih del, je zdaj po Kmečkem oktetu. Ta se je zredil leta predstavitel s celovečernim koncertom in požel velik aplavz. Foto: Š. S.

VELIKA POLANA — V tem kraju, kjer je sicer veliko novih hiš, imajo tudi stanovanjski blok, v katerem stanujejo pretežno učitelji. Foto: Š. S.

Svojčas je bila Velika Polana znana kot vas, kjer so pogostokrat uprizorjali dramska dela, zdaj pa je ta dejavnost nekoliko zamrla, razen na osnovni šoli. S tem pa ni rešeno, da v vasi vlada kulturno mrtvilo. Nikakor ne! Kmečki oktet je šest gost ne le doma, ampak tudi v drugih krajih. Tudi mešani pevski zbor ubrano prepeva...

V Veliki Polani je zelo razgibana tudi rekreacijska dejavnost. Ta se odvija v okviru športnega društva, ki ima več sekcij: rokometno, nogometno... V Polani so doma tudi rokometiške, ki tekmujejo v republiški ligi.

Krivicoo bi naredili gasilcem, če jih v tem zapisu ne bi omenili. V Veliki Polani so gasilski dom zgradili 1938. leta, v Brezovici leta 1961, v Mali Polani pa imajo orodjarno. Gasilci v vseh treh krajih premorejo seveda tudi ustrezno opremo; motorne brizgalne, dovolj cevi, uredili pa so tudi požarnovarnostne vodnjake. Tudi občasne preventivne akcije (požarnovarnostni pregledi) prispevajo k večjemu varstvu pred požari. Razveseljivo je, da se v gasilске vrste vključujejo tudi mladi.

Ah Velikopolančani v času energetske stiske ravnajo prav, ker urejajo ulično razsvetlavo po celi vasi, tega ne bomo komentirali, zapisati pa velja, da jih je ta investicija veljala 750 tisoč dinarjev. Kmalu bo zagorelo 70 luči ulične razsvetljave.

V mesecu juniju so v Veliki Polani odprli poštni urad, še prej pa so dobili 10 telefonov. Tudi to je pridobitev, dasiravno še ni popolna. Telefonov namreč še nimajo v Mali Polani in v Brezovici. Dobili jih bodo tedaj, ko bodo v Črešnjevcih razširili zmogljivosti centrale. Kdaj se bo to zgodilo, pa ne vedo niti na poštнем podjetju. Dokler ne bo več telefonov, se bodo morali pač posluževati telefona na pošti. Še boljše pa bi bilo, če bi imeli javno telefonsko govornico, iz katere bi lahko telefonirali kadarkoli.

Deloza, TOZD Konfekcija Velika Polana je organizacija združenega dela, ki je veliko prispevala k napredku posameznikov, enako pa seveda tudi celotne krajevne skupnosti. Trenutno nudi zaposlitev 106 delavcem, od katerih jih je nekaj z območja drugih krajevskih skupnosti. Ta organizacija združenega dela ima precej zaslug, da so v Veliki Polano napeljali telefon, saj je pretežni del investicije na temelju samoupravnega sporazuma plačala prav ona.

Obiskovalcu, ki po več letih odstotnosti pride v Polano, se stoži po rojstem kraju in najrajši bi ostal kar tu. Ni jih malo, ki se vrnejo za stalno. S. SOBOČAN

DOLGA JE POT DO KVALITETE

JEKLO TEHNA 35

JEKLO TEHNA 35

JEKLO TEHNA 35

JEKLO TEHNA 35

Ne po polžje, ne na horuk

Razstave o inovacijah, na to temo ubrane okrogle mize in množično podeljevanje priznanj inovatorjem (mar pretirana množičnost, da ne rečemo širokogrudnost, ne

dodobra zamisliti nad vsaj dvema nalašč za to priliko sposojenima in delno ponovljenima razmišljanjima. Hromilne sile nevoščljivosti, familiarnosti, togosti in oz-

rozvoja sploh, novatorstva pa še posebej, samozadovoljnost z že doseženim in bojazen pred novostmi, ki jim morebiti ne bi bili kos in bi jih presegle, so poglavitne zavore, ki v čvrstem krču priklepajo vodilne kadre na obstoječe stanje. (Nad ta gordijski voz se kaže najprej spraviti.)

Slikovita prisposoba o polžu se nam — kot drugi razmislek — zdi toliko zgovorna in posrečena, da jo dobesedno povzemamo.

«Živali imajo običajno med glavo in repom še trup, polž pa ne. Mi se obnašamo tako kot polž: v en koš smo zmetali znanost, raziskave, razvoj in uvajanje novih vrst proizvodnje, pa že hočemo, da bo naše gospodarstvo — kot kak zapravljenec z iskrim parom žrebeev — zdrvelo po strmih klancu iz brezna gospodarske krize». (Naivnost pa taka, kajne?)

In če zdaj gornje soočimo z v zadnjem času povzdignjenimi glasovi (beri: srednje-ročno nalogo iz leta 1979 v ldejnopolitičnih izhodiščih družbenoekonomskega razvoja Pomurja v letih 1981—1985) za ustanovitev regijskega razvojnega centra, smo lahko vsaj malo optimisti.

B. Žunec

Posnetek je z razstave inovacij v Lendavi

razvrednoti priznanja?!), vse to še zdaleč ne zagotavlja množičnosti, težko je verjeti, da bi tudi kvalitativne premike v novatorstvu, izumiteljstvu in raziskovalni dejavnosti nasploh. Prej bi se kazalo, po nedavno minulemu imenu inovatorjev — 13. oktobra —

kosrčnosti sproti dušijo večidel prizadevanj že v osnovi. Brezbrižnost vodilnih in vodstvenih delavcev v mnogih organizacijah združenega dela, njihovo tako šibko zavemanje, da obnemorejo pred prvimi zaprekami, njihova premedla odgovornost do

MURSKA SOBOTA

ZACENJAJO SE NABORI

V času od 27. oktobra do 5. novembra 1982 bodo v soboški občini nabori mladincev za JLA. V nabornih komisijah bodo sodelovali tudi predstavniki KS, OK SZDL in OK ZSMS, kar pomeni, da se uresničuje težnja po podružbljanju. Solarji pa bodo v času naborov tudi pripravili kulturne programe. Nabori bodo v Beltincih v sredo, 27. oktobra, v Gornjih Petrovcih v četrtek, 28. oktobra, pri Gradu v petek, 29. oktobra, v Rogasovcih v torek, 2. novembra, v Murski Soboti v sredo, 3. novembra, v četrtek, 4. novembra in v petek, 5. novembra.

F. M.

V Trebeš po meso

Ste že kdaj slišali za Trebeš? To je tam malo višje od Radomerja, v ljutomerski občini, skoraj poleg Protinščaka, ki ga — kot pravijo ljudje — ni več. Pa kaj bi s Trebešom in celo Protinščakom, ko pa so ta trenutek mnoge druge zadeve bolj pomembne. Na primer hrana, oziroma bitka za hrano, kot temu sedaj pravimo.

Naša televizija je pred kratkim iz tega naredila nekakšen bob ob steno, oziroma „bobu bob“, ko se jih je pet skoraj eno uro pogovarjalo na Marinkčevem dvorišču v Logarovcih. Kamera je hotela odkriti, če v hlevu kakšno tele-vizija. Pa ni bilo nič, kvečjemu kakšna pavčina, in če bi se pet ur pogovarjali, vesoljna Slovenija pa bi bila v hlev, mesa ne bi bilo niti za kilogram več. Tudi ne bi bilo kronične klavniške izgube manj, pa čeprav bi k vsemu dodali še kaj takega, kot so bili nekoč veleslavni odprti hlevi (za poznejše čase en tak primer pri Veržetu še obstaja).

Ko so tam na Marinkčevem dvorišču — kot že rečeno — mešali nekakšen bob: bolj ko so ga mešali, manj nam je bilo jasno, zakaj pravzaprav gre, oziroma kdo bo koga (ali pa ga je že) ofmazil.

V Delu smo lahko dan pred televizjskim „bobu bob“ prebrali, da so iz stopenimilijonskega posojila nastali hlevi, vredni preko dve milijardi dinarjev. Pa naj kdo reče, da iz malega ne raste veliko. Samo pravih ljudi je treba. In če bi jih bilo v Pomurju vsaj sto, bi imele klavničke dovolj dela, iz odprtih in drugih hlevov pa bi lahko naredili nekakšne galerije ali zabavišča.

Če pa ne bomo odkrili takšnih oplojevalcev dinarja, potem res ne bomo več hodili dolgo po meso v mesnice, temveč v Trebeš, kjer — kot pravijo ljudje — že dolgo let kopljejo — govedino.

— KARATE —

Belovičeva tretja

V Rušah je bilo kvalifikacijsko tekmovanje za republiško prvenstvo v karateju za mladince in mladinke. Odlično se je odrezala Nataša Belovič iz Murske Sobotice, ki je v svoji kategoriji osvojila tretje mesto. S tem si je pridobila pravico sodelovanja na republiškem prvenstvu, ki bo prihodnji mesec na Ravnah.

STRELSTVO

SD Ljutomer in Špindler

SD Ljutomer je v tednu otroka organizirala pod pokroviteljstvom ZPM tekmovanje v streljanju z značno puško za pionirje in pionirke. Sodelovalo je sedem ekip iz petih strelskih družen. V ekipni konkurenci je zmagala SD Ljutomer I. s 499 krogi pred SD Avgust Majerič Maribor 485, SD Koloman Flisar Tišina 467, SD Ljutomer II. 424 in SD Rudar Presika 414 krogov. Med posamezniki je zmagal Sandi Špindler (Lj) s 170 krogi pred Budjo (Mb) 169. Kapunom (Lj) 167 krogov itd.

R. Kapun

Zakaj zapora Partizanske ceste?

V zvezi s člankom o delni zapori Partizanske ceste v Gornji Radgoni, objavljenem v Vestniku 14. 10. 1982, dajemo naslednje pojasnilo: Delna zapora Partizanske ceste v Gornji Radgoni je bila nujna zaradi betoniranja jaška vstred defekta na primarnem vodovodu Radgona—Radenci.

Za to zaporo smo dobili ustrezno dovoljenje od občinskega organa, in sicer od 20. 9. 1982 do 7. 10. 1982. Zapora je trajala le 17 dni in ne več kot mesec dni, kot ste objavili v članku.

Hitreje ceste nismo mogli usposobiti zaradi zagotovitve ustrezne trdnosti betona, saj je ta cesta močno obremenjena s tranzitnim prometom.

Sprejmemo vsako kritiko, vendar pa naj bo poštena.

Kako naj tudi drugače razumemo, da je članek bil objavljen 14. 10. 1982, dela pa smo končali že en teden prej.

PODJETJE ZA GRADBENE IN KOMUNALNE USLUGE „KOMUNALA“ p. o. G. RADGONA

Direktor
Klemenčič Stanislav dipl. ing. gr.

Turnišče: cene pujskov

Pretekli četrtek (14. okt.) so rejci pripeljali na sejnišče v Turnišču 62 pujskov. Kljub tako majhni ponudbi niso vseh prodali, temveč te okrog 40. Najnižja cena je bila 3.500,00 najvišja pa 4.500,00 dinarjev za par pujskov.

TEKAŠKI MARATON „TRESH SRC“

Organiziran prevoz v Kranj

V soboto, 23. oktobra 1982 bo v Kranju tretji letošnji tekaški maraton „Tresh src“. Na to množično športno manifestacijo organizirajo prevoz iz Murske Sobotice. Avtobus bo odpeljal z avtobusne postaje v Murski Soboti v soboto, 23. oktobra 1982 ob 7. uri. Prispevek za prevoz znaša 200 dinarjev. Organizatorji vabijo, da se prireditve udeležijo čimveč Pomurcev.

BAKOVCI

ŠSD Pionir

Na šolskem tekmovanju v krosu, ki ga je pripravilo ŠSD Pionir na OŠ Bakovci, so bili doseženi naslednji rezultati: Pionirji (1—2): 1. Zdravec, 2. Magdič, 3. Vereš; (3—4): 1. Milak, 2. Štumpf, 3. Rožman; (5 r): 1. Lovenjak, 2. Jerič, 3. Ilič. Pionirke (1—2): 1. Buzeti, 2. Novak, 3. Sajnovič; (3—4): 1. Bakan, 2. Štiblar, 3. Lovenjak; (5 r): 1. Balažič, 2. Benčec, 3. Šebjan.

J. R.

HOKEJ NA TRAVI

Lipovci niso nastopili

V Murski Soboti je bil prvi turnir v hokeju na travi za republiško prvenstvo. Rezultati: Pomurje: Lipovci 3:0, Ljubljana: Lipovci 3:0 in Pomurje: Ljubljana 2:1.

— ŠAH —

Brzoturnir v Murski Soboti

Šahovsko društvo Radenska organizira v počastitev praznika občine Murska Sobota v nedeljo, dne 24. oktobra 1982 ob 9.00 uri v prostorih Diane v Murski Soboti brzoturnir. Vabijo pomurske šahiste, da se udeležijo tekmovanja.

ODBOJKA

Ljutomer—Čakovec 3:2

V prijateljski tekmi je Ljutomer premagal Čakovec, ki se pripravlja za tekmovanje v drugi hrvaški ligi.

Z VEČ ZNANJA DO VEČJE AKTIVNOSTI

V času priprav na 11. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije, ki se bo začel jutri v Novem mestu, je s svojo že tradicionalno delovno aktivnostjo nadaljeval klub prekmurskih študentov v Ljubljani. Na prvem sestanku v tem študijskem letu se je zbralo štirideset študentov. Pregledali smo kongresne dokumente in se okvimo dogovorili za nadaljnje delo.

Na skupščini pa bomo razrešili staro in izglasovali zaupnico novemu predsedstvu, v okviru katerega bodo delovale nekatere komisije (za idejnopolitično delo, kulturo, obveščanje in propagando).

V zaostrenih razmerah gospodarjenja, do katerega smo še najmanj malodušni, bomo pripravljali še kvalitetnejša predavanja in številne delovne akcije. Te bodo le rezultat dobrega povezovanja z občinsko konferenco Zveze socialistične mladine Murska Sobota, predvsem pa lastnega zavzetega dela, prežetega z upanjem, da bodo nekaj finančnih prispevkov priskrbele tudi večje delovne organizacije v Pomurju.

Ob navezovanju stikov in povezovanju z različnimi delovnimi organizacijami oziroma kolektivni, kjer bomo študentje svoj največji delež znanja in pridobljenih sposobnosti vtakli v proizvodni proces, pa si še prizadevamo, da bi peščici mladih v Ljubljani zagotovili kar najboljši

socialni in družbenoekonomski položaj.

Precej lažje nam bo takrat, ko se bomo v kratkem na brucovaru z bujto repo še bolj spoznali in s skupnimi močmi pripravili razne akcije, z mislijo, da nikoli nismo osamljeni, saj nas domačih prekmurskih krajev pričakujejo občani in delovni ljudje, da bi s strokovnejšim in kvalitetnejšim delom prispevali k večji produktivnosti.

MILAN SKLEDAR

BADMINTON

VSA PRVA

MESTA

LENDAVČARJEM

Šolsko športno društvo Mladost Lendava je bilo organizator prvega pozivnega turnirja Slovenije v badmintonu za mladince in mladinke, na katerem je sodelovalo 21 igralcev in igralk iz klubov Ježica, Opatovca in Mladost. Največ uspeha so imeli Lendavčarji, ki so osvojili prva mesta.

Rezultati — mladinci: 1. Domžale, 2. Vogrinc, 3. Skušek (vsiljena), Mladinke: 1. Petkovič, 2. Štinar in 3. Matičič (vse Lendava).

ABC POMURKA

Delovna organizacija

ZUNANJA TRGOVINA s. p. o.
Murska Sobota

Delavski svet ABC POMURKA — ZUNANJA TRGOVINA, Murska Sobota na podlagi 58. člena Statuta delovne organizacije

razpisuje

dela in naloge VODJA ORGANIZACIJSKE ENOTE AVTOMATSKA OBDELAVA PODATKOV

Poleg splošnih pogojev, ki se zahtevajo po 25. členu Družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Murska Sobota (Uradne objave 28/81), morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka šola ustrezne smeri,
- 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju zahtevnejših del in nalog v avtomatski obdelavi podatkov,
- opravljeni IBM tečaj.

Dela in naloge se razpisujejo za dobo štirih let.

Prijave z ustreznimi dokazili o izobrazbi naj kandidati pošljejo v roku 8 dni od objave na naslov: ABC POMURKA — ZUNANJA TRGOVINA, 69000 Murska Sobota, Lendavska 9. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni od objave.

ZVEZA OBRTHNIH ZDRUŽENJ SLOVENIJE, Ljubljana — skupna delovna skupnost

razpisuje

prosta dela in naloge

TAJNIKA

obrtnega združenja LENDAVALA

Pogoji: administrativna, upravna ali ekonomska smer V. stopnje (srednja šola) in 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delih;

Posebni pogoji: znanje madžarskega jezika vozniški izpit B kategorije

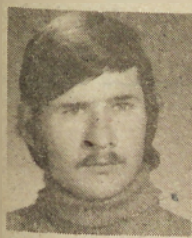
Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom z dvomesečno poskusno dobo.

OD po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov Zveze obrtnih združenj Slovenije.

Pismene prijave z opisom dosedanjih zaposlitev in z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh na naslov: ZVEZA OBRTHNIH ZDRUŽENJ SLOVENIJE, Miklošičeva 4, kadrovska služba, 61000 Ljubljana.

Zveza obrtnih združenj Slovenije

Veseli si se življenja, mladih dni,
a žal prekratki so bili...

V SPOMIN

30. oktobra mineva 10 let. polnih žalosti, odkar je kruta usoda
iztrgala iz našega doma sina in brata

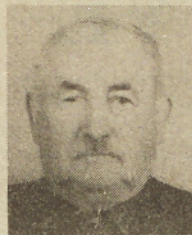
Stefana Bediča

iz M. Sobote
Ljube Šerčerja 11

Ne čas ne solze ne ublažijo naše težke bolečine ob krutem spoznanju, da te ni več med nami.
Vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob, iskrena hvala!

Žalujoči: ata, mama in sestra z družino

• Male oglase in zahvale, objavljene v četrtek,
sprejemamo še v ponedeljek do 13. ure. Naročniki
VESTNIKA imajo pri objavah 20 odstotni popust.

Čprav je bolezen znanilka slovesa,
je slovo od tebe dragi oče nedojemljivo...

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi ljubljenega očeta,
brata in dedka

Jožefa Bejeka

iz Kroga

se iz srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako
velikem številu pospremili k njegovemu poslednjemu domu, darovali vence in cvetje ter nam
izrazili sožalje.

Globoko smo hvaležni osebju PZC — splošne ambulante Murska Sobota za ves trud in skrb
med njegovim bojem za življenje. Posebno zahvalo smo dolžni govorniku za ganljive besede
ob slovesu, cerkvenemu pevskeemu zboru za odpete žalostinke, župnikom Škrabanu, Čerguli-
ju in Recku ter kaplanu Nerađu za pogrebni obred.
Iskrena zahvala OZD Potrošnik — kolektivu Železnine Murska Sobota in cehovskemu dru-
štvu Krog za ves trud in pomoč v najtežjih trenutkih.

Vsem, ki ste ga spoštovali in imeli radi še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: sin Jože in hčerka Marija z družinama, vnuki, sestri Cecilija in Marija z družinama
ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je tiho in nepričakovano za vedno
zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Kristina Kuzmič

roj. Kovačik
iz Beznovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem, ki so drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti ter
zasuli njen grob z vencem in cvetjem.

Zahvaljujemo se g. duhovniku Jošarju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in
sovaščanom.

Beznovci, 1. 10. 1982

Žalujoči: mož Karel, hčerki Ema in Irena ter sinova Emil in Štefan z družinama
ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, sestre in stare mame

Marije Jurkovič

iz Stanetinec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem
številu pospremili do njenega poslednjega doma in zasuli prerani grob s cvetjem in vencem.
Iskrena hvala č. g. duhovniku za opravljeni obred, govorniku, pevskeemu zboru in Radgon-
skemu oktetu.

Zahvaljujemo se tudi vsem delovnim organizacijam, posebno delovnemu kolektivu Avto-
radgona.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Ivan, sedem sinov in pet hčera z družinami

V SPOMIN

30. oktobra minevata dve leti, polni žalosti in bolečine, odkar nas
je brez slovesa za vedno zapustil naš dragi mož, očca, sin in brat

Jože Lovenjak

dimnikar
iz G. Slaveč

Molče in nepozaben je spomin in prehuda je bolečina v naših srcih, da bi kdaj zamrla. Iz večnega in
mnogo preranega spanca te ne obudi nihče več, ne naša, bol ne klic naših src, ki ne morejo razumeti,
da te ni več med nami.

Vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu — iskrena zahvala!

Neutolažljivi: žena Vera, otroci Viljem, Marija in Jožef, mama, ata in bratje

V SPOMIN

Minevajo štiri leta, odkar nas je tragično zapustil naš naj-
dražji mož in ata

Ernest Mekicar

iz Martjanec

Bil si dober, skrben, poln ljubezni in razumevač.
Neštete solze ne morejo izbrisati praznine v našem domu in naše neizmerne bolečine ob kru-
tem spoznanju, da te ne bo nikoli več med nami. Spomin na tvoj dragi lik in bolečina v naših
srcih ne bosta nikoli ugasnila, kajti izguba tebe je za nas nenadomestljiva.
Hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob in mu prinašate cvetje.

Neutolažljivi: žena, sin Miran in hčerka Melita

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da se je v 75. letu starosti po
dolgi in težki bolezni poslovila od nas vseh naša draga
mamica, ki smo jo z ljubečim srcem imeli radi, in nas za
vedno zapustila

Julijana Mitkovič

roj. Šušlec

Lepa zahvala tov. Bagariju za poslovilne besede, pevcem za žalostinke in duhovniku za
obred pri njenem odprtem grobu. Iskrena zahvala vnukinjam: Silvi in njenemu možu za
vsestransko pomoč v zadnjih urah njenega življenja ter vnukinji Tončki za neprestano
pomoč in tolažbo.

Prisrčna zahvala botrini s Tišine in dobrih sosedom ter vsem, ki ste nam kakorkoli
pomagali, drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, ji podarili vence in cvetje, nam
pa izrekli sožalje.

Vsem še enkrat — najiskrenejša zahvala!

Žalujoči: mož Anton, sin Mirko z družino, sestra Ana, nečakinja Pepca z družino
ter vnukinje Silva, Tončka, Lidija in Smiljana

ZAHVALA

V globoki bolečini, ki nas je prizadela 7. 10. 1982 ob nepričakovani smrti naše 63-letne drage
soproje, matere, babice in tašče

Mancike Banko

roj. Szabó

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam ustno ali pi-
smeno izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter jo 12. oktobra pospremili k zadnjemu po-
čitku na pokopališču Miroševac v Zagrebu.

Posebna zahvala govornikom Meti Malinger in Kolomanu Cigutu.

Zagreb, Strukovci, M. Sobota, Černelavci, Radkersburg, Kaposvár, Szombathely, Budapest,
12. oktobra 1982

Žalujoči: mož dr. Viktor Banko, hčerka Verica, zet Boris, vnukinji Marina in Ivana, družine
Banko ter ostalo sorodstvo

Oh ti nesrečna cesta kaj si storila,
da brez slovesa najdražje si nam vzela...

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, zeta,
brata, ujca, strica in svaka

Ivana Kolenka

iz Srednje Bistrice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih
pomagali in nas tolažili.

Lepa zahvala delovnim organizacijam: »OPEKARNA« Dolga vas, »Planika« Turnišče, in
INA-NAFTA Lendava TOZD Strojni obrat za darovane vence in izrečeno sožalje ter
kolektivu Opekarne Črnuče za pismeno sožalje.

Zahvaljujemo se g. dekanu in g. kaplanu za pogrebni obred, pevskeemu zboru iz Bistrice
za odpete žalostinke ter vsem prijateljem in znancem, ki so v najtežjih trenutkih soču-
stvovali z nami.

Srednja Bistrica, 10. 10. 1982

Žalujoči: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Po dolgotrajni boleznini nas je v 80. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Ernest Magaši

mlinar v pokoju

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam v težkih dneh pomagali, z nami sočustvovali in pokojnika
spremljali na poslednji poti.

VSI NJEGOVI

Zaščita pred poplavami

Na področju urejanja voda na vodnem območju Mure in Ščavnice v občini Ljutomer se je do danes že veliko naredilo. Največji napredek je viden po drugi svetovni vojni oziroma po katastrofalnih poplavah v letih 1965 in 1972. Najpomembnejši objekt je vsekakor akumulacija na Ščavnici v Gajševcih s površino 73 hektarjev. To akumulacijsko jezero lahko zbere 2,55 milijonov kubičnih metrov vode, štiti pa mesto Ljutomer, vendar le pred manjšimi, t. j. 10-letnimi poplavami. Zgrajen je tudi razbremenilni kanal Ščavnice na območju mesta Ljutomer v dolžini 2,8 km. Poleg lokalnih vodotokov so v občini Ljutomer izvedene regulacije na potoku Turej v dolžini 4,6 km in Globetke v dolžini 2,6 km. Za zaščito industrijske cone je bil zgrajen obrambni nasip pred industrijsko cono.

Večji problem predstavljata reka Mura. Na območju krajevne skupnosti Veržej so bili zgrajeni nasipi za preprečevanje poplav. Večja dela pa bodo šele v teku na odseku Razkrižje—Krapje.

Seveda pa vsa ta dela zahtevajo ogromna finančna sredstva. Dosej se je uveljavila širša družbena skupnost, saj je investirala precejšnja solidarnostna sredstva. Tudi za prihodnje so v občini Ljutomer pripravili obsežen program za preprečevanje in obrambo pred poplavami. Tako bi naj zgradili zadrževalnik za Ščavnico v Bojehnečih s kapaciteto 4 milijone kubičnih metrov vode. Z graditvijo tega objekta bo zagotovljena zaščita mesta Ljutomer pred 100-letnimi poplavami.

Naslednje naloge so: regulacija Ščavnice od Kokorič, protipoplavni ukrepi na Muri ter redno vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi. S vsemi temi ukrepi se bo izboljšala zaščita občine Ljutomer pred poplavami. Za čimboljše rezultate pa bo potrebno vključevati še vzporedno tudi melioracije, kajti odprava gospodarske manj razvitenosti je v bistvu tudi odprava vodnogospodarske nerazvitenosti in izboljšanje kmetijstva s pridobivanjem novih kvalitativnih kmetijskih površin.

Dušan Loparnik

ODZIV NA OMEJITVE

Dolge vrste čakajočih na bencinskih črpalkah, dodobra zredčen promet na mejnih prehodih, gneče na avtobusih in vlakih, za spoznanje živahnosti vrvež po trgovinah, bankah in servisih, obilica komentarjev po domovih, javnih lokalih in delovnih kolektivih — taka je te dni zunanja podoba pokrajine ob Muri, ki jo je — kot vsa druga območja — neizbežno zajel svež paket omejitvenih ukrepov Zveznega izvršnega sveta. Drži, da še zdaleč ni celovit, da je začasnega značaja, vendar zato toliko bolj argumentirano in avtoritativno terja, da moramo vsi po vrsti nemudoma začeti zmanjševati vse oblike porabe in povečevati ustvarjeno, kajti drugega izhoda preprosto ni več. Dnevno časopisje, radio in televizija so nas dovolj obširno seznanili z razlogi, dejstvi in delno tudi posledicami omejitev, zato se zadržimo zgolj pri nekaterih odzivih, ki smo jih doslej zaznali v pomurskem prostoru.

Če so carinski delavci po od nedelje popolnoma veljavni zvezni uredbi o plačevanju depozita na mejnih prehodih v Gornji Radgoni, Gederovcih, Kuzmi, na Hodošu in v Dolgi vasi takorekoč brez večjega dela, ga imajo polne roke v občinskih upravnih organih za notranje zadeve. Tako so se recimo v Gornji Radgoni skorajda podvojili zahtevki za izdajo novih, še bolj pa za podaljševanje neveljavnih maloobmejnih propustnic in potnih listov. Samo letos so izdali nekaj nad tri tisoč propustnic — v zadnjem trimesečju kar 1321 — in nad 1100 potnih listov. V primerjavi s prejšnjimi leti, ko celoletno število zahtevkov ni preseglo dva tisoč, je to bistveno več. V Murški Soboti so prošnje za izdajo in podaljševanje propustnic v stalnem porastu, zlasti za potovanja v Avstrijo, podobno je v Lendavi, le da tu za potovanja na Madžarsko. Glede slednjega velja pojasniti da je treba razliko med obvezno menjavo dinarjev za forinte v znesku 650 dinarjev in dovoljenim zneskom za iznos v višini 500 dinarjev plačati v devizah. Šele potem je namreč možen prehod z maloobmejno propustnico na Madžarsko.

Branko ŽUNEC

Z gorvonom gre sila na tesno, saj redna oskrba na nobeni od črpalk v Pomurju še ni docela zagotovljena. Sicer pa bodo dolge vrste čakajočih vsaj nekoliko zredčili bencinski boni, ki jih delijo po krajevnih uradih oziroma sedežih krajevnih skupnosti in prometnih pisarnah vseh štirih občinskih skupščin. Na izvršnem svetu v Murški Soboti glede izdajanja bencinskih bonov za potrebe kmetijske mehanizacije opozarjajo, da bodo kmetje dobili bone pri svoji kmetijski organizaciji sočasno z naročilnico za nafto. Za neregistrirana vozila — kolesa z motorjem, kombajne, močorne kosilnice, škropilnice in žage, gradbene in podobne delovne stroje — ho moral lastnik dokazati lastništvo s pismenim potrdilom, računom ali drugim veljavnim dokumentom. Za registrirana vozila bo zadoščalo prometno dovoljenje. Tiste, ki čakajo na kurilno olje — vsako gospodinjstvo ga dobi največ 1500 litrov — naj potolažimo, da ga redno razvažajo: v mestu Murška Sobotna po ulicah ali naselijih, zunaj mesta pa po vrstnem redu datumskih naročil. Z dobavo plina iz mariborske plinarne se vnovič zatika, prav tako tudi pri oskrbi s premogom in naročnikom — okrog 400 jih je za rjavi premog in okrog 500 za lignit — lahko sporočimo kaj malo spodbudnega.

Po trgovinah so termoakumulacijske peči že povsem posle, podobno tudi navadni štedilniki na trda kuriva in manjši, sobni električni grelci. V prodaji pa je še nekaj trajno gorečih in seveda precej peči na kurilno olje.

Potentakem je na dlani, da bo treba v resnici temeljito in načrtno varčevati z vsemi viri energije, nenazadnje ali pa še zlasti z elektriko. Bilo bi namreč hudo narobe in kratkovidno, če bi se zdaj, v nemarno grelji z elektriko, kajti to ne bi privedlo nikamor drugam, kakor k dodatnim, še bolj zaostrenim omejitvam. Bolje se je torej zdaj preudarno ogrevati kot sredi najhujše zime prezebat. To pa naj vsekakor ne velja zgolj za ogrevanje, marveč za vse sestavine našega dela in življenja.

JESENSKA SETEV

Vreme zavira setev

Na jesensko setev smo se v Pomurju dokaj dobro pripravili. Storili smo vse, kar je v človeški moči, da bi zasejali na družbenih njivah 2.460 hektarjev pšenice, v družbeno-organizirani proizvodnji na zasebnih površinah pa 7.250 hektarjev pšenice. To naj bi omogočilo, da bi ob prihodnji žetvi oddali toliko tržnih viškov, kot še nikoli doslej. Da je to moč doseči, dokazuje lansko leto, ko smo imeli bogato žetev.

Vreme zavira setev! Zdaj, ko je bilo vse nared, da bi kmetijci ob pravem času in kvalitetno opravili jesensko setev, pa je zagodlo vreme: deževja več kot preveč, zataknilo se je pri spravilu jesenskih poljskih pridelkov, zlasti sladkorne pese in koruze... Zdaj, ko bi morali setev ozimino počasi končati, se tega pomembnega dela šele lotevamo. Šele v ponedeljek se je namreč vreme nekoliko ustalilo, zato so kmetijci hiteli pospravljati sladkorno peso: tam, kjer pa so bile njive že pripravljene, pa so začeli sejati pšenico. Tako so

na kmetijskem kombinatu v Gornji Radgoni v ponedeljek posejali 60 hektarjev njiv, za nadaljnjo setev na površini 300 hektarjev so pripravili zemljo, na okrog 200 hektarjih pa bodo sejali čim bodo pospravili sladkorno peso. Tudi v zasebnem sektorju radgonske občine, ki naj bi pšenico v družbeno-organizirani proizvodnji prideloval na 530 hektarjih, so v zaostanku, saj so jo posejali na kakih 100 hektarjih.

Iz lendavske občine poročajo, da so zasebni kmetijci od 1200 hektarjev načrtovanih površin posejali 230 hektarjev. Dosej so sklenili pogodbe za 726 hektarjev. V tamkajšnji TOZD Poljedelstvo in govedoreja do ponedeljka še niso posejali nič, nameravajo pa to jesen sejati na površini 583 hektarjev.

Ko smo povprašali, kako poteka setev v občini Ljutomer, so nam povedali, da je tudi pri njih svoje opravilo slabo vreme. Zasebni kmetje, ki se lotevajo pridelovanja v kooperaciji z zadrujo, bodo pšenico sejali na 900 hektarjih, vendar so do začetka tega

tedna posejali le 100 hektarjev. V precejšnjem zaostanku so tudi v DO Ljutomerčan in KZ Križevci, organizacijama združenega dela, ki bosta to jesen skušali posejati pšenico skupaj na 400 hektarjih.

Največji pridelovalci pšenice pa so v soboški občini. Kmetijsko gospodarstvo Rakičan naj bi to jesen posejalo pšenico na območju soboške občine na 820 hektarjih, vendar so jo do torka posejali na 18 hektarjih. Večina površin je pripravljenih in bodo sejali takoj, ko se bo zemlja nekoliko posušila. Zasebni tržni proizvajalci pa so vključno s ponedeljkom posejali pšenico na 450 hektarjih. Na začetek setve vpliva seveda tudi nepravočasno pospravlilo sladkorne pese. Do začetka tega tedna so jo v družbenem sektorju soboške občine pospravili s 163 hektarjev, kar je 50 odstotkov vseh površin, zasebni kmetovalci pa na 114 hektarjih oziroma s 30 odstotkov njiv.

Š. SOBOČAN

REORGANIZACIJA SOLSTVA V OBČINI LJUTOMER

Že leta 1976 je bil na zborih skupščine občine Ljutomer sprejet elaborat o predvideni šolski mreži v občini, združevanju te mreže, celodnevni osnovni soli in investiciji šolskega centra v občini. V tem elaboratu je zapisano, da bi z izvajanjem vsega tega dosegli postopno uvedbo celodnevne osnovne šole v vseh OŠ v občini, izboljšanje kvalitete pouka v izgrajenih novih šolskih zgradbah, v kabinetnih učilnicah in s strokovno usposobljenim učnim kadrom, odpravo kombiniranega pouka, z organizacijo skupnih upravnih in pedagoških služb bi poenotili in izboljšali kvaliteto dela, učencem pa bi zagotovili sodobnejši pouk.

Do danes pa so ustanovili le računovodski center, ki opravlja storitve za vse osnovne šole v

občini.

Pravzaprav je odpor do reorganizacije prišel in izhaja iz osnovnih sol samih, saj vodstva oz. kolektivi niso pokazali dovolj interesa, da bi se pričela bolj konkretna razprava za združitev osnovnih sol v enovito delovno organizacijo.

Prav sedanje razmere ponovno narekujejo potrebo, da se sproži razprava o spremembi šolske mreže, kajti vpis na nekaterih šolskih okoliših se iz leta v leto povečuje, zato je potrebno odpirati nove oddelke.

Zaradi vsega naštetega bi verjetno kazalo razmišljati o ponovni akciji za reorganizacijo. Kajti v nasprotnem primeru bo ob integraciji lesarstva in kmetijstva še ta sklep najvišjih skupščinskih organov ostal nerealiziran.

MOKRA TRGATEV — Kot za stavo je lilo spod nebila, a obiralci se niso dali. Na noge "bataše", na roke zaščitne rokavice, na zivot in glavo pa nepremocljivo oblacila in slo je kot le. Tudi tejele obiralcki, nekle v goricah Rožičkega vrha, ki se je očitno dobro oprnila za mokro in blatno "bratev", ni moglo nič do živega. (B. Ž)

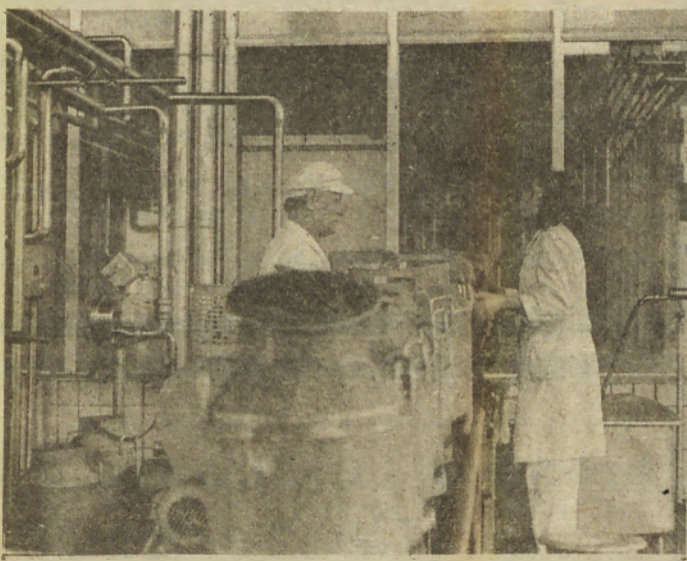
OPOZORILO

Občinski štab civilne zaštite Murška Sobotna opozarja prebivalce, da ne kupičijo zalog motornega bencina in ostalih naftnih derivatov v stanovanjskih prostorih in drugih neprimernih mestih.

Posebno pozornost naj temu problemu posvetijo hišni sveti stanovanjskih blokov, v kletih katerih se nahajajo velike količine lahko vnetljivih naftnih derivatov in s tem povečujejo nevarnosti eksplozije bencinskih hlajev in nastanka požarov.

V zvezi s tem bo poustrežna tudi inspekcijska kontrola po stanovanjskih in drugih prostorih.

Občinski štab za CZ Murška Sobotna

POGLED V MLEKOPROMET — V ljutomerskem Mlekoprometu, kjer je 177 zaposlenih, tudi ob nedeljah in praznikih ne poznajo počitka. Krave pač vsak dan dojijo in zato se morajo podvizati, da teče predelava mleka v slastne vrste sira — ementalec, parmezan, zbrinc, specialne topljene sire z dodatki — brez posebnih motenj in zastojev. To se jim pozna tako pri produktivnosti kot tudi izvozu (največ v Švico) in kajpada solidnem mesečnem osebem dohodu. (B. Ž.)

18. DO 31. OKTOBRA

Zbiranje jeklenih odpadkov

Od 18. do 31. tega meseca teče po vsej Sloveniji zbiralna akcija vseh vrst jeklenih odpadkov: starih avtomobilov in izrabljenih gospodinjstevskih strojev (hladilnikov, štedilnikov, bojlerjev in podobnih). Namen je dvojen: pridobiti sekundarne surovine za proizvodnjo novih dobrin in s tem varčevati s primarnimi surovinami in energijo ter obvarovati človekovo okolje.

Nosilci akcije so Slovenske železarne, odbor za sekundarne surovine pri Gospodarski zbornici Slovenije in delovni organizaciji Dinos in Surovina. Cena za kilogram oddanih jeklenih odpadkov je 2 dinarja. Poleg že omenjenih naj se v akcijo vključijo tudi druge delovne organizacije, krajevne skupnosti mladina, družbene organizacije in društva (za varstvo okolja, šole in drugi dejavniki).

Ostali jekleni odpadki, denimo najrazličnejše oblike embalaže (konzervne pločevinke), so še vedno primerni le za odlaganje na komunalnih odlagališčih.

vsak četrtek

VESTNIK

Intes kombivak
v akciji varčevanja z energije